

1998

DIPLOMOVÁ PRÁCE

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY

Kombinace oborů : tělesná výchova – německý jazyk

HISTORIE ATLETIKY V REGIONU LIBEREC

DIPLOMOVÁ PRÁCE : 98 – PF – KTV – 037

Autor : Kateřina Smrčková

Podpis : *Kateřina
Smrčková*

Adresa : Václavkova 921, 293 06 Mladá Boleslav

Vedoucí práce : Mgr. Petr Kárný

Počet :	stran	fotografií	novinových výstřížků	grafů	příloh
	87	37	4	12	10

V Liberci dne 25. 05. 1998

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

461 17 LIBEREC 1, Hálkova 6

Tel. 420.48.5352515, fax: 420.48.5352 332

Katedra: Tělesné výchovy

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(závěrečného projektu)

diploamt: Kateřina Smrčková
adresa: Václavkova 921, 293 01 Mladá Boleslav
obor: Tělesná výchova - Německý jazyk
Název DP: Historie atletiky v regionu Liberec

Vedoucí práce: Mgr. Petr Kárný
Termín odevzdání: 20.5.1998

Pozn.: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž specifikují zadání: východiska, cíle, předpoklady, metody zpracování, základní literaturu (zpravidla na rub tohoto formuláře). Zásady pro zpracování DP lze zakoupit v Edičním středisku TUL a jsou též k dispozici v UKN TUL, na katedrách a na Děkanátě Fakulty pedagogické.

V Liberci dne 28.4.98

.....
vedoucí katedry

V. Karda
.....
moděkan

Převzal (diplomant):

Datum: 14.5.1998

Podpis:

Kateřina Smrčková

Prohlášení o původnosti práce

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, a že jsem uvedla veškerou použitou literaturu.

Liberec 1998. 25.05.

Poděkování

Děkuji všem, kteří mi pomohli při zpracování diplomové práce, a bez nichž bych svoji práci asi nedokončila. Dík patří především vedoucímu diplomové práce Mgr. Petru Kárnému za jeho podnětné rady a dalším, o nichž se zmiňuji v kapitole 1.4.

Prohlášení k využívání výsledků diplomové práce

Jsem si vědoma toho, že diplomová práce je majetkem školy, a že s ní nemohu sama bez svolení školy disponovat, a že diplomová práce může být zapůjčena či objednána za účelem využití jejího obsahu.

Beru na vědomí, že po pěti letech si mohu diplomovou práci vyžádat v Univerzitní knihovně TU v Liberci, kde bude uložena.

Jméno a příjmení : Kateřina Smrčková

Adresa : Václavkova 921, 293 01 Mladá Boleslav

Podpis:

Kateřina Smrčková

ANOTACE

Diplomová práce zpracovává historii atletiky v regionu Liberec na základě studia historických pramenů (literatury, periodik, osobních archivů a deníků). Jednotlivé kapitoly jsou chronologicky seřazeny od konce 19. století až po současnost. Do textu jsou zařazeny cenné historické fotografie. Přílohy obsahují profily významných osobností, grafy výkonnosti ve vybraných atletických disciplínách z let 1946 – 1996 a oddílovou bilanci z let 1962 – 1997.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Diplomarbeit verarbeitet die Athletikgeschichte im Region Liberec auf dem Grund des Studiums der historischen Quellen (Literatur, Jahrbücher, Zeitschriften, persönliche Tagesbücher). Einzelne Kapitel sind chronologisch eingeordnet, seit dem Ende des 19. Jh. bis zur Gegenwart. In den Text sind wertvolle historische Fotografie eingeordnet worden. Die Beilagen beinhalten Profile der berühmten Athletikpersönlichkeiten, Leistungsgraphen der ausgewählten Athletikdisziplinen aus den Jahren 1946 – 1996 und die Mannschaftsbilanz aus den Jahren 1962 – 1997.

SUMMARY

The diploma work the history of athletic in the Liberec region on the basis of studies of the historical sources (literature, periodicals, personal archives and diaries). Each chapter is chronologically arranged from the end of the 19th century till the presence. The valuable historical photographs have been included into the text. The supplements comprise the profiles of the famous people, the graphs concerning, the efficiency in selected athletic events starting in the year 1946 till the year 1996 and also the team balance from the year 1962 till 1997.

OBSAH

1. Úvod.....	1
1.1. Obecný úvod k atletice.....	1
1.2. Něco málo z historie atletiky.....	2
1.3. Poděkování.....	4
2. Cíle práce a metody zpracování.....	5
3. Vlastní studie.....	6
3.1. Historie města Liberec.....	6
3.2. Stručná historie české atletiky.....	9
3.3. Historie atletiky v regionu Liberec.....	13
3.3.1. Atletika v Liberci do roku 1945.....	13
3.3.1.1. RFK, RSK.....	13
3.3.1.2. DLAV.....	15
3.3.1.3. YMCA LIBEREC.....	16
3.3.1.4. České atletické kluby v Liberci (SK Liberec, AFK Stráž bezpečnosti Liberec.....	17
3.3.1.5. DTJ.....	18
3.3.1.6. Atletické závody pořádané v Liberci.....	19
3.3.1.7. Halové závody v Liberci.....	21
3.3.2. Období let 1945 – 1948 Začátky české atletiky v osvobozeném Liberci.....	23
3.3.2.1. Počátky tělovýchovné činnosti v Liberci.....	25
3.3.2.2. Začátky české atletiky v Liberci.....	25
3.3.2.3. Tyršův stadion v Liberci – Pavlovicích.....	29
3.3.3. Období let 1949 – 1968.....	31
3.3.3.1. Období let 1949 – 1952	

3.3.3.1.	Období let 1949 – 1952	
	V závodních sokolských jednotách SKD a ČSSZ.....	31
3.3.3.2.	Období let 1953 – 1956	
	Bohatá činnost oddílu v Tatranu Liberec.....	35
3.3.3.3.	Období let 1957 – 1961	
	Bez vedoucích se nedá organizovat.....	43
3.3.3.4.	Období let 1962 – 1965	
	Čtyři roky stabilizace v TJ Stadión.....	47
3.3.3.5.	Období let 1966 – 1968	
	Výborné podmínky v TJ Slovan Liberec.....	51
3.3.4.	Období let 1969 – 1974.....	56
3.3.4.1.	Období let 1969 – 1972	
	Neutěšená situace v oblasti trenérské.....	56
3.3.4.2.	Období let 1973 – 1974	
	Rozvoj úspěšné činnosti Slovanu Liberec.....	59
3.3.5.	Období let 1975 – 1989.....	62
3.3.5.1.	Období let 1975 – 1983	
	Průměrná činnost oddílu.....	62
3.3.5.2.	Období let 1984 – 1989	
	Stabilizace tréninkových podmínek.....	65
3.3.6.	Období let 1990 – 1997	
	Komercializace sportu.....	70
3.3.6.1.	Období let 1990 – 1994	
	Polistopadová situace v libereckém atletickém klubu....	70
3.3.6.2.	Období let 1995 - 1997	
	Problém – financování atletického oddílu.....	76
4.	Závěr.....	84
5.	Seznam použité literatury a pramenů.....	86

1. ÚVOD

1.1. OBECNÝ ÚVOD K ATLETICE

Atletika patří mezi nejkrásnější a nejvšestrannější sporty a ne nadarmo je nazývána "Královnou sportu". Jako sport se atletika vyvinula ze základních přirozených pohybů člověka, lokomočních nebo existenčních. Rozvíjí pro život důležité pohybové schopnosti, umožňuje nabýt široký okruh pohybových návyků a dovedností, upevňuje volní vlastnosti a zvyšuje celkovou úroveň funkčních možností organismu. Atletická cvičení v širším slova smyslu jsou prostředkem tělesného zdokonalování a svou různorodostí zajišťují všestranný rozvoj. Snad žádný sport nevypěstuje tělo v takové tělesné rovnováze jako právě atletika. Uchovává totiž nepřirozenější lidské pohyby : běh, skok, vrh či hod, které dále studuje pomocí dokonalých fyzických zákonů mechaniky, takže se zde nakonec setkáváme s plynulou souhrou ladných, úsporných a účinných pohybů. To vše se zrcadlí nejen na fyzické složce, ale i psychické, neboť se navzájem doplňují a jedna druhou rozvíjí. Atletika zahrnuje různorodé pohybové činnosti cyklického, acyklického nebo smíšeného charakteru , podle druhu jednotlivých závodních disciplín. V atletických disciplínách se uplatňuje pohyb rovnoměrný (např. běh), rovnoměrně zrychlený přímočarý nebo rotační (např. vrh koule). Důležitým znakem techniky je pohyb těžiště těla a jeho dráha v jednotlivých fázích atletického pohybu. Atletika patří do skupiny tzv. měřitelných sportů, ve kterých se výkony hodnotí objektivními kritérii (časové a dálkové jednotky), a díky tomu je možné je porovnávat nezávisle na čase a prostoru. Atletická cvičení mohou být prováděna nejen na atletických stadiónech, ale i ve volné přírodě nebo v halách. Jsou součástí tělesné přípravy většiny sportů a základem osnov školní tělesné výchovy.

1.2. NĚCO MÁLO Z HISTORIE ATLETIKY

Tělesná cvičení s atletickým obsahem patří mezi nejstarší, objevovala se už u starých asijských národů, amerických indiánů a afrických kmenů, kde byla provozována živelně, bez jakýchkoli pravidel. Největší rozkvět zaznamenala atletika v antickém Řecku, kde byla náplní různých her při slavnostech a oslavách bohů, později součástí Olympijských her. První Olympijské hry, které položily základ modernímu rozvoji atletiky, se konaly 776 př. n. l. v Olympii. Soutěžilo se v běhu na jeden stadión (192,27m) a prvním známým vítězem byl Koroibos z Elidy.

První zmínka o běhu mužů v Čechách je zaznamenána ve Zbraslavské kronice při popisu korunovace krále Václava II. v Praze 2. července 1297. Známé jsou běžecké závody žen roku 1470 v Augsburgu nebo ve Vratislavi o kožich (tzv. Pelzlaufen). Kolébkou atletiky, jako novodobého sportovního odvětví se stala Anglie, kde se již v 17. století konaly první závody v běhu, především na dlouhé vzdálenosti. Asi v polovině 19. st. se začaly tvořit kroužky amatérů, nejprve na školách, později vznikaly první sportovní kluby. První atletické závody se konaly roku 1845 v Eton College. Roku 1863 vznikl první atletický klub London Athletics Club, a roku 1866 se konala první mistrovství Anglie. První národní atletické federace vznikaly koncem 19. století, zejména pod vlivem Olympijských her. Roku 1912 byla založena Mezinárodní amatérská atletická federace IAAF a uznány první světové rekordy, roku 1916 byla schválena první mezinárodní pravidla atletiky. O organizované ženské atletice lze hovořit až od období po I. světové válce, kdy byl roku 1921 založen Mezinárodní ženský sportovní svaz FSFI.

1. 4. PODĚKOVÁNÍ

V neposlední řadě bych chtěla samozřejmě poděkovat všem, kteří svou ochotou přispěli k vypracování této diplomové práce. Takže velké díky patří vedoucímu diplomové práce Mgr. Petru Kárnému a jeho konzultačním hodinám, věcným poznámkám a cenným příspěvkům. Velké díky patří také manželům Gräfovým, panu Mirko Gräfovi, který zastává funkci místopředsedy AC Slovan Liberec a paní Dagmar Gräfové, která je sekretářkou, administrativní pracovnící AC Slovan Liberec, dále panu Františku Pilnayovi, bývalému libereckému atletovi a redaktorovi novin Svobodný sever a panu Eduardu Andělovi, bývalému libereckému atletovi a jednomu ze zakladatelů libereckého atletického oddílu, dále pak panu Petru Jeřábkoví, který je trenérem sportovních tříd a víceboje a vedoucím družstva I. NL žen a oblastního přeboru staršího žactva a dorostenek, kteří mi ochotně poskytli dostatek informací a materiálu pro vypracování této diplomové práce. Děkuji také všem bývalým libereckým atletům, kteří byli ochotni poskytnout mi informace písemně a neváhali mi odpovědět na dopis. A závěrem děkuji Státnímu archivu v Liberci a Severočeskému muzeu, kde jsem čerpala další informace.

2. CÍLE PRÁCE A METODY ZPRACOVÁNÍ

Cílem této diplomové práce je, na základě historických pramenů, jak knih a časopisů, tak spolupráce s bývalými libereckými atletickými osobnostmi, zpracovat historii atletiky v regionu Liberec jako celek. K tomuto tématu bohužel není k dispozici žádný ucelený materiál, o mnoha událostech nemáme ani písemné doložení určité skutečnosti. Historie atletiky na Liberecku z celkového pohledu doposud zpracována nebyla. Také proto jsem se rozhodla, zpracovat toto zatím nezpracované, a jistě zdaleka ne nezajímavé téma, týkající se jednoho z nejkrásnějších sportů - atletiky, ne nadarmo zvané „Královnou sport“.

Tato diplomová práce byla vypracována na základě různých metod zpracování. Základem byla četná studování těch nejstarších, starých, nových i nejnovějších knih a časopisů, s tím souvisejí samozřejmě i návštěvy nejen knihovny Severočeského muzea v Liberci, ale i spolupráce s Okresním státním archivem v Liberci a Státní vědeckou knihovnou. Další, jistě ne zanedbatelnou, součástí metod zpracování bylo prostudování atletických ročenek jednotlivých let, od založení atletického oddílu v Liberci až po dobu současnou. Určitě cenné informace, postřehy, poznámky, názory a vyprávění životních a sportovních zážitků a skutečností přinesly četné rozhovory a četná sezení s pamětníky liberecké atletiky, bývalými závodníky, trenéry a funkcionáři i současnými. Ti přispěli i dalšími materiály a také fotografiemi z atletického prostředí libereckého oddílu. Někteří byli dokonce ochotni půjčit osobní korespondenci či jiné materiály týkající se soukromého života. Cenným příspěvkem byla také výroční zpráva ze slavnostního večera u příležitosti oslav 50-ti let organizovanosti liberecké atletiky. Mezi další metody je možno zahrnout také návštěvy Okresní knihovny v Mladé Boleslavi, kde sice nebylo k dispozici mnoho materiálu týkajícího se Liberecka, ale i přesto návštěva tohoto zařízení nebyla zbytečná. Nemohu samozřejmě opomenout ani četné konzultace s vedoucím této diplomové práce, které byly více než přínosné a nápovědité. Informace důležitého charakteru jsem obdržela také na základě návštěvy knihovny University Karlovy v Praze.

3. VLASTNÍ STUDIE

3. 1. HISTORIE MĚSTA LIBEREC

Na úvod je nutno podotknout následující. Historie města Liberec je zcela určitě nedílnou součástí historie liberecké atletiky. Nebylo-li by města Liberce, nebylo by samozřejmě ani liberecké atletiky. Právě z tohoto důvodu zařazují i tuto kapitolu, týkající se města Liberce.

Dnes patří údolí řeky Nisy, ohraničené Jizerskými horami a Ještědským pohořím, k velmi hustě zalidněným územím našeho státu. Lužice byla v dávných dobách spojena s Čechami několika obchodními cestami. Jedna z nich procházela údolím Nisy. Máme o ní písemné zprávy z roku 1351, kdy Karel IV. na žádost Žitavských zakázal její užívání. Obchodníci, kteří volili tuto cestu, se totiž dostali do Lužice přes Frýdlant, takže se vyhnuli Žitavě, a tím i placení poplatků za provezené zboží. Na příhodných místech cesty vznikaly osady. Jednou z nich, na přechodu přes Nisu, byly Rochlice, o něco dále na Harcovském potoce, Liberec. Pro svou výhodnou polohu převzal postupně úlohu středního tržiště celé kotliny. Později vyrostly v okolí Liberce ještě další obce, z nichž v průběhu staletí vznikl jeden stavební a správní celek. Přesná data o vzniku Liberce nám chybí, první písemnou zprávu máme z roku 1352, kdy byl uveden v seznamu papežských desátek. V Liberci, nazývaném ve starých spisech Richenburc nebo Liberk, byla tehdy fara. Podle výše poplatků, které odváděla, můžeme soudit, že Liberec byla vesnička malá a chudá. Domky, včetně kostelíku, byly dřevěné, a proto se nám po původním zastavění nezachovaly žádné stopy.

České pojmenování vzniklo nejspíše zjednodušením a úpravou původního jména Richenburc doloženého v listinách. Třebaže názvy starých sousedních

obcí, Rochlice, Vratislavice, svědčí o původním českém osídlení, mohl Liberec vzniknout asi ve XIII. století v době pozdější kolonizace.

Celá rozsáhlá oblast od Frýdlantska až po úbočí Ještědu patřila od roku 1278 německému rodu pánů z Bibrštejna. Liberec utrpěl velké škody za odboje českého panstva proti králi Jiřímu z Poděbrad, kterého se Bibrštejnové aktivně účastnili a Liberec byl při odvetných akcích v roce 1469 vypálen. V roce 1551 vymřela frýdlantská větev rodu Bibrštejn a celé jejich panství se v roce 1558 dostalo do rukou pánů z Redern. Ti podporovali rozvoj svých poddanských městeček, a tak se i Liberci začalo dařit lépe. V roce 1560 obdrželi jeho měšťané právo vařit pivo, roku 1557, při příležitosti návštěvy císaře Rudolfa II., privilegium k pořádání výročních trhů a používání městského znaku. V této době se také projevovala snaha po právním pořádku. V roce 1560 začínají záznamy v knize obecních počtů a v panském urbáři, roku 1585 byla založena soudní kniha, do níž byly zanášeny výsledky výslechů. Do této doby spadá také výstavba prvních zděných domů. V letech 1579-1581 to byl nejprve farní chrám sv. Antonína.

V 17. st. protireformační období vyvolávalo odpor protestantsky smýšlících obyvatel. Po smrti Valdštejnově dolehly na město válečné útrapy, město bylo poničeno, vyloupeno a ochuzeno.

18. st. bylo významným obdobím pro vývoj Liberce, vznikaly zde první manufaktury, výroba suken. S rozvojem manufaktur byl spojen další růst města. Přicházeli sem za prací obyvatelé chudých horských vesnic z dalekého okolí. Velká část dřevěných budov byla nahrazena zděnými, v roce 1807 byl již zděný způsob výstavby ve městě nařízen, aby se zabránilo stále se opakujícím požárům.

Na konci 18. st. a začátku 19. st. se Liberec stal hospodářským a společenským střediskem. Byly stavěny kostely, školy, tržiště a postaveno cechovní divadlo, které sloužilo svému účelu až do požáru roku 1879.

Na počátku 19. st. se začala rozvíjet dnešní Textilana, roku 1848 docházelo k demonstracím za příznivější sociální a zdravotní poměry dělníků. V roce 1848 byla postavena nová liberecká nemocnice, roku 1859 začala výstavba železnic, z důvodu rychlejší a levnější dopravy zboží, především uhlí.

V polovině 19. st. se stal Liberec druhým největším městem v Čechách. Prudký hospodářský rozvoj města charakterizovala výstavba dalších

průmyslových závodů a pro četné štíhlé tovární komíny byl Liberec nazýván Manchestrem severních Čech.

S rozvojem průmyslu vznikaly nové obchodní podniky a peněžní ústavy, banky, spořitelny a pojišťovny. V roce 1893 byla dána do užívání také budova radnice, její 65 m vysoká věž se stala hlavní dominantou města.

Na konci 19. st. vyrůstaly další významné veřejné i soukromé budovy, nejvýznamnější byly hlavně městské lázně s plaveckým bazénem, evangelický kostel, nová tělocvična, budova soudu a botanická a zoologická zahrada. Rozvíjející se průmysl přiváděl do Liberce stále více dělníků a řemeslníků. Sídlo zde také dělnické hnutí. Současně sílila touha obyvatel české národnosti po dosažení základních lidských práv. V roce 1854 byla první kázání v české řeči, roku 1863 byl založen vlastenecký spolek Česká Beseda, roku 1881 mohly české děti konečně chodit do české školy. Významných zásluh o české menšinové školství, o rozvoj kulturního života Čechů a o posílení jejich hmotného postavení si získal MUDr. Václav Šamánek a s ním dr. Hlinák. K posílení národního uvědomění českého obyvatelstva na Liberecku přispěl úzký styk Jana Nerudy s libereckou Českou Besedou i krátké působení Boženy Němcové v Liberci. Největší vliv v tomto směru měla nesporně Karolina Světlá svými spisy Z Podještědí. A v roce 1897 byla vybudována také tramvajová linka z nádraží do Lidových sadů, spíš z prestižních důvodů, než z dopravní potřeby.

Na začátku 20. st. byla vzpruhou pro rozvoj města velkolepá výstavba. Při této příležitosti byl vybudován přepychový hotel Zlatý lev v secesním slohu. Roku 1903 byla osada povýšena na městečko a roku 1908 dokonce na město, čímž byl podtržen hospodářský význam obce. Od roku 1920 se pořádaly každoročně liberecké veletrhy. V roce 1939 došlo k úbytku obyvatel, který byl způsoben vystěhováním Čechů, a záhy byl vyrovnán příchodem cizích dělníků a přesídlenců z Německa. V roce 1945 začala první rozsáhlejší bytová výstavba na Králově Háji, roku 1946 se stavěly nové kanalizační sítě a čistící stanice, roku 1959 byl dán do provozu skupinový vodovod, od roku 1953 funguje úzkokolejná elektrická dráha, která spojuje Liberec s Jabloncem, a také od roku 1953 je Liberec sídlem Vysoké školy strojní a textilní, dnešní Technické univerzity.

Dnes je Liberec jedním z největších a nejrozvinutějších českých měst, je také nejen střediskem zimních sportů, ale střediskem veškerého

společenského, kulturního, sportovního a dalšího vyžití, jak pro dospělé, tak pro děti a mládež.

3. 2. STRUČNÁ HISTORIE ČESKÉ ATLETIKY

Stejně tak, jak souvisí historie liberecké atletiky s historií města Liberce, souvisí samozřejmě také s historií české atletiky, na jejímž základě se vyvíjela. Česká atletika je spojena s bohatou historií, a právě pro tuto bohatou historii české atletiky neuvádím v této kapitole souvislý text, nýbrž stručný nástin v bodech z důvodů přehlednosti.

Velký význam pro sportování měl Malypetrův tělocvičný ústav v Praze, který zahájil činnost 1. října 1848, a kde se setkávali při gymnastice a atletice vysokoškolští studenti, žáci učitelských stavů, profesori, úředníci i mnozí naši buditelé, jako F. L. Čelakovský, J. E. Purkyně nebo dr. Miroslav Tyrš. Po uvolnění Bachova absolutismu v roce 1860 začínalo v Čechách a na Moravě vznikat mnoho spolků různého druhu, mezi nimi i Sokol, kde se atletika pod názvem „tělocvik prostý“ prováděla. Pět let po svém vzniku organizoval Sokol Pražský své atletické závody. Dne 17. 1. 1867 konal ve své tělocvičně na počest pětiletého jubilea od založení Sokola veřejné cvičení, v rámci něhož se konal i závod v atletice. Kromě sokolských jednot se začínalo pomalu rozvíjet i atletické soutěžení ve sportovních klubech, historickým datem byl 23. duben 1882, kdy vznikl Český Athletic Club Roudnice. Pak následovala další důležitá data:

- 5. května 1888 - 1. veřejné závody, publikované už v tisku, pořádané na popud amerického Čecha Edvarda Preissiga
- 27. května 1888 - 1. atletické závody o mistra Čech na 200 kroků, pořádané na Manillách, jako ceny byly vypsány: zlatá medaile pro prvního, malá zlatá pro druhého a stříbrná pro třetího, bude-li alespoň 5 závodníků

- 1. září 1889 - 2. veřejné závody, v Jezuitské zahradě se konal čtyřhodinový běh o mistra Čech, který vyhrál Karel Reisner, když uběhl 45 km a 835 m (v roce 1889 začali první průkopníci atletiky podle cizího vzoru měřit tratě na metry)
- 10. srpna 1890 - 3. veřejné závody, nazvané III. mezinárodní závody, a významné i proto, že byl podle dokladů jediným závodem, kde vedle sebe závodili sportovci i sokolové v atletickém zápolení
- 26. května 1891 - schváleny klubové stanovy
- 25. června 1891 - uskutečnění ustavující valné hromady nového klubu AC Praha s 25 členy
- 23. dubna 1893 - nejstarší, dodnes pořádaný, chodecký závod na kontinentě z Karlína do Brandýsa nad Labem, který organizoval AC Praha
- 9. srpna 1894 - změna názvu klubu na Athletic Club Sparta
- 1895 - vznikl nový sportovní klub Slavia, který byl velkým soupeřem Sparty
- 8. května 1897 - ustavení ČAAU
- 1898-1910 - rozvoj přípravy závodníků v hale
- 15. února 1900 - 1. trénink
- 1901 - významný mezník české atletiky, když AC Sparta uspořádala 1. závody v krytých prostorách
- 7. července 1907 - I. mistrovství zemí Koruny české
- 12. října 1913 - 1. závody žen v atletice; první ženou, která u nás vyhrála atletické závody, se stala Marie Divíšková, zvaná Puňa
- 1919 - na činnost ČAAU bylo napojeno Slovensko, a tak byla atletika řízena jednotlivě v celé republice, na severu a severovýchodě atletika spala
- 7. října 1923 - 1. mistrovství žen na dráze
- 6. března 1927 - německý liberecký deník „Reichenberger Zeitung“ uspořádal 1. halové závody v hale dnešních výstavních trhů v Liberci
- 19. února 1928 - ženská atletika převedena do ČsAAU

- 1932 - ustavena samostatná Československá chodecká federace, která byla roku 1935 přejmenována na Československý chodecký svaz
- 30. května 1935 - zahájen provoz na nově vybudovaném Masarykově státním stadionu na Strahově
- 1939-1945 – protektorát Čechy a Morava, kdy byla znemožněna atletická činnost
- 1. září 1940 - utkání Čechy-Morava mužů v Olomouci
- 25. března 1944 - 1. sjezd atletických činovníků
- 1945-1948 - konec války byl ve znamení obnovy všech zařízení zničených za války, objevily se problémy se spojením české a slovenské atletiky, bylo potřeba obě složky sloučit nebo podřídít slovenské ústředí pod ČAAU
- 29. července 1945 - 1. mistrovství juniorek v Bratislavě
- 3. března 1947 - nový název „Československá atletická amatérská unie“ – ČSAAU
- 1947 - Memoriál Evžena Rošického, významného atleta Slávie, k 5. výročí jeho popravení nacisty
- 31. března 1948 - sjednocení tělovýchovy do Československé obce sokolské, a činnost ČSAAU byla ukončena dnem 9. 5. 1948
- 1948 - Emil Zátopek 1. českým atletem, který zvítězil na XIV. OH v Londýně
- 1949 - sportovní hry dělnické mládeže
- od 1953 - veškerá tělesná výchova řízena státem
- 1968 - název „lehká atletika“ změněn na název „atletika“
- 1956 - OH v Melbourne
- 1958 - MS ve Stockholmu - Dana Zátopková : zlatá medaile v hodů oštěpem
- 1960 - OH v Římě - jediná, stříbrná medaile - Dana Zátopková
- 1962 - ME v Bělehradě

- 1962 - organizátorské schopnosti československé atletiky v Evropě vzrůstají
- 1964 - poprvé zavedena přes zimu halová sezóna
- 1964 - OH v Tokiu
- 1968 – „Pražské jaro 1968“ se promítlo i do života atletiky
- 1968 - OH v Mexiku - zlatá Milena Rezková ve skoku do výšky
- 1969 - ME v Athénách
- 1972 - OH v Mnichově - zlatý L. Daněk v hodu diskem
- 1974 - ME v Římě
- 1976 - OH v Montrealu
- 1978 - ME v Praze na Strahově - 5 medailí
- 1980 - OH v Moskvě
- 1983 - 1. MS v Helsinkách - Kratochvílová : 2 x 1. místo – 400 m a 800 m; Fibingerová : 1. místo ve vrhu koulí; Bugár : 1. místo v hodu diskem
- 1984 - OH v Los Angeles , kterých se čeští atleti z politických důvodů neúčastnili
- 1986 - ME ve Stuttgartu - Pribilinec : 1. místo v chůzi na 20 km
- 1988 - OH v Soulu - Pribilinec : 1. místo v chůzi na 20 km; Železný : 2.místo v hodu oštěpem
- 17. listopadu 1989 - pád komunistické vlády znamenal další rozvoj organizace české atletiky
- 1992 - OH v Barceloně - 2 zlaté medaile : Železný a Změlík
- červen 1992 - rozdělení našeho státu
- 1996 - OH v Atlantě - Železný : zlatá medaile v hodu oštěpem
Kašpárková : bronzová medaile v trojskoku
- 25. května 1996 - Jan Železný : světový rekord v hodu oštěpem
- 7. března 1997 - 6. halové MS v Paříži - Robert Změlík : 1. místo v sedmiboji

3.3. HISTORIE ATLETIKY V REGIONU LIBEREC

3.3.1. ATLETIKA V LIBERCI DO ROKU 1945

Lehká atletika v Liberci se ve svých počátcích opírala převážně o několik nadšených jedinců, kteří se snažili pro tento olympijský sport získat příznivce. Organizovaná atletika v Liberci byla v těchto letech sdružena v několika klubech. Byly to : RFK – Liberecký fotbalový klub, později přejmenovaný na RSK – Liberecký sportovní klub, DLAV – Německý lehkooatletický spolek, YMCA – Spolek mladých křesťanských mužů, SK Liberec a AFK Stráž bezpečnosti Liberec.

3.3.1.1. RFK (Reichenberger Fussballklub – Liberecký fotbalový klub), později

RSK (Reichenberger Sportklub – Liberecký sportovní klub)

Na podzim roku 1898 byl založen spolek příznivců kopané za pomoci žáků státní průmyslové školy, jenž obdržel název RFK (Reichenberger Fussballklub - Liberecký fotbalový klub). Klub byl později, v říjnu 1905, přejmenován na RSK (Reichenberger Sportklub - Liberecký sportovní klub), neboť mimo kopané se zde sdružoval i oddíl tenisu, vodních sportů, zimních sportů a lehké atletiky. Lehké atletice byla od samotného počátku věnována velká pozornost a zájemci o lehkou atletiku uspořádali první lehkooatletické

závody v Liberci již v roce 1899. Pod vedením Rudolfa Volkerta se stal oddíl největší složkou klubu po hráčích kopané, která byla v naší zemi vždy populární.

Atletická dráha v Liberci v té době nebyla závodilo se na fotbalových hřištích na Žižkově náměstí, z části se používala i prostranství nynějšího výstaviště, které roku 1909 převzal tenisový oddíl. Oddíl pořádal i přespolní běhy a tak zvané honby za liškou. Závodníci RSK vycházeli v meziklubových utkáních vesměs vítězně, a to hlavně zásluhou sprinterů. Německý liberecký deník Reichenberger Zeitung uspořádal 6. března 1927 1. halové závody v hale dnešních výstavních trhů v Liberci za účasti českých Němců a Němců z Říše. Do policejně uzavřené haly se směstnalo 3000 diváků. Úmrtím vedoucího oddílu, zřejmě Rudolfa Volkerta, a ztrátou hřiště byla činnost oddílu na několik let přerušena.

Teprve po jubilejním roce 1929, kdy RSK slavil 30. výročí založení, se usnesl výbor RSK vytvořit opět silný oddíl lehké atletiky. Oddíl měl pravidelné středeční tréninky a mimo meziklubová utkání pořádal štafetové, silniční a podzimní lesní běhy. Vybudováním lehkoatletické dráhy na jaře 1932 v Pavlovicích dosáhl oddíl nebyvalé úrovně. Po dvou letech práce se vypracoval na druhé místo německých celků v tehdejší republice. Atleti RSK během několika let získali přední postavení v DLAV – Německém lehkoatletickém spolku, a v ženské atletice dokonce vedoucí postavení. Oddíl RSK byl členem DLAV, a tím také ČsAAU. DLAV byl jedním z okrsků ČsAAU – Československé atletické amatérské unie. Podle ročenek a výročních zpráv ČsAAU se dá usuzovat, že vzájemné vztahy německých klubů a DLAV k ČsAAU nebyly tak vyhraněny, jako tomu bylo u jiných společenských organizací. Důkazem toho může být např. výroční zpráva ČsAAU za rok 1934, ve které se mimo jiné říká: „Vývoj styků s Němci byl v atletice zcela bezvadný. Bylo by dobré, kdyby DLAV přihlásil mezi členy Unie též ostatní spolky svého svazu, které jsou jeho členy, nikoliv však našimi, a posílil tak organizaci atletiky v ČSR“. Ve zprávě německého okrsku DLAV, zveřejněné ve výroční zprávě ČsAAU za rok 1937, bylo také konstatováno, že poměr DLAV k ČsAAU a vzájemné vztahy byly korektní, bezvadné a řízené duchem sportovním.

Družstvo žen RSK patřilo mezi nejsilnější celky v ČSR a v německém okrsku DLAV mělo vedoucí postavení. Např. v roce 1937 získalo 2. místo v hodnocení oddílů na mistrovství ČSR žen na dráze za pražskou Slávií. Štafeta

žen na 4 x 100 m získala 3 x titul Mistra ČSR, štafeta 4 x 200 m jednou. Řada závodnic obsadila přední místa při mistrovství na dráze. V roce 1938 byly do národního družstva ČSR nominovány 4 atletky RSK (Turnvaldová; Rösslerová, Dirschmidtová a Gröschelová). Na národních závodech pořádaných ŽLKVS (Ženský lehkootletický klub vysokoškolského sportu) v Praze 26. září 1934 překonaly atletky RSK československé rekordy ve štafetách 4 x 75 m časem 39,8 s a 10 x 100 m časem 2 :18,4 min.

Muži RSK již neměli tak silné družstvo, měli však ve svém středu několik závodníků velmi dobré výkonnosti, kteří patřili mezi nejlepší v ČSR. Nejlepším z nich byl Ernst Berndt, který se stal v letech 1935 a 1936 mistrem ČSR na 400 m překážek. Čas z mistrovství 5. července 1936 byl novým československým rekordem. Berndt startoval i na OH v Berlíně roku 1936 a v roce 1937 startoval mimo jiné za ČSR v mezistátním utkání s Německem. Mezi nejlepší vytrvalce patřil Bürger, který běžel 5 km v mezistátním utkání s Rakouskem v roce 1935 a obsadil 3. místo časem 15 : 56,8 min za Rakušanem Fischerem a naším Hoškem. Je zajímavé, že již před 30-ti lety stejně jako kdykoliv později patřili mezi nejúspěšnější liberecké atlety mílaři a vytrvalci. V 30. letech byli Bürger, Löfler, Baudisch a Nickmann nejlepší v ČSR.

3.3.1.2. DLAV (Deutsches Leichtatletikverein – Německý lehkootletický spolek)

Od vzniku republiky pokračovaly nedůstojné diskuze o tom, jak němečtí atleti žijící v ČSR a sdružení v německém spolku DLAV v Liberci budou zapojeni v ČsAAU, aby se mohli účastnit našich mistrovských závodů , reprezentovat a účastnit se i mezinárodních závodů , neboť IAAF nemohla uznat jejich spolek jako atletický orgán. Němci žádali zřízení tří svazů , českého, německého a maďarského, které by tvořily ČsAAU, pak žádali vydávat každou ústřední zprávu z ČsAAU také německy, odmítali

československý znak na dresu a odmítli svrchovanost Československé obce sportovní. Na takové požadavky nemohla ČsAAU přistoupit a valná hromada to v březnu 1923 zamítla. Neústupnost severočeských Němců nevedla ke smíru, i když moravští Němci z Brna a Vítkovic byli ochotni do ČsAAU vstoupit. Tyto diskuze skončily na valné hromadě 27. -28. 2. 1926, když bylo rozhodnuto, že němečtí atleti vstoupí do ČsAAU jako celek. DLAV byl přijat za člena ČsAAU a zároveň bylo rozhodnuto, že delegáty na valnou hromadu nejsou zástupci klubů, ale zástupci okrsků, což platí dodnes. Ovšem dopad tohoto rozhodnutí byl v praxi podivuhodný. Bez ohledu na počet registrovaných závodníků, v roce 1931 to byl údajně jen jeden, měl DLAV vždy místopředsedu ČsAAU, tři zástupce ve výboru a dále po jednom zástupci v technickém oboru; v každé komisi také v každé oficiální deputaci atletiky musel být zařazen vždy zástupce DLAV.

3.3.1.2. YMCA LIBEREC

**(Young Men's Christians Assotiation – Spolek mladých
křesťanských mužů)**

Po zrušení lehkootletického oddílu v RSK, přešli někteří závodníci do oddílu, který utvořila liberecká YMCA. YMCA byl původně americký spolek, který měl velké zásluhy na rozvoji atletiky u nás po 1. světové válce. Byl to spolek mladých křesťanských mužů, podobně jako YWCA sdružení mladých křesťanských žen; členem se mohl stát každý, i když byl zároveň členem jiné organizace a vstupovat tam mohl už v žákovském věku. YMCA budovala po válce po celé Evropě a tedy i u nás významná centra, kde specialisté koordinovali společenský rozvoj na úseku kultury, tělesné výchovy a na úseku mravním. YMCA měla atletiku jako sport číslo 1, a proto také pomohla ČsAAU organizačně, finančně a metodicky. Všechna tato činnost vrcholila ve svatodušní svátky 1928 v Olomouci, kde uspořádali atletická mistrovství YMCA v ČSR. Startovalo 78 atletů z 11 měst a vyhrál Liberec před Prahou a

Bratislavou. Na Olympijské hry v Amstrdamu odjelo 11 závodníků. V pozdějším období činnost YMCA ustupovala a odehrávala se většinou v letních táborech pro mládež, které pořádala s výchovným a sportovním programem v různých místech až do vypuknutí války USA s Německem, kdy musela YMCA, jako organizace nepřátelské země, činnost skončit. Její zásluha o atletiku byla však významná a dodnes nebyla dostatečně doceněna.

V roce 1927 byli atleti YMCA Liberec nejúspěšnějším oddílem na celostátních přeborech této organizace v Hradci Králové. Tyto přebory byly kvalifikací na Světové hry YMCA v Kodani v roce 1927, na kterých zvítězil liberecký sprinter Epstein v běhu na 200 m časem 22,8 s. Je však překvapující, že i tato organizace, stejně jako RSK, měla německé vedení, které již před nástupem nacismu v Německu k moci, bylo zaměřeno hodně nacionalisticky. Např. již v roce 1927 se nekonalo lehkootletické utkání YMCA Liberec - YMCA Hradec Králové jen proto, že vedení liberecké organizace trvalo na tom, aby se při utkání startovalo podle německých povelů.

V roce 1934 byla v ročence ČsAAU uvedena YMCA Liberec, stejně jako RSK, jako člen německého lehkootletického svazu DLAV, který byl řádným členem ČsAAU. V tomto roce bylo v DLAV organizováno 13 německých spolků, z dnešního Severočeského kraje ještě kromě obou libereckých klubů to byly ještě GEV Jablonec, VSK Lovosice a DSV Česká Lípa.

3.3.1.4. ČESKÉ ATLETICKÉ KLUBY V LIBERCI

- SK Liberec, AFK Stráž bezpečnosti Liberec

O lehkootletické činnosti v českých libereckých klubech toho není mnoho známo, ale jistě nebyla tak intenzivní, jako v německém RSK. Přesto prvním libereckým atletem, který se zapsal do listiny československých rekordmanů, byl člen SK Liberec Karel Pacák. Ten v roce 1920 vytvořil nový

československý rekord na 10 km časem 35 : 03,2 min. Později však přestoupil do pražské Slávie. O činnosti ostatních atletů v SK Liberec však nic doloženo není. Tento klub uspořádal 19. července 1920 sportovní slavnost na stadiónu RSK. Na pořadu bylo utkání v kopané Liberec – Pardubice a házené Mnichovo Hradiště - Mladá Boleslav a lehkootletický mítink za časti závodníků SK Slávia, AC Sparta, ČŠK Bratislava, SK Pardubice, Mladé Boleslavi a místních klubů. Byl to pravděpodobně první větší atletický podnik v Liberci po skončení 1. světové války. Atletické soutěže měly dobrou úroveň, nejhodnotnějším výkonem byl čas, již výše uvedeného, libereckého vytrvalce a pozdějšího československého rekordmana na 10 km Karla Pacáka. Z referátu, zveřejněném ve „Sportovním revui“, je zřejmé, že tato akce SK Liberec měla velký národnostní význam pro českou menšinu v Liberci. O 14 dní později uspořádal německý klub RSK na tehdejší výstavišti 1. místní mítink RSK.

Organizovaná atletika se v libereckém Sokole, založeném již v roce 1886, neprováděla a sokolští závodníci se zřejmě věnovali atletickým disciplínám převážně při přípravě na přebornické víceboje, jejichž součástí byla i atletika. Lehká atletika se pěstovala i v AFK Stráž bezpečnosti Liberec, který byl v roce 1934 přijat za člena ČsAAU. O činnosti oddílu víme pouze to, že od roku 1931 pořádal každoročně v den národního svátku 28. října silniční běh na 10 km, zvaný „Běh kolem Liberce“.

3.3.1.5. DTJ (Dělnická tělocvičná jednota)

Atletickou činnost vyvíjela i DTJ. Byly zde bezpochyby tíživé pracovní podmínky, dělnictvo si potřebovalo po namáhavé práci nejen odpočinout, ale také se bavit, vzdělávat a společně formovat své síly proti vykořisťování ze strany kapitalistů. Součástí toho byla též aktivní účast dělnictva v tělovýchově. Dělnické tělovýchovné hnutí na Liberecku vycházelo ze specifické situace Liberecka. Vyvíjelo se proto samostatně na bázi českých a

německých tělocvičných spolků , i když místy vznikaly společné spolky internacionálního charakteru. Nejstarším dělnickým tělovýchovným spolkem na Liberecku byl německý dělnický tělocvičný spolek „ Svoboda “ , Arbeiter Turnverein „ Freiheit “ , který vznikl v roce 1889 v Horním Hanychově, kde marxisticky orientovaní dělníci vystoupili z tamního německého turnérského spolku, založeného roku 1885. Tato organizace DTJ dokonce uspořádala v roce 1935 závody za účasti amerických atletů , kteří jeli do Španělska. Mezitím však ve Španělsku vypukla občanská válka, a závody se tedy neuskutečnily.

3.3.1.6. ATLETICKÉ ZÁVODY POŘÁDANÉ V LIBERCÍ

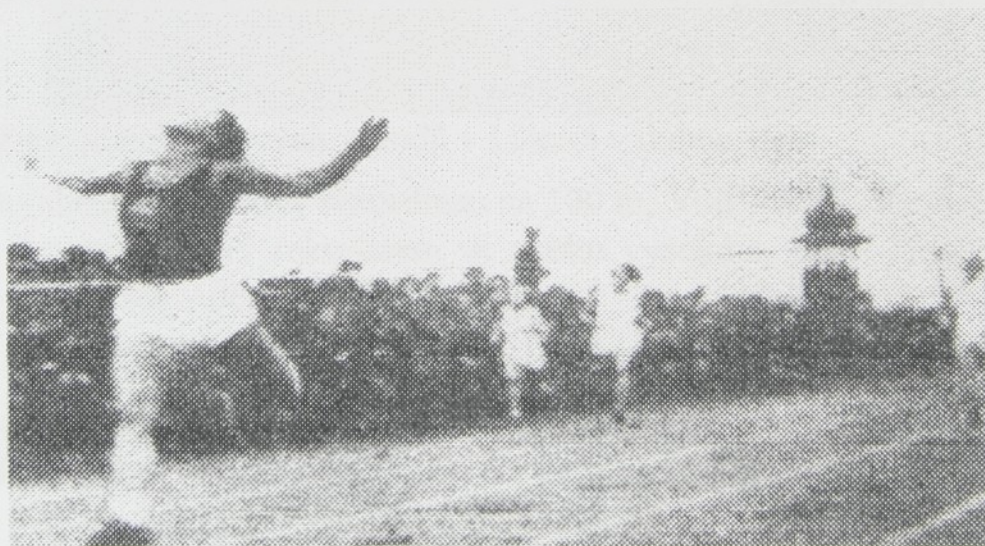
V srpnu 1924 startovali poprvé sovětsí atleti na území naší republiky, a to na závodech v Liberci, v Praze a v Košicích. Bylo to šest tehdy nejlepších atletů SSSR, mezi nimi i známý Spandarjan, Birzin a Klepiková. Jejich soupeři však byli pouze atleti z dělnických klubů , neboť SSSR nebyl členem IAAF, a proto se závody konaly bez souhlasu ČsAAU. V roce 1934 startovali v ČSR sovětsí atleti a atletky také. Po závodech v Praze a v Brně závodili 21. října 1934 v Liberci proti vybraným libereckým dělnickým sportovcům . Někteří liberečtí pamětníci těchto závodů tvrdí, že v běhu na 5 km zaběhl Znamenskij čas pod 15 min. Den před těmito závody 20. října dosáhl v Praze času 14 : 55,8 min, který znamenal nový rekord tehdejšího SSSR, jak uvedly Liberecké noviny „Reichenberger Zeitung “ . SSSR nebyl stále ještě členem IAAF, a proto samozřejmě nemohla ČsAAU tyto závody povolit a tak se konaly všechny pro naše neregistrované závodníky. V listopadu 1934 vyběhli první běžci na slavnou Velkou Kunratickou a i tentokrát nechyběli sovětsí atleti. Tentokrát to už byla jména ve světě známá, jako tyčkař Ozolin, sprintér Ljulko, vytrvalci bratři Znamenští, Šamanová a další sportovci.

Kvalitně obesílanými závody na stadiónu v Pavlovicích v době před 2. světovou válkou bývaly především soutěže žen. Vzhledem k úrovni libereckého družstva je to celkem přirozené. Např. v letech 1934 a 1937 zde vytvořila světová rekordmanka Käthe Krausová z Drážďan v běhu na 100 m nejlepší výkony na území ČSR. Na stejných závodech v roce 1934, Mezinárodní sportovní svátek žen - „Das Internationale Frauensportfest“, startovala mimo Krausové i světové rekordmanka Koubková. Ta se později stala mužem a všechny její rekordy byly zrušeny. Na těchto závodech dosáhla sprintérská štafeta RSK na 4 x 100 m času 53,4 s a zůstala jen 0,1 s za československým rekordem.

Pravidelná utkání se konala mezi družstvy mužů RSK a Drážďan, za které startovalo několik předních říšských sportovců v čele s pozdějším světovým rekordmanem Rudolfem Harbigem. Mezi libereckými atlety kolovaly v 50. letech zprávy o vynikajících Harbigových výkonech dosažených na pavlovické dráze. Z dosažitelných pramenů, především z knihy G. Harbigové, je zřejmé, že Harbig, který později za 2. světové války zahynul na frontě, startoval v Liberci třikrát, ale nikdy nedosáhl vynikajících výkonů.

Zdá se, že z československých klubů udržovali atleti RSK nejčastější sportovní styky s pražskou Slávií. Ti startovali i na halových závodech v Liberci v letech 1934 a 1936. První utkání mužů se uskutečnilo v Pavlovicích 12. srpna 1934

a Slávisté s převahou zvítězili 70,5 : 34,5 bodům.

Na snímku :

Sovětská sprintérka Šamanová v cíli běhu na 100 m. Její čas 12,6 s měl v roce 1934 světovou úroveň.

3.3.1.7. HALOVÉ ZÁVODY V LIBERCI

V Liberci se konaly již před 2. světovou válkou čtyři velké mezinárodní halové závody, které byly v té době u nás zřejmě jedinými. První mítink uspořádal německý liberecký deník „Reichenberger Zeitung“ v roce 1927. Hlavním „tahákem“ těchto 1. halových závodů byl start světového rekordmana na 1500 m dr. Otty Peltzera z Berlína. Pořadatelem dalších halových závodů, v letech 1934, 1936 a 1938 byl německý Liberecký sportovní klub RSK. Závody se konaly v hale dnešních Libereckých výstavních trhů. Závodilo se na betonové dráze dnešního pavilonu „F“, který vyhovoval především svojí délkou, asi 90m. Byl však úzký, asi 16 m.

Na obrázku :

Účastníci II. mezinárodních halových závodů v Liberci v dubnu 1934

Zprava : Erich Borchmeyer, světový rekordman na 100 m, Volf – RSK, Krátký – Slávia Praha, československý rekordman ve skoku vysokém, Hans Heinz Sievert, světový rekordman v desetiboji

Pro sprinty a překážkové běhy v něm byly dobré podmínky, běžcům samozřejmě vadily ostré neklopené zatáčky s poloměrem asi 5 m. Délka kruhu byla asi 160 m. Mítinky byly vždy i velkou společenskou událostí. Zúčastňovaly se jich význačné osobnosti tehdejšího Liberce v čele se zástupci městské správy. Do atletického programu bývaly zařazeny i ukázky jiných sportů, např. utkání v kolové, přetah lanem, vystoupení gymnastů a těžkých atletů a další, takže se program protáhl i na několik hodin. Všechny mítinky byly početně i výkonnostně velmi silně obsazeny. Účastnili se jich mimo

závodníků RSK a liberecké YMCA také atleti německých klubů z Čech a především z Německa. V roce 1934 byly hlavními postavami závodů i němečtí rekordmani, hlavně sprinter Borchmeyer a desetibojař Sievert. V roce 1936 bylo 1500 diváků svědky jedinečného výkonu olympijského vítěze v maratónu Argentinec Zabaly v běhu na 10 km. V roce 1936 startoval v Liberci i pozdější olympijský vítěz ve vrhu koulí Němec Woellke z Berlína. A konečně posledního halového mítinku v roce 1938 se účastnili mimo jiné i nejlepší německý předválečný vytrvalec Syring, mílař Mertens, pozdější trenér běžců NDR, a liberecký Bernd, před Rošickým československý rekordman na 400 m překážek. Na těchto závodech v Liberci startovali v roce 1934 a 1936 i závodníci pražské Slávie v čele s Galandou, Krátkým, Rošickým, Knotkem a Novotným. Byli přihlášení i na poslední mítink v roce 1938, svoji účast však v poslední chvíli odvolali, zřejmě vzhledem k vývoji politických událostí.

3.3.2. OBDOBÍ LET 1945 - 1948

ZAČÁTKY ČESKÉ ATLETIKY V OSVOBOZENÉM LIBERCI

Konec války byl ve znamení obnovy všech zařízení zničených za války i všech organizací zrušených od nacistů. Rozhodnutím valné hromady ČAAU 25. srpna 1945 byly také znovu zřízeny župy jihočeská a západočeská. V té době měly české župy celkem 232 klubů a 7228 registrovaných závodníků, z toho 4565 mužů, 432 žen, 1880 dorostenců a 351 dorostenek. Mezi největšími kluby podle počtu závodníků byly:

- nad 200 členů : SK Slávia Praha, NSK Praha a SK Moravská Slávia Brno
- nad 100 členů : AC Sparta, SK Židenice, SK Baťa a Zlín, AFK Stráž bezpečnosti Praha, SK Pardubice, Vítkovické Železárny a SK České Budějovice
- nad 70 členů : SK Horácká Slávia Třebíč, SK Hradec Králové, SK Choceln, SK Mladá Boleslav, SK Prostějov, SK Klatovy, DTJ Brno, SK Plzeň a SK Přerov.

Liberec se ovšem mezi výše jmenovanými nevyskytoval.

V období těchto let 1945 – 1948 byl položen organizační základ pro pěstování a rozvoj atletiky v Liberci. Rozhodujícím momentem pro libereckou atletiku byl listopad 1945, kdy byl založen atletický oddíl v Sokole Liberec I. Po několika úspěšných letech byla činnost oddílu narušena komunistickým pučem v únoru 1948, kdy byla řada členů oddílu persekuována a odchodem těchto pracovníků se oddíl prakticky rozpadl.

Na obrázku :

Skupina atletů, kteří stáli při zrodu libereckého atletického oddílu Sokol Liberec I.

Zleva stojící : Lončák, Soukup, Sobotka, Perek, Hégr, Nykl, Brunclík, Báňa, Vobliža

Zleva dole : Havel, .?., Víšek, Anděl

3.3.2.1. POČÁTKY TĚLOVÝCHOVNÉ ČINNOSTI V LIBERCI

S příchodem českých obyvatel do Liberce po květnové revoluci v roce 1945 se začal tedy brzy rozvíjet i nový sportovní život v Liberci. Sportovní a tělovýchovnou činnost řídil zpočátku Národní tělovýchovný výbor NTV, kterému byla svěřena i správa stadiónu v Pavlovicích, kde bylo též lehkootletické zařízení s běžeckou dráhou. Později převzal správu stadiónu na přechodnou dobu Sokol Liberec I a stadión byl přejmenován na Tyršův.

Brzy se o slovo přihlásila i lehká atletika. Již v červnu 1945 zorganizoval Spart'an Arnošt Šnajdr skupinu atletů, kteří vybojovali i několik utkání a zúčastnili se též atletických závodů v okolí. Prvním velkým sportovním podnikem v osvobozeném Liberci byly Tyršovy hry, které se konaly ve dnech 28.-30. 6. 1945 na stadiónu v Pavlovicích. Ani nepřízeň počasí nezmařila úspěch těchto tělovýchovných slavností, jejichž součástí byly též lehkootletické soutěže.

3.3.2.2. ZAČÁTKY ČESKÉ ATLETIKY V LIBERCI

„Již krátce po osvobození v roce 1945 se utvořila skupina atletů - příslušníků vnitrozemských sportovních klubů a sokolských jednot, která úspěšně závodila jak na liberecké dráze, tak i mimo Liberec. Byli to např. Spart'ané : Arnošt Šnajdr, Mirek Herčík, Jindřich Pěnek, Jan Vobliža, a Sokolové : Zdeněk Sobotka, Eduard Anděl, Karel Báňa, František Hégr, Václav Weisshäutel a další. Závodili pod hlavičkou NTV Liberec, Národní tělovýchovný výbor. Tato skupina nadšenců neměla však jednotné registrace, ani právního podkladu, a proto se ani nemohla zúčastňovat mistrovských soutěží jednotlivců a družstev pod hlavičkou Liberce. Liberec

potřeboval mít něco svého, vlastního.“, citováno z Ročenky 1946 ze slov Zdeňka Sobotky, vedoucího oddílu a hlavního zakladatele.

ZDENĚK SOBOTKA

- hlavní zakladatel libereckého atletického

atletického oddílu, účastník Olympijských her 1936 v Berlíně ve skoku vysokém, na snímku vpravo - viz příloha

Na snímku s Karlem Pilným, předsedou Českého atletického svazu v roce 1995

Rozhodujícím momentem pro libereckou atletiku byl 6. listopad 1945, kdy byl založen atletický oddíl, tehdy odbor, v Sokole Liberec I. Oddíl se pak mohl dát řádně zaregistrovat v ČAAU a v ČOS, Československé obci sokolské, v Praze.

Tím byl položen organizační základ pro pěstování a rozvoj atletiky v Liberci. Na tomto začátku stála v popředí hlavně jména jako Zdeněk Sobotka, který se do Liberce přestěhoval v srpnu 1945 jako kantor na obchodní akademii, Mirek Holub, který učil na průmyslové škole strojní, v neposlední řadě také jméno Eduarda Anděla, který byl mimo jiné nedostižným tajemníkem činnosti oddílu, dále pak František Brožek, Zdeněk Brunclík a další. Pracovníci nového oddílu, v čele s olympionikem prof. Zdeňkem Sobotkou, se dali hned do práce a zahájili pravidelnou zimní přípravu. Oddíl se stal členem ČSAAU a ČOS a byl zařazen, v rámci ČSAAU, do Středočeské župy, která se dělila na několik okrsků. V severočeském okrsku byly mimo Libereckých ještě atleti Sokola Lomnice, Nové Paky, Semil a Ústí nad Labem. Vedení oddílu se od počátku zaměřilo na výchovu mladých závodníků. Obětavá práce několika nadšenců, především Zdeňka Sobotky, přinášela ovoce. Starší dorostenci Eda Anděl a Václav Janeček, pozdější československý reprezentant a rekordman, získali titul dorosteneckého přeborníka ČOS v běhu na 1200 m a 200 m. Již v roce 1947 bylo sestaveno

dorostenecké družstvo, které pod vedením Zdeňka Brunclíka vybojovalo několik utkání a mělo dobrou výkonnost. V libereckém Sokole závodili v té době mimo Anděla a Janečka i pozdější rekordman a reprezentant v oštěpu Jan Perek, vícebojař Ján Hurta, vytrvalec Weissshäutel, sprintér Báňa a řada dalších velmi dobrých atletů.

V roce 1947 závodilo družstvo mužů v „severovýchodočeské“ skupině Středočeské župy ČSAAU, zvítězilo ve všech utkáních a teprve v kvalifikaci o postup do župní ligy podlehl družstvu Sokola Mladá Boleslav.

EDUARD ANDĚL

- nepostradatelný člen libereckého atletického oddílu, jeden z jeho zakladatelů, úspěšný sportovec a obětavý funkcionář a organizátor - viz příloha

Nadějný atlet Sokola Liberec

Překvapí dorostenec Anděl v jarní sezóně?

Liberec (21). Štukač Eda Anděl patří mezi nejmladší atlety lehkostatického odboru Sokola Liberec. Běhá hlavně 1000 m a 1500 m. Podle finských tabulek je jeho výkon na 1000 m v čase 3:31,2 min., hodnocen 565 body, na 1500 m v čase 4:23,2 min. 635 body a čas 5:42,6 min. v běhu na 3 km dokonce 645 body. V roce 1946 se Anděl účastnil jedenácti atletických závodů. Reprezentoval Sokol Liberec skoro ve všech meziklubových utkáních, z nichž ve třech vyhrál běh na 1500 m.

Letošní činnost zahájil vítězstvím na VII. mládežnickém lesním běhu, kde na trati 2 km měl čas 8:17,3 min. svou dobrou formu si udržel i v dalších závodech. Vyhrál i liberecký lesní běh, 1 km dorostenec na sportovních hrách v rámci oslav výročí květinové revoluce, 1 km na slavném libereckém maille a v dorosteneckém běhu na 1500 m v zahajovacích lehkostatických závodech na Tyršově stadionu v Pavlovicích. Druhé místo v běhu na 500 m obsadil na veřejných atletických závodech v Liberci. Startoval na přeborech atletů zife-

dočeské župy ČAAU v Praze na Strahově. V běhu na 1500 m se

umístil jako jedenáctý. Na dorosteneckých přeborech ČSČ ve Vítkovicích na trati 1500 m doběhl se zraněním odrážej, časem 5:22,5 min. ale získal titul přeborníka ČSČ pro rok 1946 na této trati. V špičkových hrách nedal slabší výkon. V běhu na 500 m byl šestý. V závodech o nejlepšího atleta Liberce v rámci olympijského dne obsadil v běhu na 3000 m časem 9:42,6 min. čestné místo za Baňou a Novákem. Činnosti pro rok 1946 uzavřel tradičním během kolem Liberce. Byl čtvrtý za Heretkem, Matouškem a Šýkorem.

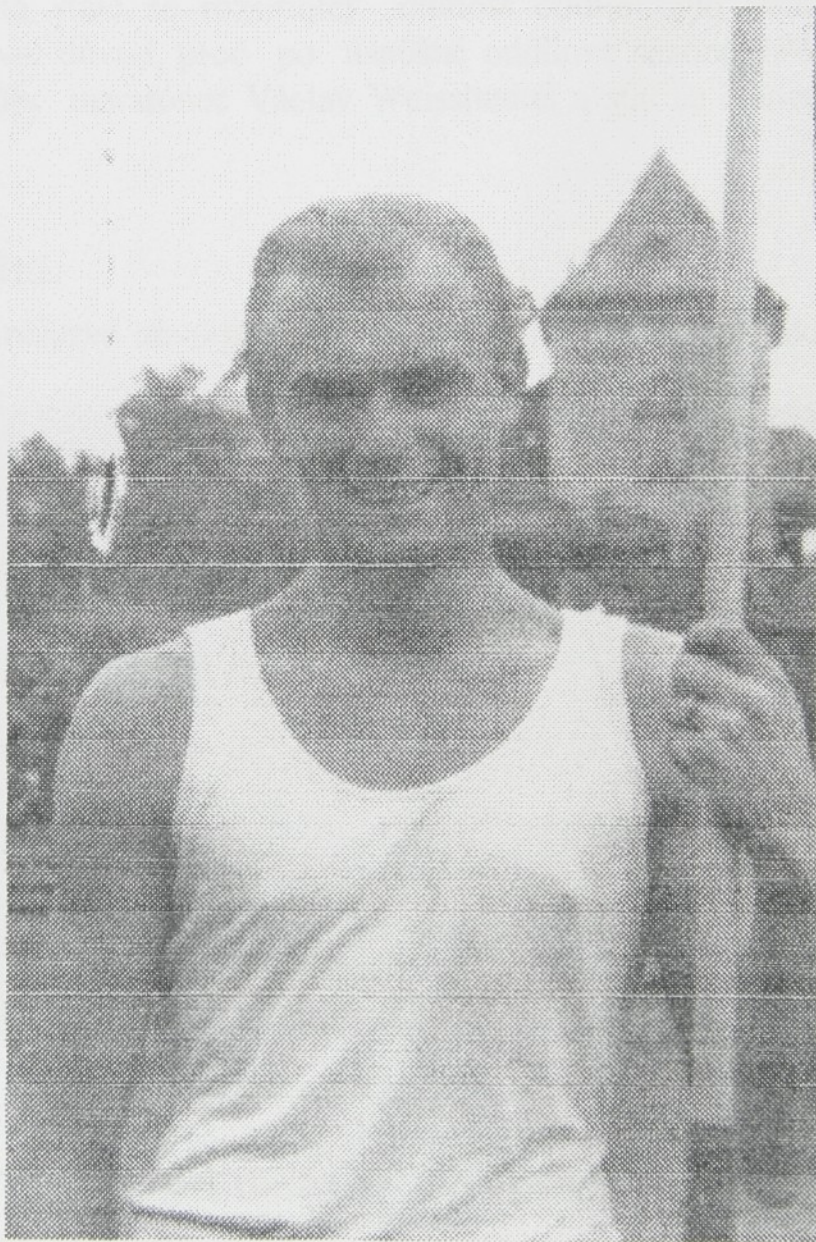
Nový sokolský oddíl vsadil správně především na mládežnickou atletiku a za poměrně krátkou dobu měl silné družstvo mužů a dvě dorostenecká

družstva. V družstvu mužů v tomto období závodili mimo samotného předsedy oddílu a výborného výškaře Zdenka Sobotky, dále běžci Eda Anděl, Jan Vobliža, Zdeněk Víšek, sprinteri Karel Báňa, Václav Janeček, Jan Perek a další.

JAN PEREK

- vynikající sportovec,
sprinter a oštěpař, stál při
zrodu libereckého
atletického oddílu

Je zajímavé, že v Liberci byl vždy dostatek dobrých běžců, od sprinterů až po vytrvalce, zatímco dobrých skokanů a vrhačů bývalo většinou pomálu. Po úspěšném zahájení sezóny a vybojování několika utkání byla další činnost narušena. První ránu pro libereckou atletiku znamenal komunistický puč v únoru 1948. Řada členů, především Zdeněk Sobotka, Eda Anděl a Zdeněk Víšek, byla persekuována, a po první polovině úspěšné sezóny 1948 se oddíl odchodem

těchto pracovníků prakticky rozpadl. Není proto divu, že v příštím roce odešli nejlepší závodníci jako Báňa, Janeček, Rychetský, Jeníček a Mirko Gräf do Turnova, a závodníci z Jablonce založili vlastní oddíl v Jablonci. Byli to Mirek Lončák, Arnošt Fučík, Zdeněk Kysela, Jaroslav Hrinkiv a Richard

Vacek. A tak mnohdy nerozvážený způsob provádění sjednocovacího procesu v tělovýchovném hnutí vážně narušil na několik let další rozvoj atletiky. Rok 1948 byl smutným rokem pro libereckou atletiku.

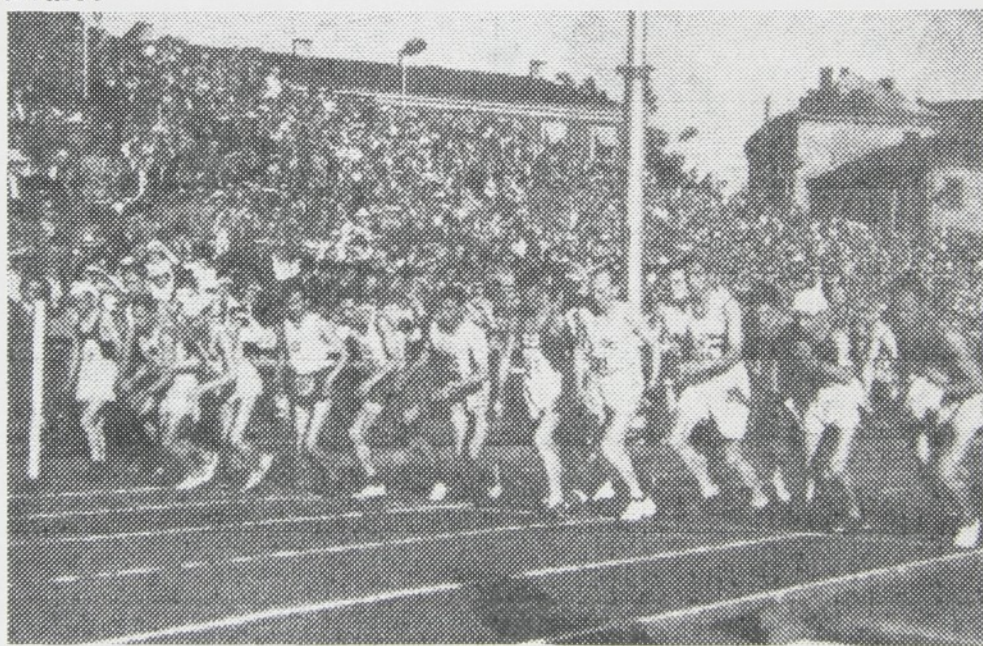
Oddíl od začátku trpěl nedostatkem obětavých organizátorů a trenérů. Navíc měl i finanční potíže. Návštěvnost a tím i příjmy byly vzhledem k nevhodné poloze Pavlovického stadiónu minimální a tak zajišťování finančních prostředků na stále se rozšiřující činnost oddílu bylo velmi svízelné. To byl také hlavní důvod, proč po úspěšné oddílové sezóně 1946 odešel z libereckého oddílu maratónec Václav Weissshäutel a stal se členem pražské Sparty.

VÁCLAV WEISSHÄUTEL

- libereckým rodákem, nejprve závodil na lyžích později se prosadil jako velmi dobrý vytrvalec

- viz příloha

Na snímku
pátý zleva.

3. 3. 2. 3. TYRŠŮV STADIÓN V LIBERCI - PAVLOVICÍCH

Liberečtí atleti trénovali a závodili v letech 1945 – 55 na Tyršově stadiónu v Liberci – Pavlovicích. Na jeho místě byla původně dostihová dráha,

vybudovaná v roce 1903, později sloužila tato plocha i jako letiště. Dne 3. března 1930 byl pozemek prodán městu za 1. 500 000,- Kč a upraven pro sportovní účely. Běžecká dráha a atletická zařízení, dobudovaná v roce 1932, sloužila převážně atletům německého RSK. Po osvobození v roce 1945 našli atleti toto zařízení i dráhu v bezvadném stavu, v každém případě v takovém, v jakém již později nebyly. Správa stadiónu se několikrát změnila, (NTV, MV TVS a KV TVS Liberec, DSO Spartak, Spartak Stráž nad Nisou, KNV), - viz příloha - všichni „správci“ měli jednu společnou vlastnost – o svěřený majetek vůbec nepečovali. Běžeckou dráhu, vržiště a doskočiště si spravovali sami atleti, jejich postavení však bylo velmi svízelné. Stávalo se, že našli dráhu rozježděnou od motorek a aut, a snaha o nápravu a ochranu národního majetku byla u libereckých tělovýchovných orgánů minimální. Po roce 1956, kdy se stal stadión majetkem Svazarmu, bylo atletické zařízení prakticky zničeno.

První lehkoatletické přebory v Liberci

Na Tyršově stadionu, v Pavlovicích nastoupili lehcí atleti libereckého Sokola, aby i nastávající letní sezónou změřili své výkony. – Přeborů se zúčastnilo celkem 35 dorostenců, kteří startovali ve dvou kategoriích a pěti disciplínách. Dorostenci podali tyto výkony:

DOROST MLADŠÍ:

1000 m: Koucký 3:13,3 min., Pekal 3:16,3 min. – Koule: Decastello 10,53 m. Vacek 935. – Výška: Vacek 160. Kvičala 140. – 60 m: Vacek 8,1 vti. Štuka 8,4 vti. – Dálka: Vacek 3,32. Zima 4,20.

DOROST STARŠÍ:

1200 m: Jirků 3:42 min., Duffek 3:47,3 min. – Koule: Jeníček 1130. Balcar 1078. – Výška: Jeníček 183. Jirků 155. – 100 m: Balcar 12,5. Jeníček 12,8 vti. – Dálka: Jeníček 3,81 m. Balcar 3,35 m.

Lehkoatletické přebory Sokola Liberec

Dnes budou zahájeny na Tyršově stadionu v Pavlovicích lehkoatletické přebory libereckého Sokola, které potrvají do zítřejšího dne. Dnešního dne uvidíme dorostenecké nádeje Sokola závodit ve všech disciplínách a vyjdou první snad i rekordní výsledky. Zítra jsou na programu závody mužů. Se zájmem se očekává start nejlepšího sprintera Běně, štrekaře Anděla, Vlčka a mnoha dalších závodníků. Hlavním organizátorem přeborů je známý a oblíbený prof. Sobotka.

Výstřižky z novin ze soukromého alba jabloneckého atleta Bořivoje Dufka
Deník Vpřed 1947

3. 3. 3. OBDOBÍ LET 1949 - 1968

3. 3. 3. 1. OBDOBÍ LET 1949 – 1952

V ZÁVODNÍCH SOKOLSKÝCH JEDNOTÁCH SKD A ČSSZ

**(SKD –Severočeské konzumní družstvo
ČSSZ –Československé stavební závody)**

Začátky tohoto období jsou charakteristické ne zrovna příznivou situací, atletický oddíl nevyvíjel prakticky žádnou činnost. Došlo k reorganizaci lehké atletiky, byly zrušeny župy a ustaven krajský výbor Sokola , KVS. Na podzim roku 1949 byly v Liberci dva nové atletické oddíly, a to v Sokole Ruprechtice a Sokole SKD Liberec. V roce 1951 se výkonnost družstva zlepšila a běžecké disciplíny patřily k nejsilnějším. V další sezóně odešlo z oddílu několik předních závodníků, družstvo se ocitlo v krizi a nakonec se rozpadlo. Závodníci zrušeného oddílu přešli do nově založeného oddílu Sokola ČSSZ Liberec.

V roce 1949 vládl v liberecké atletice neutěšený stav. Atletický oddíl Sokol nevyvíjel žádnou činnost a nemůžeme se proto divit některým závodníkům, že posílili turnovské družstvo. Závodníci z Jablonce, kteří startovali za Sokol Liberec, si založili nový oddíl v Sokole Jablonec a někteří dokonce zanechali závodní činnosti.

Sjednocením československé tělovýchovy došlo i k reorganizaci atletiky. Byly zrušeny župy a v lednu byl ustaven krajský výbor Sokola pro Liberecký kraj v čele s Janem Harusem. V březnu téhož roku došlo i k ustanovení odboru atletiky KVS, jehož prvním předsedou byl ing. Josef Hron z Mnichova Hradiště.

Rok 1949 byl nejsmutnějším rokem z poválečného období. Během roku se na Tyršově stadiónu v Pavlovicích konaly jen občas soutěže v plnění disciplín Tyršova odznaku zdatnosti a závody libereckých škol, ve kterých startovali převážně členové bývalého oddílu. Činnost vyvíjeli i vojenští atleti, především

příslušníci vojenské odborné školy libereckých mechaniků, díky iniciativě Antonína Hladíka, rovněž člena Sokola Liberec.

V tomto roce se do Liberce přestěhoval i olympionik a československý rekordman Václav Čevona, který pracoval v n. p. Textilana. Tělovýchovní pracovníci však neprojevili sebemenší zájem řešit jeho nevhodné bytové podmínky a tím získat pro Liberec nejen atleta světové výkonnosti, ale i obětavého rádce a trenéra. A tak není divu, že se Čevona v roce 1951 vrátil zpět do Ústí nad Orlicí, protože mu toto město bylo schopno pomoci v tom, co bylo pro Liberec nemožné.

V listopadu 1949 bylo zvoleno nové vedení atletického oddílu Sokol Liberec v čele s Františkem Junem. Oddíl se zaměřil převážně na dorosteneckou atletiku.

Na snímku: Ing. Josef Petr

Na podzim roku 1949 byly v Liberci založeny hned dva nové atletické oddíly - Sokol Ruprechtice a Sokol SKD Liberec. Především zásluhou vynikajícího mladoboleslavského sprintera ing. Josefa Petra, který se postavil do čela oddílu v SKD Liberec, vyvíjel tento oddíl velmi dobrou sportovní činnost po dobu tří sezón. Organizační zajištění si prováděli sami závodníci v čele s Josefem Petrem, který byl v té době rovněž ještě aktivním závodníkem.

V roce 1950 měl oddíl registrováno 25 mužů, 4 mladší a 5 starších dorostenců. Mílař Štubner a koulař Nový spolu s diskařem Rajfem, čvrtkařem Bačinským a vytrvalcem Peškem reprezentovali liberecký kraj v mezikrajských utkání.

V roce 1951 se zlepšila výkonnost družstva a běžecké disciplíny patřily k nejsilnějším. Muži získali prvenství v krajském poháru. Oddíl měl registrováno již 35 mužů, 4 mladší a 12 starších dorostenců.

V roce 1952 však odešlo několik předních závodníků a někteří přestali mít zájem o atletiku. Družstvo se ztenčilo a hodně ztratilo z loňské výkonnosti.

Dorostenecké družstvo se rozpadlo. Činnost oddílu skončila v červenci 1952 a závodníci přešli do nového atletického oddílu Sokol ČSSZ Liberec. Poslední utkání oddílu SKD Liberec se konalo v Turnově 6. července 1952. Na rozloučenou v něm družstvo mužů zvítězilo 66 : 62 , účastníci tohoto utkání byli: Václav Macek, Vlád'a Brožek, Zdeněk Šlapák, Tomáš Chabera, Hugo Rybín a Mirek Gräf, a již příští neděli startovali závodníci za nový oddíl proti družstvu Nové Paky na stadiónu v Pavlovicích. A tak ani v SKD, stejně jako dříve v Sokole, nevydržel atletický oddíl déle než tři sezóny. Nový oddíl v Sokole ČSSZ Liberec byl založen v zimě 1951. V jeho čele stál František Pilnay, který byl zaměstnán v Pozemních stavbách jako tělovýchovný referent a většinu svého času věnoval organizování a vedení družstva mužů, které bylo jediným družstvem oddílu. Tento nový silný oddíl se opíral především o zkušené závodníky v čele se sprinterem Karlem Báňou, dálkařem Vlád'ou Brožkem a vytrvalcem Mirkem Herčíkem, Lád'ou Klomínkem a Jindrou Novákem, který byl rekordmanem na 10 km (překonal i Zátopka).

FRANTIŠEK PILNAY

- všestranný sportovec, redaktor bývalých libereckých novin „Svobodný sever“ a obětavý funkcionář - viz příloha

ALFRÉD ŠTUBNER

- patřil mezi nejlepší severočeské běžce a obětavé funkcionáře
- viz příloha

JINDŘICH NOVÁK

- liberecký rodák, od 1948 závodil za pražskou Spartu - viz. příloha
- na snímku vzadu
- vpředu Miroslav Herčík

3. 3. 3. 2. OBDOBÍ LET 1953 – 1956

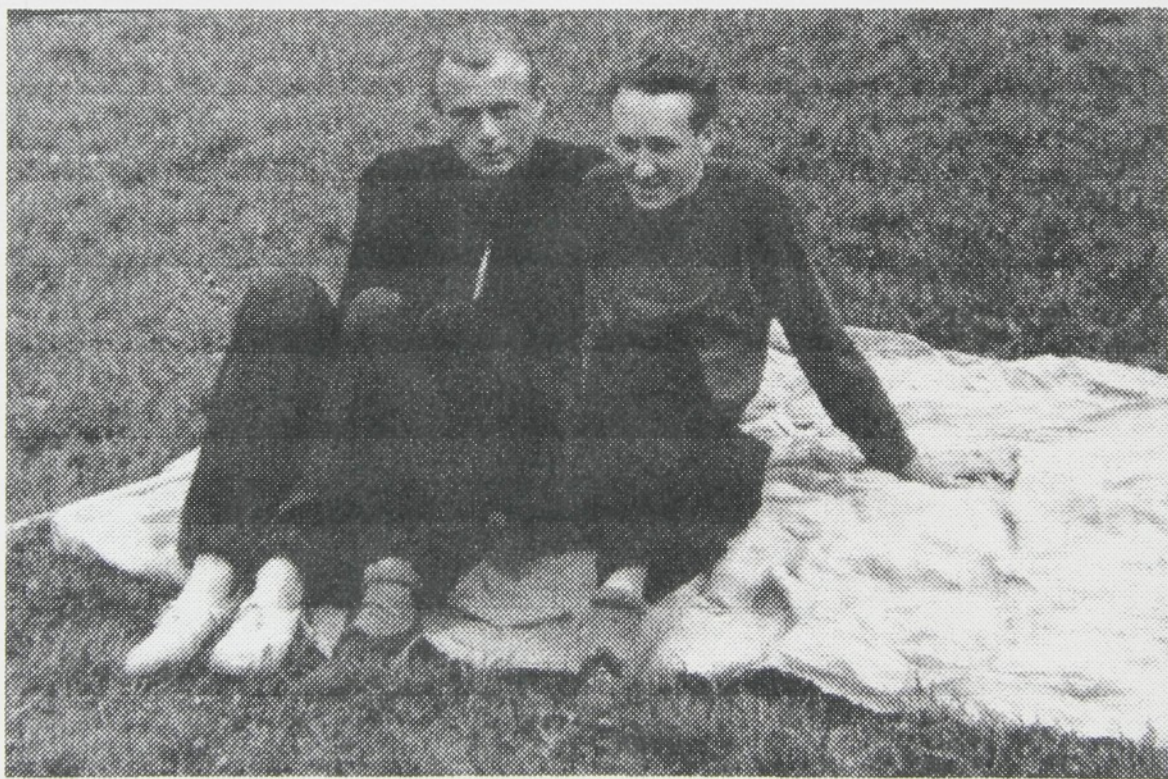
BOHATÁ ČINNOST ODDÍLU V TATRANU LIBEREC

Tělovýchovná jednota Sokol ČSSZ Liberec byla v roce 1953 přejmenována na Tatran Liberec, jeho činnost byla zajištěna hlavně finančně a družstvo vyvíjelo bohatou činnost. Oddíl byl nejsilnějším celkem z celé DSO Tatran, Dobrovolné sportovní organizace. Následně došlo v roce 1954 k oslabení družstva. Podle nových nařízení měl každý závodit za jednotu na svém pracovišti, proto muselo několik závodníků opustit oddíl. Další rok 1955 byl významný pro stabilizaci činnosti lehkooatletických oddílů tím, že byla poprvé od roku 1945 založena dlouhodobá soutěž družstev dospělých. V roce 1956 došlo ke sloučení lehkooatletických oddílů Tatranu a Slovanu Liberec a byl založen nový oddíl v TJ Lokomotiva Liberec. I přes velké potíže byl rok 1956 důležitým rokem v poválečné liberecké atletice. Poprvé byla vytvořena závodní družstva žen a dorostenek a po mnohaleté přestávce i družstvo dorostenců. V tomto roce se také oddíl definitivně přestěhoval na nový stadión do Horního Růžodolu.

V roce 1953 byla tělovýchovná jednota Sokol ČSSZ Liberec přejmenována na Tatran Liberec. Výbor jednoty měl pochopení pro lehkooatletický oddíl a finančně plně zajistil jeho činnost. Jen tak bylo možné, že družstvo mužů, i nadále jediné mužstvo oddílu, vyvíjelo velmi bohatou činnost od jara do podzimu. Vybojovalo velký počet mezioddílových utkání a jeho závodníci se zúčastnili řady závodů. Po Mistrovství ČSR v červenci 1953 se dokonce uskutečnil nákladný týdenní zájezd na Slovensko s utkáním ve Svitu, Gottwaldově a Zábřehu. V tomto roce začaly platit nové, opět nesmyslné, zásady v tělovýchově a podle nich každý sportovec musel závodit za jednotu na svém pracovišti. Vznikly tzv. DSO - dobrovolné sportovní organizace, což se dělo po vzoru bývalého SSSR. Byly to např. Baník, Jiskra, Slovan, Slavoj, Tatran a další. A tak se také liberečtí atleti přejmenovali ze Sokola ČSSD Liberec na Tatran Liberec.

V roce 1954 byl oddíl bohužel touto reorganizací oslaben např. o vynikající vytrvalce Mirka Herčíka, který se stal členem Spartaku Stráž nad Nisu, a Jindru Nováka, který jako vychovatel reprezentoval pracovní zálohy Liberec. Přesto byl liberecký oddíl Tatranu nejsilnějším kolektivem v rámci celé DSO

Tatran a jeho závodníci získali většinu přebornických titulů a drželi většinu rekordů této organizace, i když činnost oddílu v tomto roce nebyla tak intenzivní. V tomto roce byl vyhlášen krajský přeborník družstev podle vyhodnocení v krajských tabulkách. V obou kategoriích dospělých obsadili závodníci Tatranu 2. místo za nejsilnějším oddílem kraje Jiskrou Jablonec. V této době vyvíjely nepravidelnou činnost i celky Domu armády Liberec a Rudé hvězdy Liberec. Oba celky vybojovaly jen po jednom utkání. Jejich činnost byla nejen nepravidelná, ale i nedostatečně organizovaná, i když především celek Domu armády Liberec startovalo několik velmi dobrých závodníků, např. Doležal, Andr a další. Také několik dorostenek závodilo za Slovan Liberec, z nichž nejúspěšnější byly sestry Richterovy. Tento oddíl však systematickou činnost nevyvíjel.

Na snímku :

Vlevo Jan Perek, vpravo Karel Báňa

V roce 1954 nebyl Tatran jediným atletickým oddílem v libereckém kraji, který vyvíjel svou činnost. Pro zajímavost uvádím adresář lehkooatletických oddílů na Liberecku.

Kraj LIBEREC

- TATRAN LIBEREC I. o., ved. Frant. Pilany, Pozemní stavby n. p., Gottwaldovo nám., Liberec.
- PDA LIBEREC I. o., ved. řtn. Jaroslav Fryčar, PS 42 Liberec.
- DYNAMO LIBEREC I. o., ved. A. Hladík, Teplické strojírný U věže 8, Liberec II.
- JISKRA LIBEREC KOLORA I. o. — Kolora n. p., Liberec.
- JISKRA JABLONEC NAD NISOU, lehkooatletický odd., ved. Arnošt Fučík, Státní banka čs., Jablonec n. Nis., telefon č. SBČS 2756, 2222—4.
- JISKRA LOMNICE NAD POPELKOU I. o., ved. Josef Kousal, Technolen, Lomnice n. Pop., telefon 4—6.
- RUDÁ HVĚZDA LIBEREC I. o., Fr. Moc, správa vef. bezpeč.
- JISKRA JILEMNICE I. o., ved. Jan Kubát, internát VPŠT Jilemnice.
- JISKRA TURNOV I. o., ved. Jos. Košak, Jeronýmova ulice, Turnov.
- SPARTAK VARNSDORF I. o. ved. Ľestmír Baláček, OVSPZ 26, tel. 462.
- LOKOMOTIVA ČESKÁ LÍPA I. o., ved. Z. Stehlík, Severočeská včela, Kl. Gottwalda 91, Česká Lípa.
- SPARTAK MNICHOVO HRADIŠTĚ I. o. ved. Ing. Josef Hron, cukrovar, Mnichovo Hradiště.
- SLAVIA FRÝDLANT V ČECHÁCH I. o. ved. prof. Vl. Řada, jedenáctiletka, Frýdlant v Č.
- JISKRA VELKÝ ŠENOV I. o., ved. Vlad. Švitorka, Velký Šenov.

V roce 1955 vedl oddíl Tatranu po odchodu Františka Pilnaye František Močuba. Tento rok byl významný pro stabilizaci činnosti lehkootletických oddílů tím, že byla poprvé od roku 1945 založena dlouhodobá soutěž družstev dospělých, mužů a žen. Po několika úpravách trvá tato soutěž prakticky dosud a představuje základ činnosti atletických oddílů. V prvním roce své existence v ní mohli startovat oddílové celky i družstva OVTVS nebo MVTVS, Okresní nebo Městský výbor tělesné výchovy a sportu. Družstvo mužů Tatranu Liberec bylo zařazeno do oblastní soutěže, tzv. divize. Z pěti utkání 2 x vyhrálo a obsadilo předposlední místo.

KAREL BÁŇA

- dlouhá léta reprezentoval libereckou atletiku ve sprintech, později se staral o výchovu mladých běžců – viz příloha

Rok 1956 byl důležitý pro rozvoj liberecké atletiky. V lednu 1956 došlo ke sloučení lehkootletických oddílů Tatranu a Slovanu Liberec, tyto roztržité oddíly vstoupily do nového oddílu v TJ Lokomotiva Liberec. Tato jednota vznikla nedlouho předtím sloučením Jiskry Liberec Kolora, Slovanu KNV a Slovanu Severočeské tiskárny Liberec. Nově zvolený výbor oddílu však nevyvíjel žádnou činnost a nepomohla ani březnová schůze a nová volba a tak nakonec těsně před zahájením závodního období 1956 situaci zachránili sami závodníci, kteří se mimo své závodní činnosti ujali i vedení oddílu, když zůstali zcela osamoceni bez funkcionářů. Tuto kritickou situaci nakonec vyřešila skupina závodníků v čele s Václavem Mackem, která se ujala vedení oddílu a zajišťovala jeho rozsáhlou činnost. Václav Macek se stal opravdovou duší a reprezentantem libereckých atletů. Byl to velký oddíl na tehdejší dobu, měl 120 členů a 4 závodní družstva. Funkci organizačního pracovníka vykonával velmi svědomitě Zdeněk Pešek.

Konečně se podařilo sestavit v tomto roce i závodní družstvo žen, bylo to poprvé od roku 1945. Ženy závodily v oblastním přeboru a vedly si velmi dobře. Jejich výkonnost rostla od utkání k utkání a nakonec obsadily 3. místo

a byly nejúspěšnějším kolektivem. Družstvo mužů bylo po nové reorganizaci zařazeno do celostátní soutěže. Skončilo na posledním místě s jedním vítězstvím a sestoupilo do divize. Tehdy se utkání hodnotila podle mezinárodních bodovacích tabulek. Bodové průměry posledních čtyř družstev skupiny byly velmi vyrovnané. Tři utkání skončila těsnou porážkou a mnoho nechybělo k tomu, aby si muži zajistili účast v této soutěži i pro příští rok. K tomuto nezdaru přispěla i nekázeň a špatná docházka některých závodníků. Tato situace však nebyla neutěšená, při velkém nedostatku funkcionářů a rozhodčích měl oddíl velké potíže s uspořádáním atletických podniků v Liberci. Tato situace projevila zvláště nepříznivě u dorosteneckých družstev, kterým byla věnována minimální péče. Není divu, že se tyto organizační nedostatky projevíly také především zánikem družstva žen. U dorostu se však situace koncem 50. let výrazně zlepšila příchodem Milana Madera, vynikajícího vytrvalce a vychovatele mladých talentů.

MILAN MADER

- libereckým odchovancem, reprezentoval především v bězích na střední a dlouhé tratě, mimo závodní činnost se věnoval i trenérské práci
- viz příloha

V tomto roce se také staly dvě zajímavé události. Především se oddíl definitivně přestěhoval na nový stadión do Horního Růžodolu, dnešní Městský stadión. Dále se zde poprvé uskutečnilo mezinárodní oddílové setkání. Družstvo mužů startovalo v září v rámci „Týdne přátelství československého a německého lidu“ v Drážďanech. Odvetné utkání se konalo ještě téhož roku v říjnu v Liberci.

VÁCLAV MACEK

Má velkou zásluhu o rozvoj liberecké atletiky v letech 1956 - 1961, kdy atleti závodili pod hlavičkou Lokomotivy. V oddíle vykonával prakticky

všechny funkce a navíc ještě sám závodil. Jeho nejoblíbenější disciplínou byl skok o tyči. Byly to opravdu stovky hodin mravenčí práce, které věnoval pro zajištění rozsáhlé činnosti lehkooatletického oddílu. Dnes můžeme s určitostí říci, že bez jeho iniciativy by se v letech 1956 - 1957 opakoval rok 1948, kdy atletika v Liberci prakticky přestala existovat.

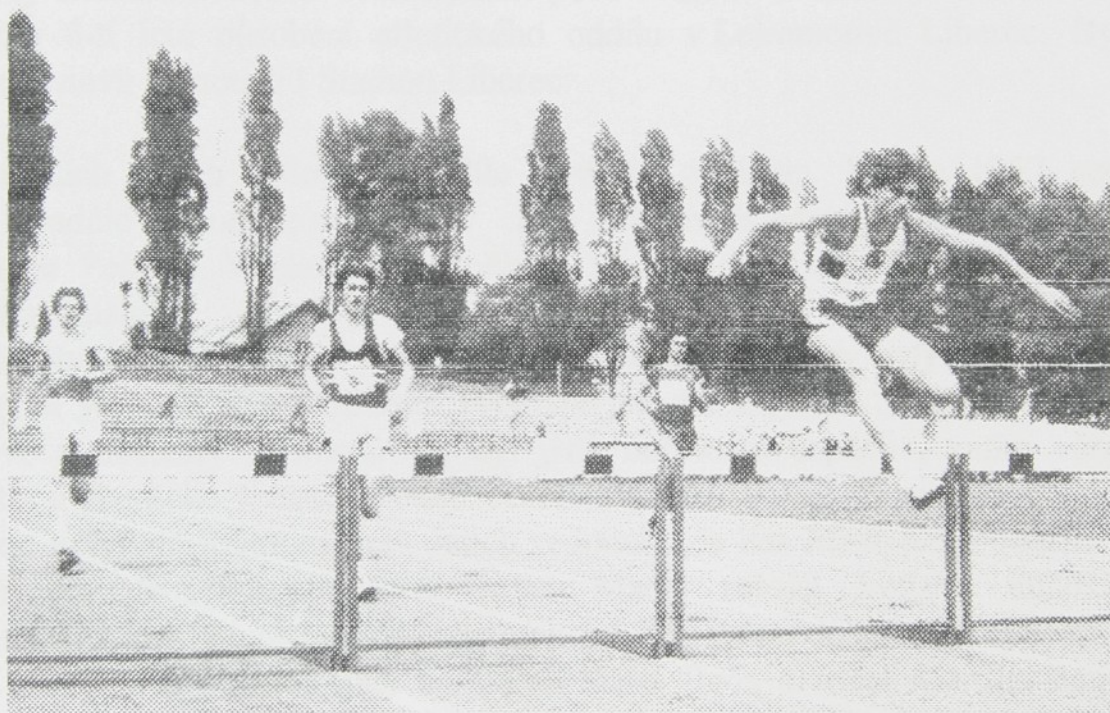
V roce 1956 byla tedy dokončena výstavba atletické dráhy na novém stadiónu v Liberci – Horním Růžodole. Stadión byl vybudován na pozemcích bývalé cihelny. Na jaře 1956 se sem definitivně „přestěhovali“ liberečtí atleti,

reprezentovaní v té době nově založeným atletickým oddílem TJ Lokomotiva Liberec. První závody se na tomto stadiónu konaly již 2. srpna 1955. Výstavba tohoto sportovního areálu byla zahájena v roce 1950 – TJ Jiskra Liberec, později TJ Jiskra Liberec Kolora. Byla financována z prostředků ZV ROH, DSO, z ústředních a městských akcí. V roce 1957 převzala správu stadiónu na dva roky TJ Lokomotiva Liberec, potom se však již definitivně sportoviště ujal Městský národní výbor, který se také nejvíce podílel na financování výstavby celého sportovního areálu. S mimořádným pochopením MěNV byl v Liberci vybudován stadión s dokonalým atletickým zařízením, na kterém mohly být pořádány vrcholné soutěže. Orgány městské samosprávy v čele s předsedou Jiřím Moulisem a správa Městského stadiónu, jehož vedoucím byl řadu let Vladimír Kafka, měly pochopení pro potřeby liberecké atletiky. Atleti zde měli velmi dobré podmínky pro trénink a závodní činnost.

Jak řekl Mirko Gräf v projevu k 50-ti letům liberecké atletiky: „Svého času byl tento stadión velmi dobře vybaven pro atletiku. A tak se na něm mohly konat špičkové atletické závody, jako např. řada mezinárodních mítinků po Rošického memoriálu a především dvě mezistátní utkání s bývalou NDR, v roce 1961 se jednalo o utkání dorostenců a dorostenek, kdy v libereckém družstvu startoval mimo jiné i pozdější závodník a člen libereckého klubu, generální

sekretář ČASu František Fojt, a v roce 1964 to bylo mezistátní utkání mužů a žen.“

Na Městském stadiónu startovali i olympijští vítězové, např. oštěpař Cybulenko, výškařka Balasová, překážkařka Balzerová, naše olympijská vítězka ve skoku vysokém Milena Hübnerová, mistryně Evropy Chmelková, světoví rekordmani jako Daněk, Valentin, Herrmann a další vynikající atleti. Bylo na něm překonáno 8 československých rekordů a dosaženo 8 nejlepších výkonů na území bývalého Československa. Z domácích soutěží je možno jmenovat přebor ČSSR mladšího žactva, mezinárodní běžecké závody při dojezdech Závodu míru a mezinárodní mítinky Bytex za účasti nejlepších československých závodníků.

Na snímku:

Městský stadión v Liberci, kde se v minulosti konaly významné atletické závody za účasti špičkových závodníků.

3.3.3.3. OBDOBÍ LET 1957 - 1961

BEZ VEDOUČÍCH SE NEDÁ ORGANIZOVAT

V tomto období se projevil naprosto akutní nedostatek funkcionářů, který velmi negativně ovlivnil především družstvo žen a dorostenek. Tento kolektiv, který byl v letech 1956 – 1957 ozdobou oddílu a liberecké atletiky, v roce 1960 zanikl. Družstvo mužů si vedlo o něco lépe, udržovalo stabilní výkonnost. Pro rok 1961 se vedení základny ujal Josef Souček a Mirko Gräf, kteří se spolu s dalšími trenéry začaly systematicky věnovat tréninku a tento rok tedy znamenal začátek systematické péče o mladé závodníky. V roce 1961 skončilo 6-ti leté působení atletického oddílu v Lokomotivě Liberec. Byla založena nová jednota TJ Stadión Liberec.

V dalších letech nedošlo v oddíle k větším změnám. V roce 1957 vedli oddíl i nadále samotní závodníci v čele Václavem Mackem, dr. Zajíčkem, Zdeňkem Peškem, Vladimírem Brožkem, Josefem Součkem, Mirko Gräfem a několika dalšími.

Družstva dospělých si vyměnili svá postavení. Ženy byly zařazeny do II. ligy a vedly si velmi zdatně. Prohrály jen s družstvem Spartaku Hradec Králové a obsadily 2. místo. To byl jistě nečekaný úspěch, zatím vůbec největší v liberecké ženské atletice. Kádr družstva tvořilo 10 závodnic v čele s Dášou a Sylvou Richterovými. Jejich vedoucí byla Ilsa Machová. Podařilo se rozšířit dorosteneckou základnu. Milan Mader založil družstvo mladších dorostenců a brzy z nich vytvořil zdatný kolektiv s velmi dobrou výkonností. O starší dorostence a dorostenky se starali Karel Báňa a Josef Mertlík. Mimo přebornická utkání družstev byla činnost oddílu poměrně chudá. Naprostý nedostatek funkcionářů se velmi negativně projevil především u družstva žen a dorostenek. Ženy na některá druholigová utkání odjížděly bez vedoucího a přes obětavost zkušených závodnic, především Dáši Richterové, to znamenalo pro družstvo citelné ztráty. Po určitou dobu se o družstvo staral Jiří Mlejnek a později Josef Maršíček. Tyto organizační nedostatky se brzy projeví na špatné docházce a u některých nezájmem o závodní atletiku.

Již v příštím roce 1958 si družstvo neudrželo své postavení ve II. lize a obsadilo 5. místo. Účast pouze několika závodnic při utkáních a řada dalších nedostatků během roku nedávaly mnoho nadějí do další činnosti družstva.

A tak již v roce 1959 zbyly jen hezké vzpomínky na úspěchy ženského družstva z předcházejícího období . Výbor oddílu dospěl k názoru, že by nadále, v roce 1960, již družstvo nebylo schopno důstojně reprezentovat v oblastním přeboru, a proto družstvo žen , stejně jako dorostenek, zrušil. A tak zanikl kolektiv, který byl v letech 1956-57 ozdobou oddílu a liberecké atletiky. Byl složen vesměs z mladých talentovaných závodnic a měl proto všechny předpoklady k dalšímu rozvoji. Armáda bez velitele však existovat nemůže. A tak vlastně již v době největších úspěchů družstva bylo rozhodnuto o jeho krátké existenci a zániku.

DÁŠA RICHTEROVÁ

- byla všestrannou závodnicí, nejčastěji startovala ve skoku vysokém , v běhu na 80 m a v pětiboji, v současné době zastává funkci sekretářky, administrativní pracovnice klubu AC Slovan Liberec a stará o jeho chod
- viz příloha

SYLVA RICHTEROVÁ

- reprezentovala jako atletka ve skoku vysokém a ve vrhačských disciplínách, později se stala profesionální hráčkou košíkové
- viz příloha

Družstvo mužů na tom bylo přeci jenom trochu lépe. I když ani oni neměli svého vedoucího, a

stejně jako ženské složky, měli citelný nedostatek trenérů. Družstvo mužů mělo však ve svém středu několik starších, zkušených závodníků, kteří tyto funkce zastávali i při své závodní činnosti. A tak si družstvo mužů i po sestoupení do oblastní soutěže v roce 1956 udrželo stabilní výkonnost. Utkání mužů mívala dobrou úroveň a často byla velmi napínavá. Do roku 1958 byla i přebornická utkání dospělých bodována podle mezinárodních tabulek, a proto se všichni závodníci snažili o nejlepší výkon v každé disciplíně. Méně se taktizovalo, než je tomu dnes a ve vyrovnaných závodech nebyl maximální zájem závodníků o nejlepší umístění. Od roku 1959 se provádělo bodování podle umístění, což vneslo do závodění mnoho zajímavého.

Oddíl platil tvrdou daň za organizační nedostatky, způsobené především nedostatkem funkcionářů. Ani v roce 1959 se situace nezlepšila. Oddíl vedli prakticky tři závodníci, a to byli Macek, Gräf a Souček. Žádné družstvo nemělo svého vedoucího a tato skutečnost mnohdy ovlivnila průběh mistrovských utkání. Dnes se musíme obdivovat tomu, že přes tento velmi neutěšený stav vyvíjel oddíl bohatou činnost a patřil mezi nejsilnější v kraji. Oddíl nebyl schopen zajistit systematickou trenérskou práci, trénovalo se mnohdy živelně a bez odborného vedení.

A tak situace koncem roku 1959 nebyla právě radostná. Družstvo mužů si sice vybojovalo účast ve II. lize a bylo doplněno několika dorosteneckými závodníky, ale družstva žen a dorostenek se rozpadla. A tak čtyřleté úsilí hrstky obětavců skončilo nezdarem a mnoho hodin jejich práce přišlo nazmar.

Na obrázku :

MIRKO GRÄF

- nejen výborný sportovec, patřil mezi nejlepší vytrvalce, ale i obětavý trenér a funkcionář.
- je duší AC Slovan Liberec dodnes a zcela jistě ještě dlouho bude
- viz příloha

Návrat do II. ligy se nevydařil. Družstvo prostě na tuto soutěž výkonnostně nestačilo. Prohrálo většinu utkání značným bodovým rozdílem. Mělo zdaleka nejslabší výkonnost ze všech účastníků. Mladí závodníci, kterými bylo družstvo doplněno, na druholigovou úroveň ještě nedorostli. (Koncem roku 1960 došlo však k reorganizaci soutěží a muži si udrželi druholigovou příslušnost i pro příští rok).

Na podzim roku 1959 byla při oddíle založena lehkooatletická základna. Vyvíjela však činnost jen v zimním období a v sezóně 1960 se prakticky rozpadla. Přesto její založení znamenalo krok kupředu ve výchově dorostu.

Pro rok 1961 se vedení základny ujal Josef Souček, který se spolu s dalšími trenéry, Báňou, Benešem, Gräfem, Sobotkou a Vrzalem, začal systematicky věnovat tréninku dorostu. Závodníci byli rozděleni do skupin podle disciplín. Na začátku 60. let vyvíjel činnost i atletický oddíl při střední průmyslové škole textilní v Liberci pod vedením učitelů Vrzala a Šmerdy. Jejich družstvo starších dorostenek TJ Slávia Liberec TŠ se dokonce v roce 1961 stalo krajským přeborníkem. Velmi dobrá činnost základny pod obětavým vedením Josefa Součka, který mimo základnu vedl i mladší dorostence, znamenala zásadní obrat k lepšímu. Byla zahájena systematická práce od žactva a především od mladších dorostenců. Družstvo mužů však ani v roce 1961 ve II. lize neuspělo, i když se jeho výkonnost proti předcházejícímu roku podstatně zlepšila a celý průběh soutěže byl mnohem příznivější než dříve. Družstvo mělo jako obvykle velmi silné běžecké soutěže, především díky výkonům Votrubce, Gräfa, Madera a dalších.

V roce 1961 bylo také opět založeno družstvo mladších dorostenců a pod vedením Josefa Součka si vedlo velmi úspěšně, i když se nekvalifikovalo do finále krajského přeboru. Výkonnost družstva se neustále zlepšovala, a stejně tak jako v roce 1958 Milan Mader, přivedl o tři roky později Josef Souček na atletickou dráhu dorostence, kteří později dosáhli vysoké výkonnosti. V té době závodili za družstvo mladších dorostenců mimo jiné Řezáč, Karban, Němec, Lesák, Veruk a další. Rok 1961 znamenal tedy začátek systematické péče o mladé závodníky, která libereckému oddílu připravila v dalších letech mnoho radostných chvil a sportovních úspěchů.

V roce 1961 skončilo šestileté působení lehkooatletického oddílu v Lokomotivě Liberec. Přes veškeré organizační potíže, které oddíl měl, hlavně totální nedostatek funkcionářů, znamenalo toto období krok vpřed a byl položen základ dalšímu rozvoji atletiky v Liberci. Bylo to období střídavých

úspěchů. Vedení jednoty, která se v této době rozrostla do nezvladatelných rozměrů, soustředila přes 20 sportovních oddílů, nemohlo samozřejmě přímo ovlivnit činnost oddílů. Mohlo mu však zajistit existenci výraznou finanční pomocí, tj. oddíl měl k dispozici volné jízdenky na železnici. To byla velká pomoc, odpadly totiž hlavní potíže se zajišťováním finančních prostředků. Bez této pomoci by byla finanční situace prakticky neřešitelná. Během tohoto šestiletého období řídili činnost oddílů sami závodníci v čele s Václavem Mackem. V tomto roce měla ovšem skončit platnost volných jízdenek a pod touto záminkou se muselo z této jednoty odejít (ke zrušení volných jízdenek však nakonec nedošlo). Mezitím byla v Liberci založena nová jednota TJ Stadión Liberec. Tato jednota sdružovala především oddíly hokeje a kopané, a nově i atlety. V tomto novém svazku byla činnost oddílů financována jednak z dotací okresního výboru ČSTV, jednak z příspěvků libereckých podniků, které se staly kolektivními členy nové jednoty. Výbor této nové TJ pod vedením předsedy Jaroslava Kincla se všemožně snažil zajistit dostatek finančních prostředků. Do práce se přihlásilo několik nových pracovníků a tak se poměry začaly pomalu stabilizovat. Zlepšila se především péče o výchovu mladých závodníků. Již v roce 1963 mohla být založena a přihlášena do soutěže družstva mladších a starších dorostenek a po pětileté odmlce i družstvo žen, které bylo zpočátku složeno především z dorostenek.

3.3.3.4. OBDOBÍ LET 1962 – 1965 **ČTYŘI ROKY STABILIZACE V TJ STADIÓN**

Ani v tomto období nepřestal mít oddíl organizační a trenérské potíže, ale do práce se přihlásilo několik nových pracovníků a tak se poměry začaly pomalu stabilizovat. Všechna závodní družstva měla své vedoucí a v roce 1963 byla funkce vedoucího lehkooatletické základny obsazena trenérem z povolání, takže byly vytvořeny předpoklady pro zintenzivnění tréninkového procesu. V roce 1963 byla po několikaleté přestávce založena družstva starších a mladších dorostenek a žen. Během roku 1965 došlo ke zhoršení finanční

situace v TJ Stadión, a po vzájemné dohodě přešel oddíl do jednoty TJ Slovan Liberec.

Během čtyřletého působení v TJ Stadión Liberec se v čele oddílu vystřídali Vladimír Kaksa , Bohumil Karban a Josef Moulis. Po organizační stránce se podařilo oddíl zkonzolidovat. Výrazně se zlepšila práce s mládeží a byla založena základna mládeže v čele s profesionálními trenéry Milanem Maderem a Jaroslavem Váňou. Výrazně se zlepšila také výkonnost dorosteneckého družstva, znovu bylo založeno družstvo žen a byly tedy vytvořeny předpoklady pro zintenzivnění tréninkového procesu. Tím se však nedá říci, že oddíl přestal mít organizační a trenérské potíže, ty totiž nevymizely dodnes. Proti předcházejícím obdobím , především letům 1959 – 61, nastal však rozhodný obrat k lepšímu. A to se samozřejmě muselo projevit i na výsledcích. Působení atletů v TJ Stadión v letech 1962 – 65 bylo úspěšným obdobím. Oddíl se zkonzolidoval organizačně a začal se systematicky starat o mládež, zárukou toho byli trenéři Mader, Gräf, Váňa, Kafka, Moulis a další. V této době dorostenecká družstva pravidelně vítězila v krajském přeboru a postupovala do semifinále a finále Přeboru ČSSR. V roce 1964 dokonce družstvo mladších dorostenek pod vedením Josefa Moulise obsadilo 3. místo ve finále ČSSR družstev. To byl úspěch, který se pak nepodařilo zopakovat žádnému dorosteneckému družstvu. Po přechodu děvčat do vyšší věkové kategorie, přešel s nimi i Moulis, se bohužel v oddíle již nenašel nadšenec pro tuto náročnou práci a tak výkonnost družstva v dalších letech byla značně kolísavá.

JOSEF SOUČEK

- opora družstva ve sprinterských disciplínách, později obětavý trenér a funkcionář - viz příloha

V roce 1961 vytvořil Josef Souček předpoklady k dalším úspěchům libereckých dorostenců. Již v roce 1962 se mladší chlapci stali krajskými přeborníky a vítězili v této soutěži nepřetržitě do roku 1966.

Roku 1963 byla po několikaleté přestávce založena družstva starších a mladších dorostenek a žen. Družstvo žen mělo stále se zlepšující úroveň. Bylo navíc doplněno závodnicemi z TJ Slávia Liberec textilní škola a přešlo do libereckého oddílu spolu se svými vedoucími Miroslavem Šmerdou a Jaroslavem Vrzalem. Během čtyřletého působení v krajském přeboru nebylo družstvo žen nikdy poraženo a převážnou většinu utkání vyhrálo značným bodovým rozdílem. Zajímavé bylo, že se přes naprostý nedostatek kvalitních soutěží během sezóny a přes nezdary v kvalifikačních utkáních úroveň družstva stále zvyšovala.

V minulém roce vedl družstvo Bohumil Karban, od roku 1963 se o něj staral Emil Kafka. Zřízením základny atletiky, obsazením místa vedoucího trenérem z povolání a celkové zkvalitnění a zintenzivnění tréninkového procesu muselo zákonitě znamenat zvýšení výkonnosti závodníků všech družstev. Potěšitelná byla též skutečnost, že oddíl si vychovával a doplňoval své závodníky v družstvech dospělých z vlastních odchovanců dorostenců a dorostenek, kteří se v libereckém oddíle seznamovali se základy „Královny sportů“. To byla jistě ta nejsprávnější cesta k úspěchům. Byla však škoda, že i přes výrazné zlepšení byl v oddíle stálý nedostatek trenérů a funkcionářů, takže nebylo možno rozvinout činnost oddílu do patřičné šířky. Péče o přibližně 130 závodníků a závodnic a 6 závodních družstev, to bylo zatím maximum, které bylo za stávající situace možno zvládnout. Družstvo bylo neustále doplňováno mladými talentovanými závodníky, vychovanými v oddíle. Navíc družstvo posílil Jiří Stehlík z Jilemnice, který studoval v Liberci na Pedagogickém institutu, a později pak všestranný desetibojař Josef Habr, který se přestěhoval do Liberce po skončení vojenské služby. Mimo to se podařilo vychovat několik špičkových závodníků, kterými byli např. Veruk, Votrubec, Mader a další. V těchto letech 1962 – 63 skončilo liberecké družstvo v krajském přeboru vždy na 2. místě.

JOSEF VOTRUBEC

- patřil mezi největší sprinterské naděje,

největších úspěchů dosáhl v době, kdy závodil
za RH Praha = viz příloha

JOSEF HABR

- patřil mezi nejvšestrannější atlety, desetibojař.
V době svých největších úspěchů, reprezentoval
Duklu Praha a RH Praha

V roce
1964 muži sice
v průběhu roku prohráli s CHZ
Litvínov, v odvetním utkání však
zvítězili a poprvé se stali přeborníky
kraje.

Od roku 1964 můžeme také mluvit
o halové sezóně, předtím se konaly
halové závody jen čas od času,
především ve vinohradské tělocvičně.
Do roku 1964 se konalo jen několik,
převážně oddílových, závodů za
improvizovaných podmínek

v tělocvičně a v jízdárně. Teprve v zimním období roku 1964 měli liberečtí
atleti možnost trénovat v hale Libereckých výstavních trhů. V zimním období
1964–65 byla již k dispozici pro přípravu i závodění hala, ve které se závodilo
již před válkou. V pozdějších letech byl na betonovou podlahu nalepen
koberec, kovral, takže povrch byl zcela bezpečný. Přesto, že byla hala úzká,
po zhotovení lehkých klopených zataček by se splnil dávný sen libereckých
běžců a okruh uživatelů by se podstatně rozšířil. Pravidelný trénink i závodění
v hale se i u nás stalo nutností a součástí zimní přípravy běžců, jak je tomu ve
většině evropských zemích.

V roce 1965 byla zařazena do krajského přeboru mužů mimo tradiční dvouutkáni i dvě šestiutkáni. To byla novinka, která přispěla ke zvýšení úrovně a navíc ukázala skutečnou výkonnost jednotlivých družstev. V tomto roce nenašlo liberecké družstvo přemožitele a v obou šestiutkáních s převahou zvítězilo a dokázalo, že je opravdu nejlepším družstvem. Čtyřleté období v TJ Stadión Liberec vyvrcholilo postupem družstva mužů do II. ligy v roce 1965, kdy se prosadilo v kvalifikačním trojutkání a porazilo RH Pardubice a Jiskru Strašnice.

Radost ze sportovních úspěchů v roce 1965 a z postupu mužů do II. ligy však kazila stále se zhoršující finanční situace ve Stadiónu Liberec. A tak liberecký oddíl uvítal zájem TJ Slovan Liberec o tento atletický oddíl. TJ Slovan Liberec byla především fotbalovou jednotou, přesto nabídla tato jednotu atletickému oddílu členství, a obavy některých pracovníků, že v nové jednotě oddíl kopané potlačí zájem výboru TJ o zajišťování činnosti atletů, byly zcela zbytečné. V nové jednotě se oddíl setkal s pochopením pro své potřeby, a plné finanční zajištění pro bohatou činnost. Výbor TJ kryl v plném rozsahu oddílový rozpočet a byly tak vytvořeny podmínky pro rozvoj atletiky a její výkonnostní růst. Již v prvním roce působení v této TJ zaznamenala výrazné úspěchy družstva mužů a žen.

3.3.3.5 OBDOBÍ LET 1966 – 1968

VÝBORNÉ PODMÍNKY V TJ SLOVAN LIBEREC

V nové jednotě měla liberecká atletika všechny předpoklady pro další rozvoj. Oddíl byl plně dotován, v prvních letech působení v TJ Slovan odpadly především finanční potíže a oddíl se mohl plně soustředit na sportovní činnost. Do oddílu přišlo několik nových závodníků, zlepšila se i práce trenérská. V letech 1966 – 1967 fungovali lehkootletické základny, což byla forma péče o sportovce na velmi dobré úrovni. Ovšem srpnové události roku 1968 ochromily úplně sportovní dění.

Rok 1966 byl nejúspěšnějším rokem v jednadvacetileté historii organizované české atletiky v Liberci. Začátkem 60. let byla povolena tělovýchovným jednotám přidružená zařízení hospodářská, a toho se ujala sestava bývalých podnikových ředitelů, která zorganizovala právě hospodářské zařízení, z jehož zisků byla financována tělovýchovná činnost. Byla to také léta, kdy byl velký zájem mládeže a dobrovolných trenérů, a kdy se začala tvořit silná mládežnická organizace. Družstvo obsadilo ve II. lize 2. místo, ženy si v kvalifikaci konečně vybojovali účast v této soutěži pro rok 1967 a dvě dorostenecká družstva postoupila až do finále Přeboru ČSSR. Družstvo mužů prohrálo jen s vítězem skupiny TJ Škoda Plzeň a dosahovalo nečekaných výsledků. Bylo posíleno několika novými závodníky z cizích oddílů. Ženy si výrazným vítězstvím v kvalifikaci vynahradily neúspěchy z předcházejících let a od roku 1967 bojovali ve II. lize společně s muži. O obě družstva dorostenců pečoval v roce 1966 Emil Kafka, kterému později pomáhal Václav Krívohlavý. Obě družstva zvítězila v krajském přeboru a patřila mezi nejlepší družstva ČSSR. V nové jednotě měla liberecká atletika všechny předpoklady pro další rozvoj. Oddíl byl plně finančně dotován, na druhé straně ovšem nedostatek trenérů a funkcionářů nedovolil zcela využít těchto podmínek. Se zvyšováním špičkové výkonnosti rostly i požadavky na kvalitu tréninkové péče.

Krajský statistik Jaroslav Panáček uvádí v Ročence atletických výkonů Severočeského kraje z roku 1966, že... „Nejlépším oddílem v libereckém kraji byl liberecký Slovan. Tři jeho družstva se stala přeborníky kraje a družstvo mužů podalo vynikající výkon ve II. lize.“

V letech 1966 – 1967 fungovali u větších atletických oddílů lehkooatletické základny, LAZ, což byla jakási nová forma péče o mladé sportovní talenty a naděje. Chod základny zajišťovaly okresní výbory ČSTV, a funkci trenérů zastávali trenéři profesionální, kteří byli také placeni těmito okresními výbory ČSTV. Profesionální trenéři neměli jiné zaměstnání, proto měli dostatek času a věnovali se plně provozování atletiky a trénování atletických talentů a budoucích sportovních hvězd. Těchto profesionálních trenérů měla liberecká atletika neustále nedostatek, proto zde fungovali i neprofesionální trenéři, kteří měli kromě práce trenéra atletiky své vlastní stálé zaměstnání a neměli tudíž tolik času, kolik by bylo potřeba.

Tyto lehkooatletické základny sloužily pro mladé atletické naděje, což byly kategorie žáků a žákyň, juniorů a juniorek, dorostenců a dorostenek. Do lehkooatletických základen byly vypisovány limity, které v případě splnění

zajišťovaly sportovci plnou péčí státu, jak po stránce týkající se tréninku, tak po stránce materiálního zajištění. Sportovcům bylo od základů poskytováno jak materiální zajištění hlavně v podobě sportovního oblečení a sportovní obuvi, tak možnost dalšího rozvíjení sportovního talentu v podobě výkonných tréninků a soustředění. Jedno, někdy dvě soustředění za rok byly pro sportovce zdarma, plně hrazené státem. Tímto způsobem stát pečoval o sportovní atletické talenty.

V prvních letech působení ve Slovanu Liberec odpadly především finanční potíže a oddíl se mohl plně zaměřit na sportovní činnost. Důležitým mezníkem bylo obsazení funkce trenéra Jiřím Karbanem. Především jeho zásluhou se dorostenecká a žákovská atletika v Liberci zařadila mezi nejlepší v celé republice. Do oddílu přišli noví závodníci a navíc se zlepšila trenérská práce. V oddíle pracoval početný kolektiv výborných trenérů. Liberecký oddíl se zařadil mezi přední oddíly, které se zaměřily především na výkonnostní atletiku. Intenzivní péčí o žactvo a mládež zasahoval liberecký oddíl do masové atletiky a samozřejmě ze široké výkonnostní základny začaly prosazovat jedinci až do vrcholové atletiky a reprezentace, i když někteří v době vrcholné výkonnosti nosili dresy jiných oddílů.

V roce 1967 bylo registrováno v oddíle Slovan Liberec 177 závodníků. Tehdejšími špičkovými závodníky byli např. Milada Karbanová a Josef Průša, kteří od roku 1969 závodili za oddíl LIAZ Jablonec.

MILADA KARBANOVÁ

- původně basketbalistka, později talentovanou atletkou : skok vysoký, od roku 1969 závodila za LIAZ Jablonec
- viz příloha

Rok 1968 byl jistě rokem, na který se jen tak nezapomíná. „Byl to rok nadějí a ideálů, ale i zoufalství, beznaděje a ponížení.“, jak psal Mirko Gräf v Ročence 1968. „Sezóna 1968 bude mít pro vždy svoji zvláštnost. Byla to jistě nejkratší závodní sezóna, jakou

v posledních desetiletích pamatujeme! Srpnové události samozřejmě ochromily i sportovní dění. Osířela hřiště, zmlkl sportovní ruch. Řada soutěží předčasně skončila. Události blízké minulosti byly stále příliš živé, než aby dovolily myslet na sportovní činnost, myslet na výkony. ... A tak nám nezbývá, než pro sebe – žádat klid, abychom přijímali věci, které nemůžeme změnit – odvahu, abychom změnili věci, které můžeme změnit – moudrost, abychom je uměli od sebe odlišit.“

V březnu 1968 se konaly první Přebory ČSSR v halové atletice v Jablonci nad Nisou. Jiří Stehlík byl nejúspěšnější z jednotlivců. Reprezentoval ČSSR ve třech mezistátních utkáních a zaběhl druhý nejlepší čas roku na 5 km, časem 14 : 05,5. Obsadil 2. místo na Mistrovství ČSSR na 5 km a 3. místo v mistrovském silničním běhu „Běchovice – Praha“. Jarní měsíce zastihly v dobré formě i Milana Madera, který se umístil na 3. místě na Mistrovství ČSSR v přespolním běhu.

JIŘÍ STEHLÍK

- všestranným závodníkem, především běžecké disciplíny, ale také oštěp, výborný lyžař - viz příloha

Liberecký atletický oddíl Slovan Liberec si vedl velmi dobře i co se výkonnostních tříd týče. Pro zajímavost uvádím tabulku výkonnostních tříd, kde se Slovan Liberec umístil na 2. místě.

Výkonnostní třídy podle oddílů a výkonů 1968

Poř.	Atletický oddíl	Mistr.	I.VT	II.VT
1.	Liaz Jablonec	5	18	40
2.	Slovan Liberec	4	10	34
3.	Spartak Ústí n. L.	3	7	27
4.	Chem. záv. Litvínov	1	10	19
5.	Spoj. záv. Česká Lípa	1	3	16
6.	Sev. chem. záv. Lovosice	1	3	9
7.	Hvězda Trnovany	1	0	6
8.	Lokomotiva Děčín	-	2	9
9.	VTŽ Chomutov	-	1	7
10.	TJ Rumburk	-	1	4
11.	Šroubárny Žatec	-	1	4
12.	...			

3.3.4. OBDOBÍ LET 1969 – 1974

3.3.4.1. OBDOBÍ LET 1969 – 1972

NEUTĚŠENÁ SITUACE V OBLASTI TRENÉRSKÉ

Počátek tohoto období byl poznamenán značným politickým chaosem, prohlubovali se některé nedostatky z minulosti, a to především nedostatečný počet dobrovolných pracovníků, trenérů a rozhodčích. Po odborné stránce snížila úroveň trenérské práce. V roce 1971 nastoupil do oddílu profesionální trenér Jiří Karban, který byl velkou posilou. V tomto roce se také konal 1. ročník běhu do vrchu Lidové sady – Česká chalupa. V roce 1972 došlo v libereckém oddíle k velkému rozvoji mládežnické atletiky. Založení ženského družstva se však vyřešit nepodařilo. Rok 1972 znamenal zlepšení v trenérské práci, byly založeny sportovní atletické třídy při ZDŠ Králův Háj.

Rok 1969 byl poznamenán značným politickým chaosem, který zanechal stopy i v atletickém oddíle a projevil se tím, že nejen klesla aktivita dobrovolných funkcionářů, ale i jejich počet. Práce výboru spočívala převážně na několika jednotlivcích, až od podzimních měsíců tohoto roku zajišťoval činnost oddílu pouze Mirko Gráf. Příliv mládeže do atletického oddílu stále klesal a doplňování družstev dospělých vlastními odchovanci bylo nedostatečné. Přes všechny tyto potíže byly sportovní výsledky a výkony špičkových závodníků dobré. Umístění družstev mužů a žen odpovídalo možnostem. Družstvo žen však trpělo nedostatečným počtem závodnic. Rozvoji atletického hnutí bránilo i vysoké nájemné, požadované správou Městského stadionu za uspořádání závodů a vysoké poplatky za propůjčování plochy k tréninkům. Nepřekonatelným problémem bylo však zajišťování zaměstnání a bydlení případných posil oddílu. V tomto roce začaly také pravidelné tréninky v jablonecké hale.

V roce 1970 se některé nedostatky z minulosti dále rozrostly, byl to především nedostatek dobrovolných pracovníků, trenérů a rozhodčích. Po

odborné stránce se snížila úroveň trenérské práce. „Armáda bez velitele musí mít vždycky potíže.“, řekl Mirko Gräf. Zvyšování výkonnosti závodníků s sebou přináší i vysoké požadavky na trenéry, na jejich odbornou kvalifikaci a vyšší požadavky v oblasti materiálního zajištění. V září roku 1970 se konal na Městském stadionu v Růžodole 5. ročník Liberecké dvacítky. Závod měl dobrou úroveň i přesto, že byl odvolán start zahraničních závodníků a zařadil se mezi populární vytrvalecké závody. Po administrativní stránce přinesl rok 1970 velké zlepšení zavedením registrací závodníků. Navíc byla zavedena registrace oddílů v rámci Českého atletického svazu a schválen přestupní a registrační řád. To vše znamenalo zavedení pořádku v oblasti, která v minulosti přinášela často hodně vzruchu a nedorozumění.

Roku 1971 musel atletický oddíl překonávat další překážky. Družstva atletického oddílu se sice držela v popředí, ale s ostatními se mohla porovnávat pouze výkonnostně, ale nikoliv podmínkami. Odchod několika osvědčených závodníků nedával příliš růžové perspektivy, avšak bojovnost kolektivu a obětavost pracovníků družstva mužů plně vynahradila tyto nedostatky, čehož důkazem bylo velmi pěkné umístění. Hlavní posilou byl nástup mladého zapáleného trenéra mládeže Jiřího Karbana, který byl absolventem pražské FTVS UK, a od 1. 12. 1971 trenérem z povolání. Jeho práce byla důkazem, že velmi dobrá organizace a přístup k mladým jsou základem úspěchu. Liberecký oddíl měl mnoho talentovaných mladých lidí, neměl však dostatek kvalifikovaných trenérů. Vyřešení tohoto problému nebylo však v silách oddílu. V tomto roce, 6. 11. 1971, se také konal 1. ročník tradičního běhu do vrchu Lidové sady – Česká chalupa. Závodu se účastnilo 115 závodníků na 2750 m dlouhé trati, při převýšení 246 m.

Na obrázku :

Běh na českou chalupu,
který patří mezi
nejpopulárnější závody
určené pro širokou

veřejnost, pořádaný každoročně libereckými atlety.

„Rok 1972 možno charakterizovat jako sezónu velkého rozvoje mládežnické atletiky v našem oddíle.“, ze zprávy předsedy oddílu, Jaroslava Šťastného. Ke konci roku 1972 sportovalo v libereckém oddíle 400 vesměs mladých sportovců Liberce a okresu, což byla situace, která neměla v liberecké atletice obdoby. „Toto je samozřejmě nejradostnější moment v hodnocení naší práce za rok 1972.“, uvedl dále Jaroslav Šťastný. Ovšem neutěšená byla situace ve družstvu mužů. Byl to následek neurovnané trenérské práce v minulosti. Tak muselo dojít k tomu, že A- družstvo jako celek mělo nedostatek kvalitních závodníků pro národní ligu a to se samozřejmě odrazilo i v celkovém umístění. Dalším klíčovým nedostatkem v činnosti libereckého oddílu byla skutečnost, že se nepodařilo vyřešit založení ženského družstva a vůbec vytvořit podmínky pro rozvoj ženské atletiky. V tomto roce byl však Liberec jediným atletickým oddílem v celém libereckém okrese. Trénovala zde velmi početná skupina závodníků a závodnic z Chrastavy, Hrádku, Vesce, Vratislavic, Stráže nad Nisou a dalších míst okresu.

V tomto roce ovšem vyvrcholila neutěšená situace ve družstvu mužů. Družstvo jako celek přes všechnu snahu působilo neurovnaným dojmem. A to především proto, že mělo k dispozici málo závodníků a z nich někteří neměli ligovou úroveň. Za této situace prokázali někteří špatnou morálku, dokonce se bez omluvení nedostavili na některá utkání. Navíc někteří závodníci odešli do jiných oddílů, především za lepšími materiálními podmínkami, a někteří zanechali závodní činnosti. Stále nebyly předpoklady pro založení družstva žen, byl proto povolen libereckým závodnicím start za LIAZ Jablonec v soutěžích družstev. Věra Knapová a Lenka Čížková posílily prvoligové družstvo jabloneckého oddílu a obě byly platnými posilami. Knapová splnila limit pro získání titulu Mistra sportu za výkon v běhu na 100 m.

Výchova špičkových sportovců je dlouhodobým procesem. Přesto i na tomto úseku se situace zlepšila. Na nejvyšším výkonnostním stupínku stanula výše jmenovaná Věra Knapová, která splnila limit Mistra sportu. Maratónec František Hruška splnil limit mistrovské třídy a dále 7 atletů splnilo limit 1.VT, výkonnostní třídy, a 32 limit 2.VT.

Rok 1972 znamenal zlepšení v trenérské práci. V oddíle pracovalo 15 dobrovolných trenérů. Koncem roku byla činnost oddílové trenérské rady. Pod vedením Františka Fojta si vypracovala plán na nejbližší období. Po ekonomické stránce byl oddíl plně odkázán na svoji tělovýchovnou jednotu, která za pomoci ostatních složek kryla celkový schodek oddílu, který činil za rok 1972 108. 000,- Kčs. Náklady oddílu za rok 1972 činily celkem

316.000,- Kčs a příjmy 208. 000,- Kčs . Na částečné krytí schodku dostala TJ účelovou dotaci ve výši 50. 000,- Kčs od okresního výboru ČTO. Oddíl mohl provozovat svou tréninkovou i závodní činnost převážně pouze na Městském stadiónu v Růžodole. Atletická část tohoto stadiónu byla v havarijním stavu, nebylo tedy možno zde závodit ani uspořádat lepší atletický podnik. Veškeré úsilí pracovníků oddílu a TJ bylo však bezvýsledné. Havarijní stav stadiónu měl nepříznivý vliv na sportovní výkony a často i úroveň vlastního tréninku. Přes stálý nedostatek tréninkových hodin v tělocvičnách se podařilo zahájit pravidelné tréninky všech skupin. K dispozici byla tělocvična v ekonomické škole, a v omezené míře i některé menší tělocvičny ve městě, dále i posilovna na stadiónu. V omezené míře se dojíždělo do sportovní haly v Jablonci, která byla a stále je ideálním tréninkovým prostorem. Byly založeny sportovní atletické třídy při ZDŠ Králův Háj.

3.3.4.2. OBDOBÍ LET 1973 - 1974

ROZVOJ ÚSPĚŠNÉ ČINNOSTI SLOVANU LIBEREC

Činnost oddílu v roce 1973 byla velmi úspěšná, po sportovní stránce patřila k nejúspěšnějším v posledních letech. V letech 1974 – 1975 se lehkootletické základny změnilly na tzv. tréninková střediska mládeže.

Činnost oddílu v roce 1973 byla velmi úspěšná. Po sportovní stránce patřil tento rok k nejúspěšnějším v uplynulých pěti letech. V soutěžích družstev měl Slovan Liberec celkem 6 družstev dorostu a dospělých. Všechna družstva dorostu a jedno družstvo mužů startovalo v krajském přeboru, první družstvo mužů v národní lize. A- družstvo mužů obsadilo 3. místo, B- družstvo 2. místo v krajském přeboru. V soutěžích jednotlivců dosáhla řada libereckých závodníků výborných výsledků a bojovala s úspěchem jak v krajských přeborech, tak i v národních, či v celostátních mistrovstvích. Příslušníci libereckého oddílu získali 2 tituly Mistr ČSSR . Byla to Věra Knapová v bězích na 100 m a 200 m, která byla té doby nejrychlejší ženou ČSSR a

stálou reprezentantkou ČSSR. Dále bylo získáno 6 titulů Mistr ČSR, Valtera v hodu oštěpem, Balatka v běhu na 1000 m, Jonák ve skoku vysokém, Jonák ve skoku dalekém a v běhu na 60 m překážek, jeho výkon 8,3 s byl i novým československým rekordem, a konečně Vintr, Drábek, Balatka a Valtera byli vítěznou štafetou na 4 x 60 m.

Situaci sezóny 1974 nelze jednoznačně charakterizovat z hlediska úspěšnosti atletických výkonů. Byl tu jedinečný úspěch družstva mladších dorostenců, kteří suverénním způsobem zvítězili ve finále ČSSR a to takovým rozdílem bodů, kterým do této doby v historii dorosteneckých přeborů ještě nikdo nezvítězil. Daleko horší byla však situace s A-družstvem mužů, které ve své skupině skončilo na posledním místě a sestoupilo do II. národní ligy. Družstvo prodělalo krizi spíše morální, než výkonnostní, některá utkání prohrálo tím nejtěsnějším rozdílem několika bodů, 1 bod nebo 1/2 bodu. Jistě rovněž střídání vedoucích tomuto družstvu na bojovnosti nepřidalo. Po odchodu Mirko Gräfa se u družstva střídali Jiří Karban a Karel Báňa, kteří na sestupu takto rozloženého družstva mohli již těžko co změnit.

V přeborech ČSR a ČSSR jednotlivců bylo však dosaženo mnoha úspěchů, 3x stanuli liberečtí atleti na stupni nejvyšším v ČSSR, 15x v ČSR a v oddíle bylo celkem 59 přeborníků Severočeského kraje. Reprezentační dres s nápisem ČSSR i tento rok oblékli závodníci libereckého oddílu, a to Věra Knapová a Pavel Taiber.

Rok 1974 byl rokem, kterým skončilo fungování lehkootletických základen. Od roku 1975 začíná fungovat státní péče o vrcholový sport založením středisek vrcholového sportu SVS a tréninkových středisek mládeže TSM. V Liberci do TSM splnilo kritéria, výkonnostní limity, 75 členů oddílu. Vedoucím trenérem TSM byl Josef Kubišta. Lehkootletické základny se tedy v letech 1974 – 75 změnily na tzv. tréninková střediska mládeže TSM, která fungovala na stejném principu jako lehkootletické základny. Pracoval zde také trenér z povolání, byly vypisovány limity pro zařazení do tréninkového střediska mládeže a tímto zařazený sportovec měl opět určité výhody, především materiální, což jistě nebylo nepodstatné.

Kromě TSM fungovala také Střediska vrcholového sportu mládeže SVSM, což byla forma péče o sportovní talenty nejvyšší, i když zde byly výkonnostní limity už mnohem náročnější. Sportovec, který patřil do střediska vrcholového sportu mládeže, byl vlastně zaměstnanec SVSM, neboli tzv. pseudoamatér. Ve skutečnosti to byl vlastně profesionál, profesionální sportovec, který neměl jiné zaměstnání, provozoval atletiku a pouze trénoval. Tento profesionální

sportovec byl pak plně zabezpečen, dostával značkové oblečení např. od firmy Adidas, což byl v té době velký pojem, stát hradil plnou refundaci.

Středisko vrcholového sportu mládeže v Liberci nebylo, fungovalo však v Jablonci nad Nisou. Liberečtí závodníci měli tedy možnost přejít do SVSM v Jablonci, většinou však zůstali Liberci věrní a i nadále závodili za Liberec. Někteří ale po přestupu do Jablonce za Jablonce také závodili. Příkladem toho byla např. špičková závodnice Alena Bulířová, která začínala v Liberci, kde dosáhla úrovně SVSM, a pak přestoupila do Jablonce, za který i závodila.

Touto tehdejší péčí o sportovní naděje a talenty se chtěl stát prezentovat alespoň na poli sportovním. Za jakýsi vzor byla považována bývalá NDR, od které byly „okopírovány“ tehdejší sportovní tréninkové a závodní metody.

Další formou péče o mladé sportovce byly sportovní třídy, což byla nejnižší forma, jakýsi základní stupeň péče o sportovní talenty. Tyto sportovní třídy byly provozovány na základních školách od 5. třídy do 8. třídy. Byla zde rozšířená tělesná výchova ve škole a navíc tréninky v atletickém oddíle. Počet hodin TV sportovních tříd za týden byl na různých školách individuální, v rozmezí 7 až 9 hodin TV týdně. V porovnání s dětmi z nesportovních tříd, které měli 2 hodiny týdně, to však byl znatelný rozdíl. Existovalo několik druhů sportovních tříd, byly to třídy jak atletické, tak gymnastické, plavecké, lyžařské, někde i fotbalové a hokejové. Finance na provozování sportovních tříd byly poskytovány od školského úřadu. Z těchto sportovních tříd postoupili sportovci, kteří splnili předepsané limity, do TSM – tréninkového střediska mládeže, a odtud, pak po splnění dalších, náročnějších limitů, do SVSM – střediska vrcholového sportu mládeže.

Sportovní třídy měly být všeobecnou atletickou přípravou, někde to však byla příprava pouze atletická. Nebylo pak divu, že někteří mladí sportovci byli v případě přílišné specializace již v 15-ti letech atletikou doslova přesyceni. Sportovní třídy fungovaly dalších téměř 20 let.

3.3.5. OBDOBÍ LET 1975 – 1989

3.3.5.1. OBDOBÍ LET 1975 – 1983 PRŮMĚRNÁ ČINNOST ODDÍLU

Rok 1975 byl ve znamení špatných technických podmínek, v roce 1976 došlo ke zlepšení řídicí a organizační práce, byly ustaveny organizační a politickovýchovné komise. Roku 1977 oslavila československá atletika 80 let své organizovanosti. V roce 1978 se na Městském stadionu v Růžodole prováděla rekonstrukce, atleti se proto stěhovali na stadion U letky a další léta byla atletická činnost ovlivňována budováním nového atletického zařízení. Atletická sezóna 1980 probíhala ve znamení Olympijských her v Moskvě. V roce 1981 se podstatně zlepšily závodní podmínky. Byl zahájen provoz na rekonstruovaném Městském stadionu v Růžodole.

V roce 1975 způsobila špatná situace a technické podmínky v atletickém oddílu to, že nebyla vydána oddílová ročenka. Nemáme proto z tohoto roku dostatek písemně doložených zpráv.

V oddíle atletiky došlo v roce 1976 k dalšímu zlepšení řídicí a organizační práce. Podle plánu činnosti byly ustaveny komise organizační a politickovýchovná. Komise organizační, vedená Janem Lesákem st., po celý rok komplexně zabezpečovala zejména všechny atletické podniky pořádané v Liberci. Pečovala o evidenci členů, registraci závodníků a zabezpečovala i zájezdy družstev na soutěže. Zaslouhou politicko-výchovné komise se zlepšily výsledky na tomto úseku práce, na XV.sjezdu KSČ vyhlašovaly tyto politicko-výchovné komise závazky o titul „Vzorný oddíl“ a „Vzorný oddíl mládeže“.

Také po sportovní stránce došlo v oddíle k dalšímu zlepšení. A – družstvo mužů postoupilo do I. národní ligy, družstvo starších dorostenců se již třetí rok za sebou stalo Mistrem ČSSR v soutěžích družstev. Úspěšní byli i závodníci a závodnice v soutěžích jednotlivců. Bylo získáno celkem 287 medailí na krajských národních i celostátních přeborech v atletice, 118 zlatých medailí,

91 stříbrných a 78 bronzových. Stejně tak kladně je možno hodnotit i přehled o získaných výkonnostních třídách. Bylo uděleno 75 VT dospělých a 233 VTM mládeže. Věře Knapové byl udělen titul Mistryně sportu.

V roce 1977 oslavila československá atletika 80 let své organizované činnosti. Největším úspěchem tohoto roku bylo již 4. vítězství starších dorostenců po sobě na mistrovství dorosteneckých družstev, což se nepodařilo žádnému jinému oddílu dorosteneckých soutěží. Úspěšní byli i závodníci a závodnice v soutěžích jednotlivců. Atleti TJ Slovanu Liberec stanuli 6x na stupni nejvyšším v ČSSR, 6x v ČSR a v oddíle bylo celkem 41 přeborníků Severočeského kraje. Reprezentační dres s nápisem ČSSR si oblékli Věra Knapová a Pavel Hess. Někteří špičkoví závodníci Slovanu Liberec byli zabezpečováni střediskem vrcholového sportu v Jablonci při TJ LIAZ. Byli to např. Hess, Černý, Pešek a další.

V roce 1978 se na Městském stadionu v Růžodole prováděla rekonstrukce a atleti se stěhovali na stadion U Letky.

Sezóna 1979 byla z celostátního hlediska sezóna velmi slabá a chudá na výraznější úspěchy a výkony československých atletů. Byl to rok hledání nových cest v organizaci výchovy našich výkonnostních a vrcholových závodníků, rok zesilujícího tlaku na zlepšení práce a odpovědnosti v systému vrcholného sportu a v neposlední řadě i rok příprav na nejvýznamnější sportovní událost roku 1980 – Olympijské hry v Moskvě.

Atletická činnost byla ovlivňována budováním nového atletického zařízení na hřišti U Letky. Všechny tréninkové skupiny si musely nejprve vybudovat své sektory, aby mohli opět zahájit atletickou přípravu. Sektory byly pak vybudovány, zbývalo dokončení šaten a sociálních buněk, což se podařilo až koncem roku 1979. Celkem bylo odpracováno 3994 brigádnických hodin.

I přes tyto snížené možnosti tréninku byly dosažené sportovní výsledky uspokojivé. V soutěžích družstev postoupili muži v národní lize na 3. místo a jen o málo ztratili možnost bojovat o postup do celostátní ligy. V soutěžích jednotlivců získali liberečtí atleti v krajských, národních a celostátních soutěžích celkem 212 medailí, 64 zlatých, 68 stříbrných a 94 bronzových.

Atletická sezóna 1980 probíhala ve znamení největší sportovní události – Olympijských her 1980 v Moskvě. Byly to 1. OH, které se konaly v socialistickém státě.

Tato atletická sezóna v Liberci byla ještě ovlivněna budováním na stadiónu U Letky a výstavbou šaten v lesním areálu PKO v Lidových sadech. Touto výstavbou byly podstatně zlepšeny podmínky pro vlastní sportovní činnost, i když dosažené sportovní výsledky družstev i jednotlivců byly, až na výjimky, jen průměrné. Nastoupila nová hvězda Alena Bulířová, 400 m časem 55,08 s, která záhy přestoupila do oddílu LIAZ Jablonec, a stala se významnou československou reprezentantkou v běhu na 400 m.

ALENA BULÍŘOVÁ

- začínala ve Slovanu Liberec,
později přešla do oddílu LIAZ Jablonec,
specializací sprinterka : 200 m, 400 m

V roce 1981 se podstatně zlepšily závodní podmínky. Byl zahájen provoz na rekonstruovaném Městském stadiónu v Růžodole. Japexové skokanské sektory a osmiproudová běžecká dráha poskytla podstatně kvalitnější závodní podmínky, jejich menší závislost na počasí. Bylo také dokončeno budování klubovny v Lidových sadech.

Tato sezóna byla úspěšná zejména v soutěžích družstev. Soutěže jednotlivců proběhly bez výraznějších úspěchů. „Shrneme-li dosažené sportovní výkony jednotlivců a družstev v sezóně 1981, musíme konstatovat, že až na výjimky, nejsou výkony a výsledky takové, jaké bychom si přáli. Chybí nám výraznější jednotlivci, někde širší základna pro výběr talentů.“, ze zprávy předsedy atletického oddílu Františka Vojty, který byl předsedou oddílu v letech 1978 – 1991.

Sezónu 1982 je možno stručně charakterizovat jako nadprůměrnou v kategoriích mládeže a průměrnou v kategorii dospělých. Tato charakteristika je naprosto výstižná pro léta minulé i budoucí. Pokud se v Liberci vynořil nadprůměrný atlet, většinou v Liberci skončil a přešel do lepších podmínek, jako např. do LIAZu Jablonec, nebo do pražských oddílů atd. Dobrá práce trenérů mládeže a dorostu přinesla úspěchy v soutěžích družstev. Poprvé

v historii oddílu, za 37 let, se do finále přeboru družstev v ČSR dorostu probojovala všechna 4 družstva dorosteneckých kategorií, tzn. mladší a starší dorostenci, mladší a starší dorostenky. Dobrým reprezentantem oddílu byl také Alois Mašek, který byl oceněn, při vyhlásování nejlepších sportovců okresu Liberec, cenou Fair – Play.

V roce 1983 byla sezóna pro liberecký atletický oddíl, který byl též prakticky jediným reprezentantem atletiky v okrese, celkově podprůměrná. Neúspěchy většinou nepramenily z nízké výkonnosti závodníků, ale z malé sportovní odpovědnosti jednotlivců k družstvu, trenérovi i k oddílu.

Z 12-ti družstev byla spokojenost hlavně s A-družstvem, které si udržovalo svou dobrou pozici v Národní lize. Dobrých výsledků dosahovalo i B-družstvo mužů, přestože vydatně posilovalo „Áčko“. Z celkových podprůměrných a průměrných výsledků trochu vybočovalo 14. místo v celostátním bodovém hodnocení úspěšnosti oddílů, což bylo velkým úspěchem. Celkem bylo totiž hodnoceno více než 300 atletických oddílů.

Také celý tento rok 1983 byl poznamenán velkým úsilím v budování na stadiónu U Letky, kde byla dokončena stavba provozní budovy a posilovny.

3.3.5.2. OBDOBÍ LET 1984 – 1989

V totomto období došlo ke zlepšení stabilizace tréninkových podmínek v roce 1984, následujícího roku oslavila liberecká atletika 40 let vzniku libereckého atletického oddílu Slovanu Liberec, který byl přejmenován na Slovan Elitex Liberec.

K roku 1984 připomeňme snad pouze to, že družstvo žen konečně po dlouhé době postoupilo do Národní ligy. Naposledy to bylo v letech 1967 – 70.

Ve výroční zprávě předseda atletického oddílu František Vojta uvedl : „ Jubilejní 40. poválečná atletická sezóna v Liberci proběhla ve stínu dvou celostátně významných politicko – společenských a tělovýchovných událostí. Byly to oslavy 40. výročí osvobození Československa tehdejší

Sovětskou armádou a vyvrcholení Československé spartakiády masovými cvičebními skladbami na Strahovském stadionu.“

Pro libereckou atletiku byla sezóna 1984 mírně nadprůměrná, se solidními výsledky v soutěžích družstev i jednotlivců. Muži i ženy úspěšně bojovali v Národní lize. Velký vliv na úspěchy družstev i jednotlivců a na zklidnění práce trenérů měla stabilizace tréninkových podmínek vytvořená postupně v průběhu uplynulých pěti let. Zlepšení a stabilizace podmínek pro přípravu měly přispět k rozšíření členské základny, zvýšení výkonnosti závodníků a udržení výkonnostních pozic v kategoriích dorostu a dospělých.

V roce 1985 oslavila liberecká atletika 40. výročí vzniku atletického oddílu, jednoho z prvních v Severočeském kraji. Hlavním pokračovatelem a nositelem této

tradice byl a stále je atletický oddíl Slovan Liberec. Slavnostní zasedání, spojené se setkáním pamětníků, se však podařilo zorganizovat až v roce 1986. V tomto roce měl atletický oddíl celkem 480 závodníků, 65 trenérů a 93 rozhodčích.

Upříležitosti 40. výročí založení libereckého atletického oddílu byla v roce 1986 vydána publikace „40 let atletiky v Liberci 1946 – 1986“, která je přehledem o vývoji liberecké atletiky v tomto období. Z této publikace cituji :

„ Atletika prošla za období 40-ti poválečných let v Liberci složitým vývojem, ve kterém si však vydobyla čestné a stabilní postavení v Československém atletickém hnutí.“ V tomto období působila liberecká atletika v těchto tělovýchovných jednotách a atletický oddíl prošel Slovanu Liberec prošel tímto vývojem :

- 1945 – 1949 : Sokol Liberec I. (předseda oddílu – prof. Zdeněk Sobotka)
- 1949 – 1951 : Sokol SKD Liberec (předseda oddílu – Josef Petr)
- 1951 – 1956 : Sokol ČSSZ Liberec,
v roce 1953 přejmenován na Tatran Liberec
(předseda oddílu – František Pilnay : 1951 - 1954
František Močuba : 1955 – 1956)
- 1956 – 1961 : Lokomotiva Liberec
(předseda oddílu – Václav Macek : 1956 - 1959
Vladimír Kaksa : 1960 – 1961)
- 1961 – 1966 : Stadión Liberec
(předseda oddílu – Vladimír Kaksa : 1961 – 1963
Bohumil Karban : 1964 - 1965
Josef Moulis : 1965 – 1966)
- 1966 – 1986 : Slovan Liberec ,
v roce 1985 přejmenován na Slovan Elitex Liberec
(předseda oddílu – Bohumil Kačírek : 1966 – 1970
Josef Moulis : 1970 - 1971
Jaroslav Šťastný : 1971 - 1974
Emil Kafka : 1974 – 1977
Karel Sekot : 1977 - 1978
František Vojta : 1978 – 1986)

Publikace dále uvádí: „ Liberecký oddíl byl nositelem tradice 2. nejstaršího atletického oddílu v Severočeském kraji po oddíle v Roudnici nad Labem. Atletika se v Liberci provozovala organizovaně již v roce 1898 v tehdejším klubu RFK. Dobré navazování na tradice se projevovalo i v organizování tradičních akcí, které navazovaly na 20 ročníků Běhu kolem Liberce (1931 – 1956). V roce 1945 vznikl Běh Ruprechticemi, který po 18-ti ročnících v roce 1963 skončil. Od roku 1972 bylo ve spolupráci s koncernovým podnikem Uranový průzkum Liberec uspořádáno 6 ročníků Běhu Hamr – Liberec, který se změnil na Běh kolem Liberce na 30 km ke Dni horníků. V roce 1966 byl založen závod Liberecká dvacítká v běhu a v prvních ročnících i v chůzi na

dráze. Od roku 1971 je pořádán běh do kopce Lidové sady – Česká chalupa, jehož tradice byla založena ze závodu pro závodníky oddílu na závěr sezóny.“

Na obrázku :

Start závodníků v Běhu kolem Liberce ke Dni horníků

Atletickou sezónu 1986 lze hodnotit jako dobrou v kategoriích mužů a žen, protože obě družstva si udržela výkonnostní pozice v Národní lize a obsadila shodně 3. místa , což je oproti roku 1985 zlepšení.

V roce 1987 sportovní atletická sezóna podle slov Františka Vojty , „ ...proběhla v období začátku hlubokých přeměn československé ekonomiky a jejího hospodářského mechanismu, které se samozřejmě přenesly i do oblasti sportovní činnosti. Byla to sezóna 70. výročí VŘSR a velkého úspěchu mírových sil světa korunovaného historickým podpisem smlouvy mezi SSSR a USA o likvidaci raket středního a krátkého doletu. Mírové úsilí nejvyšších představitelů SSSR a USA často zastínilo všechny společenské události včetně sportu. “

Sportovní hodnocení soutěží jednotlivců a družstev v roce 1987 nebylo pro atletický oddíl Slovan Elitex Liberec příliš příznivé. Na jedné straně dosáhly A-družstva mužů a žen skvělé umístění obhájením 3. místa ve skupině NL, na druhé straně výsledky dorostu, žactva a záložních družstev dospělých byly nevalné. Ostatní družstva žactva se proti minulé sezóně nezhoršila. Zlepšila se práce na úseku trenérském a organizačním. Došlo k nárůstu členské základny , který překročil hranici 500 členů a připadal hlavně na kategorii žactva, což bylo dobrým předpokladem budoucího nárůstu i v kategoriích dorostu.

Sezóna roku 1988 proběhla ve znamení největší sportovní události čtyřletého cyklu, Olympijských her v jihokorejském Soulu .

Největším úspěchem sportovní činnosti libereckého oddílu v roce 1988 bylo vynikající 2. místo družstva žen ve skupině NL a celkově 3. místo a bronzové medaile na Přeboru ČSR. A-družstvo mužů sice udrželo průměrné postavení v tabulce NL, ale celkově 5. místo znamenalo ústup z pevně vybojovaných pozic v minulých letech. Hlavní příčinou tohoto neutěšeného stavu byl absolutně malý počet závodníků A-družstva a slabá výkonnost B-družstva, které tedy nemohlo být zálohou pro doplňování A-družstva.

Zajímavým zpestřením sportovní a závodní činnosti dospělých závodníků byl zájezd skupiny atletů na kros do Brugg v Belgii a návštěva Belgičanů v Liberci na Běhu „Bud' fit“. Byly navázány dobré a perspektivní kontakty a očekávalo se další rozšíření těchto vztahů.

Rok 1989 byl, je a jistě nadále bude důležitým mezníkem v českých dějinách. Bouřlivé společenské a státní proměny po událostech 17. listopadu 1989 nepochybně ovlivnily i další rozvoj celého našeho tělovýchovného hnutí. Sametová revoluce v naší zemi otevřela novou etapu společenského a ekonomického rozvoje celé naší společnosti. Je samozřejmé, že zásadní změny nastaly i v organizaci tělovýchovy a sportu. Byla očekávána větší svoboda nejen v organizaci sportovní činnosti, ale i v oblasti ekonomické.

Sportovní úspěchy družstev a jednotlivců atletického oddílu v roce 1989 lze hodnotit jako podprůměrné vzhledem k tradicím uplynulých 15-ti let. A-družstva mužů i žen s maximálním vypětím všech sil sice udržely své pozice v NL, ale jejich postavení napomáhal celkový pokles výkonnostní úrovně československé atletiky.

V tomto roce měl atletický oddíl 475 členů. Hlavním úkolem do dalšího období bylo mělo být organizování finančních zdrojů pro činnost libereckého atletického oddílu.

Na obrázku :

Organizování atletických závodů je velmi náročnou záležitostí a je k tomu potřeba mnoho rozhodčích a pomocníků. Na snímku je početná skupina časoměřičů při mezinárodních závodech mládeže v roce 1984 na Městském stadionu.

3.3.6. OBDOBÍ LET 1990 – 1997

KOMERCIALIZACE SPORTU

Sametová revoluce v listopadu 1989 nás osvobodila od komunistické totality a naše společnost se začala snažit o návrat do společnosti demokratických států. Bohužel i tato revoluce vynesla na povrch i některé negativní stránky, které se nevyhnuly ani tělovýchově a sportu. Majetkové machinace a podvody postihly i tělovýchovné hnutí. Většinu finančních prostředků klub získával vlastní reklamní a propagační činností a od sponzorů. To znamená, že nastalo období shánění sponzorů, jinak by nebyla možná činnost oddílu.

3.3.6.1. OBDOBÍ LET 1990 – 1994

POLISTOPADOVÁ SITUACE V LIBERECKÉM ATLETICKÉM KLUBU

Na začátku tohoto období došlo k ukončení systému vrcholového sportu a odchodu dvou trenérů z oddílu, v červenci 1991 se bývalý atletický oddíl zaregistroval u ministerstva vnitra České republiky jako Atletický klub AC Slovan Liberec a stal se tak v rámci liberecké tělesné výchovy samostatným právním subjektem. Neutěšená situace nastala opět v oblasti trenérské. Porevoluční události totiž způsobily, že řada dobrovolných pracovníků z oddílu odešla. Někteří začali podnikat, některých zaměstnání se stalo mnohem náročnější. Takže hlavní problémy AC Slovan Liberec byly dva : nedostatek financí a nedostatek trenérů, kteří by pracovali za minimální mzdy nebo zadarmo.

V roce 1990 měla podle soutěžního řádu sestoupit do II. ČNL dvě poslední družstva, tedy také Liberec. Protože z celostátní ligy sestoupilo družstvo Košic a z kvalifikace postoupily dva české kluby, Slávia Praha a Bohemians Praha,

byl liberecký atletický oddíl pro další ročník I. ČNL zachráněn. Nemuselo tak být použito pravidlo o lepším celku na 8. místě z obou skupin, což byl také Liberec s 15 hl. body a Zlín s 14 hl. body. V posledním kole na ně získal Liberec 5 hlavních bodů. V tomto roce měla členská základna 481 členů. Sezóna 1990 byla celkem průměrná, bez žádného velkého úspěchu.

Téměř 20 let fungovali sportovní třídy, do roku 1990, na Základní škole Králův Háj, odkud byly od 1. 1. 1990 přemístěny na nově otevřenou ZŠ Dobiášova v Rochlicích. Zde jsou i dnes podstatně lepší podmínky: 2 tělocvičny, 250 m dlouhá, čtyřproudá dráha, travnaté hřiště, skokanské sektory s umělým povrchem, škvárové hřiště pro házenou, později také posilovna a sauna. Sportovní příprava žáků spočívá v rozšíření hodin TV, starší žáci mají 5 hodin TV týdně, tzn. 2x dvouhodinovka, kde se provozují všechny druhy sportu, kromě atletiky, jak míčové hry – košíková, házená, odbíjená, kopaná, tak i gymnastika, pohybové hry, posilování, floorball a další, a 1 hodina plavání. K těmto 5-ti hodinám TV na škole mají žáci sportovních tříd ještě 2 x 1,5 hod týdně atletický trénink: 6. a 7. třída prochází základními atletickými disciplínami a zaměřuje se na všeobecný kondiční rozvoj, v 8. a 9. třídě se směřuje více k technice atletických disciplín. Součástí sportovní přípravy jsou i dnes také týdenní soustředění, v zimě na běžkách, což je zaměřeno především na kondiční přípravu, v létě na stadiónu, kde se vylepšuje hlavně technika atletických disciplín a o prázdninách se pro mladé sportovce pořádají soustředění cykloturistická a vodácká.

Mladí sportovci, kteří ukončí základní školní docházku a mají zájem dále v atletice pokračovat a rozvíjet svou sportovní specializaci, studují dále buď na sportovním Gymnáziu v Jablonci nad Nisou nebo pokračují v libereckém atletickém oddíle v tréninkových skupinách.

V roce 1991 měla členská základna 444 členů. Z hodnocení M. Gräfa, místopředsedy atletického klubu: „Myslíme, že to byla jedna z nejslabších sezón posledních dvou desítek let. Společenské změny po sametové revoluci jediné urychlily a v plné nahotě odhalily stávající stav atletiky u nás. Z oddílu odešli tři profesionální trenéři, někteří dobrovolní trenéři z existenčních důvodů zanechali své prospěšné činnosti. Dále se ještě snížil počet ochotných rozhodčích a dalších funkcionářů naprosto nezbytných pro úspěšnou činnost klubu (začali podnikat). Nejasnost ve vývoji ekonomické situace nás přinutila k maximálním úsporným opatřením.“

Družstvo mužů sestoupilo z I. české národní ligy. Změnil se počet aktivních závodníků, kteří výkonnostně stačil na takovou soutěž. V některých

disciplínách neměl liberecký oddíl za bývalé špičkové závodníky jakoukoliv náhradu. Pro některé disciplíny neměl ani trenéra, který by byl schopen vychovat závodníky pro výkonnostní atletiku.

V červenci 1991 se bývalý atletický oddíl zaregistroval u ministerstva vnitra České republiky jako „Atletický klub AC Slovan Liberec“ a stal se v rámci liberecké tělesné výchovy po kopané dalším samostatným právním subjektem. Stalo se tak se souhlasem výboru tělovýchovné jednoty. Toto osamostatnění znamenalo především jasno v ekonomické situaci. Liberecký oddíl měl svůj běžný účet a samostatně účtoval veškeré příjmy a vydání. Začalo období shánění sponzorů, jinak by nebyla možná činnost oddílu.

Tato neutěšená a nejasná ekonomická situace začátkem roku 1991, ukončení systému vrcholového sportu a tím i odchod dvou trenérů a dalšího oddílového trenéra Karla Šebelky vedla k maximálním úsporným opatřením. Prakticky nebyl nakoupen žádný vhodný materiál ani vybavení pro závodníky. Svou činnost ukončil i ing. Fr. Vojta, který byl předsedou atletického oddílu od roku 1978.

V roce 1992 se novým předsedou atletického oddílu AC Slovan Liberec stal ing. František Párys. Atletický klub si na jedné straně dokázal najít dostatek finančních prostředků pro svou činnost a i přes zvyšování nákladů v nastávajícím roce nebyl nucen svou činnost žádným způsobem redukovat. Celkem 78 sponzorů zajišťovalo financování činnosti oddílu. Na straně druhé však stagnace sportovní činnosti pokračovala. AC Slovan měl v této době i dostatek prostředků na platové zajištění minimálně jednoho profesionálního trenéra, ale obsadit toto místo kvalitním odborníkem se bohužel nepodařilo.

Členská základna měla v tomto roce 505 členů. Muži zvítězili ve své skupině II. NL a díky reorganizaci soutěží postoupili do nejvyšší soutěže České republiky. Ženy naopak po několikaletém působení v I. NL tuto soutěž opustily. Neradostný stav se projevil i v mistrovských soutěžích jednotlivců či v nemistrovských závodech. Pro většinu závodníků totiž znamenaly školní prázdniny automaticky i prázdniny tréninkové. Atletika pro ně na několik týdnů přestala existovat a to se pak projevilo i na výkonnosti a sportovních výsledcích.

V tomto roce došlo ke sporu s Tělovýchovnou jednotou Slovan Liberec o majetko-právní urovnání. „Sametová revoluce v listopadu 1989 nás osvobodila od 40-ti leté komunistické totality a naše společnost se snaží o návrat do společnosti demokratických států. Bohužel jako každá revoluce, tak i ta naše sametová vynesla na povrch některé negativní stránky, věřme, že je to

jen přechodný stav. S těmito negativními jevy se dostaly nejen do našeho společenského a hospodářského života, ale bohužel se nevyhnuly ani tělovýchově a sportu. A tak pro některé funkcionáře tělovýchovy a sportu je dodržování zákonných norem pravidel slušnosti, čestnosti a fair play neznámými pojmy. Majetkové machinace a podvody postihly i tělovýchovné hnutí. A tak se stalo, že se náš atletický klub dostal do velmi nezáviděníhodné situace.“, podotkl Mirko Gräf. „TJ Slovan Liberec má 1 000 členů, z toho atleti tvoří téměř polovinu. 25 let jsme žili protizákonným postupem členů oddílů tenisu, boxu a turistiky a katastrálního úřadu v Liberci a za tichého souhlasu nejvyšších představitelů Liberecka si tyto oddíly, které představují necelých 17 % členské základny Slovanu, po založení nové jednoty přivlastnily veškerý 14-ti milionový majetek jednoty. A tak nám atletům byla např. zcizena klubovna v Lidových sadech, kterou jsme před 15-ti lety postavili sami svépomocí v akci „Z“ a odpracovali na ní téměř 6 000 brigádnických hodin. Zní to neuvěřitelně, ale je to tak - naše klubovna patří tenistům, boxerům a turistům. Přišli jsme však nejen klubovnu, ale např. i o vysílačky, doskočiště na výšku a tyč, posilovnu a celé atletické vybavení na Letce.“

V roce 1993 nově vzniklé ekonomické a legislativní podmínky umožnily řadě funkcionářů i závodníků realizovat se ve sféře soukromého podnikání a činnost v atletickém klubu musela stranou. Bohužel ani tento rok se nepodařilo tuto situaci ve Slovanu Liberec stabilizovat, ba naopak, dá se říci, že klesá, nastala situace poklesu. Členská základna měla 512 členů. Podařilo se zorganizovat 37 sponzorů, což v této situaci rozhodně nebylo nedůležité.

V tomto roce skončila také činnost atletického oddílu Slávia Okresní dům mládeže, kde byl vedoucím Zdeněk Polák, který přešel do Slovanu.

Ve Slovanu Liberec fungovaly a dosud fungují pouze tréninkové skupiny běžců a chodců, kteří jsou i přes některé své problémy oporou a základem všech kolektivů, od dorostu až po A- družstva dospělých. Již po několik sezón nefungují skupiny skoků a vrhů. Při utkáních hájí liberecké barvy v těchto disciplínách několik málo jedinců, nejčastěji místo specialistů zaskakují vícebojaři a to vše má vliv především na ne příliš dobré výsledky soutěží družstev.

V roce 1993 byly stále nevyřešeny problémy, které v podstatě ohrožovaly samotnou existenci libereckého atletického klubu. Šlo stále o nevypořádané právní i majetkové poměry v TJ Slovan Liberec a na doporučení nadřízených tělovýchovných orgánů byla celá žádost předána soudu. V průběhu roku 1993

oddíly boxu, tenisu a turistiky založily novou TJ s názvem TJ Slovan Liberec - tenis, box, turistika a tuto TJ prezentují jako nástupnickou organizaci po bývalé TJ Slovan, včetně práva na veškerý majetek. Při zaregistrování tohoto subjektu došlo na ministerstvu vnitra k chybě, stanovy TJ tenis - box - turistika nebyly zaregistrovány jako stanovy nové organizace, ale pouze jako změna stanov TJ Slovan. Na této chybné skutečnosti nová TJ zakládala svá práva na majetek Slovanu. Proběhlo několik smířčích řízení, ale zástupci nové TJ nehodlali od svých nároků ustoupit. Nové řešení problému, který již přesáhl hranice TJ Slovan, navrhl Okresní úřad. Jednalo se o vložení majetku do nadace podpory tělovýchovy a sportu. „Myšlenka možná dobrá, ale hájíme názor, že musí být vyjasněno, kdo a s jakým majetkem do nadace vstupuje, aby bylo možné i jednoznačně určit systém dělení výnosů z majetku nadace. V dalších jednáních budeme potřebovat podporu nejen nadace z řad našich členů, ale i celé liberecké veřejnosti. Jsme přesvědčeni, že váš postoj k tomuto problému je správný a jeho změnou bychom zklamali důvěru členů AC Slovan.“, uvedl František Párys, předseda AC Slovan Liberec ve zprávě z ročenky 1993.

Na obrázku :

Družstvo mladších žáků a žákyň po finále Oblastního přeboru družstev pro rok 1993

Rok 1994 bychom ji mohli nazvat rokem stabilizace. Bylo nutno přivyknout si na činnosti klubu v nových ekonomických podmínkách a podařilo se zastavit pozvolný pokles úrovně, který byl patrný v několika posledních letech. Další pokles by mohl ohrozit samotnou existenci klubu.

Obě A- družstva mužů i žen si udržela účast v I. NL a zajistila i pro sezónu 1995. Bylo možno konstatovat, že boj o udržení zvládli s větší jistotou a klidem, než předchozí roky. Velký podíl na konečném výsledku družstva mužů měli závodníci, kteří do AC Slovan Liberec přestoupili. Celé družstvo žen bylo tvořeno závodnicemi, které byly odchovankyněmi AC Slovanu Liberec.

Sezóna 1994 byla sezónou překvapení v kategorii žactva pod vedením trenéra Petra Jeřábka, který už v předešlém roce upozorňoval na to, že se zde tvoří nadějné kolektivy. Příznivější situace nastala i v práci trenérské a funkcionářské. V průběhu tohoto roku se objevila řada jmen nových trenérů, jako např. ing. Jan Trafina, Petr Choc, a další. Někteří zvládali funkci vedoucího družstva i při své závodní činnosti např. Tomáš Zapadlo. Nedostatek se však projevoval nadále v řadách rozhodčích.

Na obrázku :

Družstvo starších zákyň
po semifinále
Mistrovství ČR v Jičíně,
září 1994

Sportovní činnost klubu byla a neustále je ovlivňována do značné míry i jeho silou ekonomickou. Většinu finančních prostředků klub získává vlastní reklamní a propagační činností a od sponzorů. Již po několik let je součástí ročenky AC Slovanu Liberec čestná listina firem a soukromých podnikatelů, kteří nemalou měrou přispívají na činnost AC Slovan Liberec, viz. příloha.

3.3.6.2. OBDOBÍ LET 1995 – 1997

DŮLEŽITÝ PROBLÉM - FINANCOVÁNÍ

V tomto období oslavila liberecká atletika 50 let trvání své organizovanosti, bylo to roku 1995. Majetko-právní situace po bývalé TJ Slovan Liberec stále ještě nebyla vyřešena, což byl jeden z nejpálčivějších problémů AC Slovan Liberec. Tato situace prakticky znemožňovala AC Slovanu Liberec provést jakékoliv zlepšení stavu atletických sportovišť a vytvoření lepšího prostředí pro trénink a závody. Stále přetrvávají problémy v oblasti trenérské a finanční.

Rok 1995 byl významným rokem významného jubilea, kdy liberecká atletika oslavila 50 let trvání své organizovanosti. Po stránce sportovních výsledků družstev, byla sezóna 1995 srovnatelná s rokem předchozím. Některé družstvo skončilo o stupínek výše, některé maličko pokleslo, ale nedá se hovořit o nějakém výrazném propadu výkonnosti, bohužel však ani o růstu výkonnosti.

Na obrázku :

V roce 1995 bylo liberecké atletice 50 let. K tomuto významnému výročí se konalo setkání libereckých atletů ve velkém sále Parku kultury a oddechu v Lidových sadech. Na snímku je odměňování nejúspěšnějších závodníků. Mezi nejúspěšnějšími libereckými atlety byl odměněn i dnešní generální sekretář Českého atletického svazu František Fojt – v řadě druhý zprava. Na snímku úplně vpravo – Mirko Gräf, místopředseda AC Slovan Liberec, který je dodnes jeho duší.

Je nutno podotknout, že všechna družstva byla téměř 100%-ně složena z vlastních odchovanců. A tím se například v národní lize dospělých liší liberecký oddíl od většiny družstev soupeřů. Bylo by možné, vydat se obdobnou cestou jako je to běžné v celostátní lize, nebo u družstev, které chtějí do celostátní ligy postoupit za každou cenu. Soustředit činnost na jedno či dvě družstva, sáhnout do peněžních rezerv, nakoupit hotové závodníky, nabídnout jim lákavé finanční podmínky, a pak bylo možno rok či dva bojovat na špici soutěže či v soutěži nejvyšší. Tento postup by však bez mimořádně silného sponzora, kterého AC Slovan Liberec bohužel neměl, vedl v krátké době k vyčerpání ekonomických možností klubu a silnému útlumu činnosti. Podle názoru trenérů umístění družstev i jednotlivců zdaleka nebylo maximem jejich možností. U řady členů libereckého atletického klubu, zvláště těch mladších, byla někdy postrádána ochota obětovat svému sportu o něco víc ze svého volného času a ze svého pohodlí.

Na obrázku :

Snímek z oslav 50-ti let liberecké atletiky

Zleva stojící : Matějaka, .?., Klomínek, Anděl, Gräf, .?., Herčík

Zleva vpředu : Rybín, Matoušek

Na obrázku :

50 let liberecké atletiky
27.1.1996

Zleva : Emil Pučelík, šéf KTV VŠST Liberec v 60. letech, prof. Zdeněk Sobotka, Karel Báňa, Blanka Patrmanová.

Mezi nejúspěšnější liberecké závodníky v roce 1995 patřil Martin Horáček, který se, kromě jiných úspěchů, umístil nejlépe z českých reprezentantů na Mistrovství Evropy v krosu, a na základě tohoto výsledku byl i nominován na krosové Mistrovství světa, které se konalo na jaře v roce 1996 v Jihoafrické republice. Další z nejúspěšnějších libereckých atletek byla v roce 1995 a stále ještě je Michaela Hejnová, několikanásobná vítězka a rekordmanka ČR v kategorii žactva.

V oblasti ekonomiky došlo k jedné změně. K již tradičním zdrojům financí, které tvořily dotace ČAS za úspěšná umístění v mistrovských soutěžích a sponzorská podpora ze strany příznivců a bývalých členů přibyl v roce 1995 jeden nový. Na základě rozhodnutí zastupitelstva byla z rozpočtu města Liberec uvolněna část financí na rozvoj tělovýchovy a sportu. Přidělování prostředků jednotlivým tělovýchovným subjektům se řídilo kritérii vypsány odbornou pracovní skupinou pro tělovýchovu a sport při Městském úřadu. Na základě těchto kritérií obdržel AC Slovan Liberec příspěvek na pořádání vybraných závodů pro veřejnost, částku na nájem sportovišť pro pořádání letních náborových soustředění v Čáslavi a v Houšťce, a zimního halového soustředění v Jablonci nad Nisou, a také příspěvek za úspěšnou reprezentaci města v mládežnických kategoriech.

Stále nevyřešen je však jeden z nejpálčivějších problémů AC Slovan Liberec. Jedná se o stále nedorozhodnutou majetko-právní situaci po bývalé TJ Slovan Liberec. Tato záležitost trvá již několik let, u soudu v Liberci byla podána žaloba na TJ Slovan Liberec – tenis, box, turistika, ale k projednání této žaloby stále ještě nedošlo. Vzniklá situace prakticky znemožňovala AC Slovanu Liberec provést jakékoliv zlepšení stavu atletických sportovišť a vytvoření lepšího prostředí pro tréninky i závody.

Dalším přetrvávajícím problémem je činnost úseku rozhodčích. Ubylo i těch skutečně aktivních rozhodčích, kteří fungovali na většině závodů. Problém byl ve funkčnosti, či lépe řečeno v nefunkčnosti rozhodcovské komise a neochotě těch nejzkušenějších aktivně se podílet na řešení vzniklé situace.

Žáci sportovních tříd se účastní většiny školních soutěží v atletice i mimo atletiku, např. soutěží v košíkové, kde v roce 1995 skončily dívky na 4. místě v regionálním finále, dále v odbíjené, floorbalu, kopané, v lezení na umělé stěně a v dalších soutěžích. V atletických soutěžích vyhrávali žáci sportovních tříd celkem pravidelně. V mimoškolních soutěžích závodí žáci za atletický oddíl Slovan Liberec a jejich výkony jistě nejsou nezajímavé, např. v roce 1995 se umístilo družstvo starších žákyň na 4. místě na Mistrovství ČR a štafeta

dívek na 3 x 300 m na 3. místě , v roce 1995 vybojovala štafeta dívek 1. místo na Mistrovství ČR v běhu na 3 x 300 m a Michaela Hejnová , jakožto talent roku, obsadila 5x 1. místo v sedmiboji, kde také vytvořila nový rekord ČR, dále v roce 1996 byla Radka Schovánková 3. na Mistrovství ČR v běhu na 60 m a v té samé soutěži roku 1997 L. Nekovářová obsadila 3. místo ve vrhu koulí a J. Ďurík ve skoku o tyči.

MICHAELA HEJNOVÁ

- současný atletický talent, zároveň atletická naděje libereckého oddílu AC Slovan liberec
- viz příloha

A toto byla slova pana Mirko Gräfa z projevu k 50. výročí založení liberecké atletiky: „Právě ta vnitřní – morální síla našeho sportu nám pomohla přežít všechna ta úskalí, kterými prošla i liberecká atletika. Za těchto 50 let jsme těch facek dostali několik. První ranou byl komunistický puč v únoru 1948, následně persekuce sokolských pracovníků a prakticky zánik atletiky v našem městě. Dalším krutým zásahem byla reorganizace tělovýchovy v roce 1953 a zavedení zásady, že každý musí sportovat za své pracoviště. Dalším výmyslem komunistické tělovýchovy byla realizace systému vrcholového sportu po Olympiádě v Mnichově v roce 1972, počínaje sportovními třídami a tréninkovými středisky mládeže a konče středisky vrcholového sportu. Na náš oddíl byly sice napojeny atletické třídy na ZŠ Králův Háj a později ZŠ Dobiášova , ale jejich přínos pro rozvoj atletiky byl problematický. Z oddílu odcházeli na příkaz nejlepší závodníci do cizích oddílů a středisek. Celý systém představoval stát ve státě a roztržštěnost v tréninkovém a celém tělovýchovném procesu. Koncem 70. let dolehla na tělovýchovu a tím na náš oddíl další rána, tentokrát pro změnu finanční. Napřed byla z vyšší moci zrušena přidružená hospodářství tělovýchovných jednot a tedy i Slovanu Liberec, následně došlo k zákazu jakékoliv reklamní činnosti. Tím jednotu ztratila ekonomickou nezávislost a stala se plně závislou na státních dotacích. Události v listopadu

1989 zásadně ovlivnily naši činnost. Domnívám se, že v atletice došlo především ke dvěma změnám : za prvé byl zrušen stávající systém vrcholového sportu a za druhé došlo k výrazné změně ve financování sportovní činnosti. Pokud se týká té první změny – zrušení vrcholového sportu – myslím, že to bylo ku prospěchu atletiky a sportu u nás vůbec. Bohužel se často zcela mylně u vrcholových státních orgánů tato změna spojuje s pojmem zajištění státní reprezentace a především péče o mládež. A to je, podle mě, zásadní omyl, protože ve všech vyspělých svobodných zemích stát pomáhá rozvoji tělovýchovy a sportu mládeže nejrozličnějšími formami. Dále bych chtěl říci několik slov ke změnám financování v návaznosti na situaci v našem atletickém klubu po listopadu 1989. Jednoty a kluby přestaly být vlastně rozpočtovými organizacemi a byly dost nemilosrdně zataženy do víru tržního hospodářství. Nemilosrdně říkám proto, že tělovýchova přišla brzy v nových poměrech i o těch málo především daňových výhod, které měla i za komunistů a ještě na začátku 90. let. I náš atletický oddíl a po registraci v roce 1991 náš klub byl postaven do situace, kdy si musí se svými problémy pomoci především sám. Dotace od místních a svazových orgánů představují v průměru asi 20 % celkových nákladů. Přestože pracujeme v amatérských podmínkách, činí náklady na činnost klubu, který má 500 členů, 850.000,- Kč ročně. A to nutně potřebujeme finance na posílení a zlepšení tréninkového procesu. Rádi konstatujeme, že jsme v roce 1995 poprvé obdrželi finanční pomoc od Úřadu města Liberec – jedná se o příspěvek na pořádání masových závodů a odměny za úspěšnou reprezentaci našeho města....“

Zhodnocení družstva mužů v 1. lize za rok 1996 nebylo tak optimistické a příznivé jako u družstva žen. Družstvo mužů si celkově zhoršilo své postavení v I. lize. Dá se říci, že v roce 1996 patřil AC Slovan Liberec ke slabšímu výkonnostnímu středu, zatímco v minulých letech byli lepším družstvem ve středu tabulky. A-družstvo mužů absolvovalo celou soutěž pouze s jedním hostujícím závodníkem, Janem Lorencem, odchovancem libereckého atletického oddílu., který však závodil jen jednou. Většina ostatních družstev byla posílena jak zahraničními atlety, tak celou řadou hostujících závodníků z jiných oddílů.

Družstvo žen startovalo v roce 1996 ve skupině B I. ligy, kde byla jejím soupeřem družstva : AC Pardubice, AFK Pardubice, AFK Chrudim, TJ Jičín, AC Čáslav, LIAZ Jablonec a AC Turnov.

„Celkově 4. místo po skončení soutěže bylo po nepříliš vydařeném začátku maximem, co se ještě dalo stihnout.“, podotkli Petr Jeřábek a Kateřina

Náhlovská, vedoucích družstva žen v Ročence 1996. Před sezónou 1998 bylo očekáváno, že nebudou sestupové starosti a dokonce mohlo jít o postup do kvalifikace. Čím víc se však blížilo zahájení soutěže, ubývaly ze soupisky závodnice. (...pobyt Lenky Holové v Anglii, hostování Petry Šebelkové v LIAZu, atd.). Nejvýraznějšími osobnostmi družstva byly Michaela Hejnová, Jana Houdková a nejmladší ve družstvu Radka Schovánková. Přínosem byla i hostující Jana Stloukalová z LIAZu.

V minulých letech bylo mnohokrát konstatováno, že další sportovní rozvoj libereckého oddílu je těžko možný bez profesionálního trenéra. Nebylo to myšleno jako nedocení obětavé práce dobrovolných trenérů, kteří svou činnost vykonávají ve svém volném čase a jen za symbolickou odměnu, ale citelně zde chyběl člověk, který by se trenérské činnosti mohl věnovat skutečně naplno, vést přípravu našich nejlepších závodníků i koordinovat práci celého trenérského sboru. V tomto roce došlo konečně k obsazení tohoto místa. Petr Jeřábek ke své dosavadní funkci oblastního trenéra CTM přibral i profesionální post v oddíle. O správnosti volby jistě nikdo nepochybuje, stačí připomenout, že Petr Jeřábek je hlavním strůjcem dvou ze tří níže zmiňovaných největších úspěchů AC Slovan Liberec.

V galerii úspěchů zaujímá jedno z nejčelnějších míst vítězství dorostenek ve finále Mistrovství České republiky družstev. Zisk mistrovského titulu měl pro liberecký atletický oddíl mimořádnou cenu, neboť na podobný úspěch čekal již dlouhé roky. Kolektiv, který se začal formovat již před dvěma lety v žákyních, dozrál, získal zkušenosti i byl doplněn mladšími závodnicemi. Tento úspěch by nebyl možný bez hostujících závodnic z Ústí nad Labem a z Turnova. V maximální možné míře využili možnosti dané soutěžním řádem, ale nebyla to žádná liberecká zvláštnost či specialita. Naopak, řada družstev tento systém používá již několik sezón a chce-li jim AC Slovan Liberec konkurovat, nezbývá, než se přizpůsobit.

Z celé řady individuálních úspěchů patří mezi nejlepší Michaela Hejnová, která na Mistrovství Evropy juniorů do 19-ti let v Lublani ve Slovinsku obsadila obsadila v sedmiboji vynikající

6. místo, ač byla věkem ještě dorostenka. Mezi juniorskými vícebojařkami bude startovat i po další dvě sezóny.

Na obrázku :

Michaela Hejnová – přespolní běh Bud' fit 1994

V roce 1997 byly pověřeny východočeské Malé Svatoňovice uspořádáním Mistrovství světa v běhu do vrchu. Reprezenční dres České republiky oblékli také 3 závodníci libereckého oddílu, Karin a Zuzana Kocumovy a Zdeněk Zoubek, který obsadil 8. místo. Skvěle si vedla především Zuzana Kocumová, která získala bronzovou medaili v kategorii juniorek a byla členkou vítězného českého družstva juniorek - Mistryň světa. Zuzana Kocumová je především lyžařka, startovala coby „finišmanka“ naší štafety na ZOH v Naganu 1998, ale v rámci letní přípravy jistě zas najde cestu mezi atlety.

Velkým úspěchem bylo také 4. místo Františka Páryse, předsedy AC Slovan Liberec, na Mistrovství Evropy veteránů v Haagu v Nizozemí, v chůzi na 30 km.

A jak vypadá, podle pana Mirko Gräfa, situace atletického oddílu dnes ? „Už na začátku, v 70. letech, kdy se vytvořil systém vrcholového sportu, byla účelem tohoto systému reprezentace socialistické republiky a tím došlo k výraznému dělení finančních prostředků. Vrcholový sport byl reprezentací režimu, měl relativně hodně peněz a to „ostatní“ sportování bylo pro vedení státu nezajímavé. Došlo k absurdní situaci, kdy v oddílech pracovali trenéři profesionální, placení ze systému vrcholového sportu, ale oddíl jako celek byl však pro vedení nezajímavý. Z oddílu byli vybráni pouze 2-3 závodníci, které se jim podařilo buď „vychovat“ a nebo „zkazit“, a tímto celý tento systém skončil. (Závodníci trénovali ve středisku vrcholového sportu v Jablonci, nebo tam trenéři měli své svěřence. Představovali vedoucí tréninkového střediska mládeže, které bylo při TJ Slovan. Tato jednota však sloužila pouze k zastřešení, jinak do toho neměla co povídat. Sem patřilo asi 50 – 70 lidí, a dalších 500 lidí trénovalo za amatérských podmínek v Jednotě.) Došlo k tomu, že po roce 1989, kdy systém vrcholového sportu a těch pár dobrých myšlenek padlo, posílila se sice situace oddílů a klubů, ale postupně se stagnací hospodářství se situace v oddílech opět zhoršovala. Navíc porevoluční události způsobily, že řada dobrovolných pracovníků z oddílu odešla. Důvod byl prostý. Někteří začali podnikat, některých zaměstnání se stalo mnohem náročnější. Takže důvody byly v podstatě dva : nedostatek času a nedostatek

financí. To znamená, že kluby jsou už samostatnou hospodářskou jednotkou, která co si neobstará to nemá. Činnost oddílu, včetně všech akcí, které jsou pořádány, se pohybuje k 1 milionu Kč a přitom dotací od Města je jen 12 tisíc Kč. (Za rok 1997 TJ Slovan Liberec ještě peníze neobdržel, kde už náklady dávno proběhly a nabíhají dále v roce 1998.). Teď jsou oddíly a jednoty postaveny na bázi samostatných občanských sdružení, také bohužel ekonomicky, a zhoršování ekonomiky státu se přímou úměrou projeví i na sponzorování. Jednoty jsou dnes na tom finančně špatně, neboť se vše točí kolem peněz. A co se atletického oddílu Slovan Liberec týče, zde se objevují dva hlavní problémy, a to je nedostatek financí a nedostatek trenérů, za minimální odměny nebo zadarmo. Finanční prostředky jsou dnes v porovnání s 80. lety zanedbatelné. V 80. letech pracovalo v atletice v systému vrcholového sportu asi 250 trenérů, dnes jich je 8. Problémy s nedostatkem trenérů se však objevují nejen v Liberci, v celé naší republice není více než 30 profesionálních trenérů, což opravdu není mnoho. Atletika ve výkonnostní oblasti výrazně klesla, šla dolů prakticky od systému vrcholového sportu. Činnost oddílu byla narušena, z oddílu odcházeli do TSM a SVSM již mladí sportovci. Výkonnostní atletika jako základ pro vrcholovou atletiku hodně utrpěla bezohledným jednáním, kdy se závodníci předávali z oddílu do SVSM jako zboží na příkaz přestupu. Po revoluci v roce 1989 se výrazně snížil zájem o sport vůbec, rozšířily se možnosti dalších aktivit. V této době celosvětově klesá zájem o atletiku a soustřeďuje se na menší počet lidí, kteří z toho více těží. Finanční prostředky se zužují pro absolutní špičku, ostatní pracují za relativně amatérských podmínek a pak je velice těžké se mezi těchto, řekněme 10 – 15 sportovců, dostat. Je potom obrovským úspěchem, je-li někdo na světový podnik, jakým je například Grand Prix, jenom pozván, neboť tato vrcholová špička je prostě uzavřený kruh lidí, kde se točí čím dál tím větší peníze.... Dneska se běží na Olympiádě maratón ve 14.00 hod odpoledne v Barceloně, kde je 40°C, jen proto, že je to optimální čas, kdy se v Americe většina lidí dívá na televizi, která koupila za 450 miliónů autorská práva....“, povzdechl si s ironickým podtextem v hlase Mirko Gräf, jehož srdce patří už dlouhá léta nejen jeho manželce Dagmar Richterové – Gräfové, ale také atletice, „Královně sportů“.

4. ZÁVĚR

Atletika, jak jsem již výše uvedla, je sport krásný a všestranný, atletická cvičení jsou prostředkem tělesného zdokonalování a svou různorodostí zajišťují všestranný rozvoj lidského těla. Atletika je jeden z mála sportů, který vypěstuje tělo v tělesné rovnováze. Tyto a další znaky a charakteristické rysy atletiky se odrážejí nejen na stránce fyzické, ale samozřejmě i na stránce psychické, neboť tyto dvě složky se navzájem doplňují a jedna druhou rozvíjí. A právě takový sport, jako je atletika, rozvíjí i vnitřní morální sílu, která vede k přátelství, solidárnosti, odpovědnosti a soudržnosti kolektivu, právě tak, jak tomu bylo a stále je v libereckém atletickém oddíle Slovan Liberec. Ten prošel za své doby působnosti mnoha úskalími a těžkými obdobími, kdy právě tento pocit soudržnosti kolektivu pomohl přežít.

Do roku 1945 fungovala liberecká atletika převážně pouze v německých klubech. Nelehkým obdobím procházela liberecká atletika současného AC Slovanu Liberec nejdříve v podstatě na začátku své kariéry v době komunistického puče v únoru 1948, následně v době pesekce sokolských pracovníků, kdy došlo prakticky k zániku tohoto oddílu. Další ranou byla reorganizace tělesné výchovy v roce 1953 a zavedení zásady, že každý musí sportovat za své pracoviště. Poté došlo k realizaci systému vrcholového sportu, což bylo dalším výmyslem komunistické tělovýchovy. Se závodníky se jednalo jako se zbožím, na příkaz odcházeli z oddílu nejlepší sportovci a sportovní talenty do cizích oddílů a středisek.

Nehledě na to, že Slovan Liberec se po celé období své působnosti potýkal se dvěma základními problémy. Byl to nedostatek financí a nedostatek trenérů a organizátorů. Funkce trenérů proto zajišťovali zkušení závodníci, kteří předávali své zkušenosti mladším závodníkům. Koncem 70. let byla zrušena přidružená hospodářství tělovýchovných jednot a tedy i Slovanu Liberec, následně došlo k zákazu jakékoli reklamní činnosti. A to byla další rána, tentokrát finanční, pro Slovan Liberec. Jednota ztratila ekonomickou nezávislost a stala se plně závislou na státních dotacích. A konečně události po listopadu 1989 ovlivnily činnost Slovanu Liberec zásadně. Za prvé byl zrušen systém vrcholového sportu a za druhé došlo k výrazné změně ve financování sportovní činnosti. Jednoty a kluby přestaly být rozpočtovými organizacemi a byly nemilosrdně zataženy do víru tržního hospodářství, se svými problémy se musely vyrovnat sami.

A navíc porevoluční události způsobily, že řada dobrovolných pracovníků z oddílu odešla. Řada z nich začala podnikat, nebo se jejich zaměstnání stalo náročnějším a pracovat v oddíle za minimální mzdu vzhledem k existenčním podmínkám nebylo možné. Ovšem tento problém s nedostatkem trenérů se neobjevuje pouze v Liberci, ale v celé naší republice. Nemluvě o celkové komercializaci sportu v dnešní době, kdy peníze vládou světem a bohužel ani sportovní oblast není výjimkou.

Také zájem o atletiku, a sport vůbec, se po listopadu 1989 výrazně snížil, rozšířily se možnosti dalších aktivit. V současné době je možno konstatovat, že zájem o atletiku klesá celosvětově, a soustřeďuje se na menší počet lidí, kteří z této situace více těží. Finanční prostředky se zužují na absolutní špičku a ostatní závodí za amatérských podmínek.

Liberecká atletika Slovanu Liberec byla představitelem především výkonnostní atletiky, i když okrajově zasahovala i do atletiky masové a vrcholové.

Bohužel nebylo ve Slovanu nikdy špičkové vybavení, nebyly špičkové tréninkové a závodní podmínky, nebylo profesionální zajištění sportovních talentů, jako například v oddíle LIAZ Jablonec. I přesto vychoval Slovan Liberec mnoho špičkových závodníků, některé dokonce na světové úrovni. A i přes všechny negativní vlivy, se kterými se AC Slovan Liberec potýkal, dokázal udržet krok s ostatními atletickými kluby, které měli lepší sportovní podmínky. Stále je druhým nejsilnějším oddílem v Severočeském regionu od roku 1960, za atletickým oddílem LIAZ Jablonec.

Prioritou Slovanu Liberec byly soutěže družstev a výchova ke kolektivu a kolektivní odpovědnosti, a právě proto zde můžeme zdůraznit tuto vnitřní sílu sportu. Ačkoli to zní jako fráze, je to fakt.

A na závěr zdůrazněme snad ještě to, že k zajištění dobrého fungování a běhu libereckého atletického oddílu Slovan Liberec bylo potřeba mnoho sil, času, nervů a mravenčí práce obrovského počtu organizátorů, rozhodčích, samozřejmě trenérů, funkcionářů a dobrovolných pracovníků, bez kterých by fungování této práce bylo prakticky nemožné. Atletika je jeden z mála sportů, kde je potřeba tak obrovského počtu zúčastněných. Je potřeba hlavně lidí, kteří neprovozují atletiku pro peníze, jak by v dnešní době zcela jistě nebylo neobvyklé, ale lidí, kteří provozují atletiku, řekněme s nadsázkou, z lásky k pohybu a k tradici, a u kterých je na vrcholu žebříčku životních hodnot právě atletika. A AC Slovan Liberec takové lidi má.

5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

5.1. ARCHIVY

Státní archiv v Liberci

Knihovna Severočeského muzea

Státní vědecká knihovna v Liberci

Okresní knihovna v Mladé Boleslavi

5.2. PUBLIKOVANÉ PRAMENY

1. Gräf, M. : 40 let atletiky v Liberci 1946 – 1986. Vydal Slovan Liberec, Liberec 1987

5.3. LITERATURA

2. Gräf, M. , Souček, J. : Liberecká atletika 1945 – 1966. Vydal atletický oddíl Slovan Liberec, Liberec 1967
3. Jirka, J. : Malá ancyklopedie atletika. Olympia, Praha 1990
4. Jirka, J. : Sto let Královny. Česká atletika s. r. o., Praha 1997
5. Kašpar, R. a kol. : Kniha o Liberec. Dialog Liberec, Liberec 1996
6. Kejval, J. , Ruda, V. : 100 let první české tělovýchovné organizace v Liberci TJ Lokomotiva, pokračovatelky TJ Sokol. Vydal Organizační výbor TJ Lokomotiva Liberec, Liberec 1989
7. Kochen, A. : Atletika encyklopédia. Šport, Bratislava 1985
8. Sportovní almanach : Sport a tělovýchova v pohraničí. Vydavatelství Vojtěch Talík Liberec, Liberec 1946
- Sobotka, Z. : Něco o lehké atletice

- Šimek, O. : Několik slov k počátkům naší tělesné kultury
9. Šťovíček, J. : Z počátků dělnické tělovýchovy na Liberecku.
Praha 1982
10. Technik, S. : Města severních Čech. Severočeské nakladatelství.
Liberec 1967

5.4. PERIODIKA

11. Allgemeines Sportblatt, č. 11 – 17, Reichenberg 1919
č. 9, 12, Reichenberg 1920
č. 6, 9, Reichenberg 1929
11. Časopis Atletika, ročníky 1962 až 1997
12. Průboj, Orgán Severočeského krajského výboru KSČ,
Ústí nad Labem 1980
13. Stráž severu, 1947 – 1948
14. Ročenky atletů Slovan Liberec od roku 1946 do roku 1997
15. Vpřed, Orgán OV KSČ a ONV v Liberci, 28. října 1980

5.5. DALŠÍ ZDROJE

16. Projev Mirko Gräfa k 50. výročí liberecké atletiky
17. Osobní dopis prof. Zdeňka Sobotky adresovaný Mirko Gräfovi
18. Osobní album jabloneckého atleta Bořivoje Dufka
19. Maturitní práce z dějepisu – Významné osobnosti liberecké atletiky,
Jiránková, J. , Liberec 1979
20. Osobní rozhovory s libereckými atletickými osobnostmi
- s panem Mirko Gräfem, panem Eduardem Andělem a panem
Františkem Pilnayem

PŘÍLOHY

- Příloha č. 1 : Název atletického ústředí**
- Příloha č. 2 : Osobnosti liberecké atletiky**
- Příloha č. 3 : Současné osobnosti liberecké atletiky**
- Příloha č. 4 : Seznam použitých zkratk**
- Příloha č. 5 : Známé atletické podniky pořádané na Liberecku**
- Příloha č. 6 : Dotazníky osobností liberecké atletiky (v původní citaci)**
- Příloha č. 7 : Další atletické oddíly na Liberecku**
- Příloha č. 8 : Seznam sponzorů**
- Příloha č. 9 : Graf oddílové bilance AC Slovan Liberec**
- Příloha č. 10 : Grafy výkonnosti vybraných atletických disciplín**

Příloha č. 1

NÁZEV ATLETICKÉHO ÚSTŘEDÍ

- od 8.5.1897 - Česká atletická amatérská unie (ČAAU)
- od 8.2.1919 - Československá atletická amatérská unie (ČsAAU)
- od 15.3.1939 - Česká atletická amatérská unie (ČAAU)
- od 2.3.1947 - Československá amatérská atletická unie (ČSAAU)
- od 9.5.1948 - Lehkoatletický odbor ČOS (LAO ČOS)
- od 12.1.1949 - Ústředí lehké atletiky ČOS (ÚLA ČOS)
- od ledna 1953 - Sekce lehké atletiky SVTVS (SLA SVTVS)
- od ledna 1957 - Sekce lehké atletiky ÚV ČSTV (SLA ÚV ČSTV)
- od 19.4.1969 - Československá atletická unie (ČSAU)
- od 15.8.1970 - Československý atletický svaz (ČSAS)
- od října 1974 - Atletický svaz (ÚV ČSTV), (VAS ÚV ČSTV - výbor atletického svazu ÚV ČSTV), mezinárodně používán název ČSAS
- od 27.1.1990 - Československý atletický svaz (ČSAS)
- od 16.12.1990 - Česká a Slovenská atletická unie (ČSAU)
- od 1.1.1993 - Český atletický svaz (ČAS)

Příloha č. 2 :

OSOBNOSTI LIBERECKÉ ATLETIKY

ZDENĚK SOBOTKA

Do Liberce přišel v srpnu 1945 po skončení 2. světové války z Mladé Boleslavi. Do osvobozeného pohraničí přišel jako profesor , učil na obchodní škole a Státní průmyslové škole v Liberci. Byl již tehdy známým atletem, v roce 1936 se účastnil Olympijských her v Berlíně, reprezentoval ve skoku vysokém. 6. 11. 1945 založil, ještě s dalšími atlety, atletický odbor při tehdejším Sokole Liberec I.

„Mimo školu jsem se ihned angažoval do obnovy sokolské jednoty Liberec I, bez této obnovy by nebylo možné zakládat oddíl lehké atletiky, řeknu podle vzoru z Mladé Boleslavi, kde jsem vyrůstal. Mladá Boleslav byla chráněnkyní Sokola i Gymnázia Liberec.“, vzpomínka z dopisu Zdeňka Sobotky, adresovaného Mirko Gräfovi k 50. výročí české atletiky v Liberci.

Byl jednak výborným atletem, kromě skoku do výšky dělal hod oštěpem a diskem a vrh koulí, a také výborným organizátorem. Od založení atletického oddílu byl jeho vedoucím , i výkonným atletem jako mnoho dalších atletů , kteří kromě trénování, závodění a vykonávání funkcí se postarali vlastně o to,

že atletický oddíl Sokola Liberec I. patřil mezi nejlepší družstva ČSR, přivedl k atletice mnoho mladých lidí a vychoval řadu špičkových atletů.

EDUARD ANDĚL

Začal sportovat ve 12-ti letech. Nejprve hrál kopanou, která se mu sice líbila, ale už v tomto raném mládí poznal, že je to sport, který se dá rozhodčími ovlivnit, a proto začal s atletikou, která je sportem měřeným pro jednotlivce.

Začal běhat v Turnově, bez jakékoliv příslušnosti, už tehdy jako vytrvalec, poté v NSK Mladá Boleslav (národní sportovní klub), když potřeboval jako mladík nějakým způsobem vybit energii; v té době byly špatné životní podmínky, natož sportovní, neměl správné boty na běhání, o jídle nemluvě.

V Mladé Boleslavi, podle jeho slov, líhni atletů, se také seznámil s prof. Zdeňkem Sobotkou. Po konci 2. světové války se vrátil do Liberce, kde navštěvoval státní průmyslovou školu, a kde se opět setkal s prof. Zdeňkem Sobotkou.

A jak podle E. Anděla vlastně všechno začalo? „Byli jsme parta lidí, která běhala, sešla se a chodila trénovat. Otázka klíčové osoby prof. Sobotky byla rozhodující: Za koho budeme běhat? A tak jsme jako sokolové založili lehkootletický oddíl Sokol Liberec I, což byl první lehkootletický oddíl v Liberci.“

E. A. patřil v poválečných letech mezi nejlepší běžce v ČSR, mezi největší úspěchy patřilo získání titulu dorosteneckého přeborníka ČOS v běhu na 1200 m v roce 1946; spolu s Karlem Báňou, Janem Perkem a Václavem Janečkem patřil mezi opory družstva mužů.

Po několikaleté přestávce se, kdy byl komunistickým režimem poškozen, opět vrátil ke svému sportu a v letech 1953-1954 patřil opět mezi přední severočeské vytrvalce.

„Za komunistického režimu byla sportovní tělovýchovná práce postavena oficiálně na úroveň práce politické, tento režim byl názorem, že lidé budou sportovat a nebudou se plést do politiky. V této době mohli jezdit do zahraničí pouze význační hudebníci a zpěváci, nebo význační sportovci, jinak se na „Západ“ z naší republiky nikdo jiný nedostal. Atleti jezdili pravidelně každý rok do Francie na běh „l'Humanité“, který byl sice komunistickým během, ale sportovci měli možnost navštívit zahraničí. Ale co bylo hlavní, byla potřeba reklamy, tím pádem byl sport postaven na úroveň politické práce. Důležité bylo, aby závodníci přinášeli co nejlepší výsledky, vždy se počítalo kolik se vybojovalo jakých medailí. Sportovci proti nic neměli, dostávali finanční prostředky od státu, a přitom provozovali to, co je bavilo. To trvalo až do roku 1948, kdy došlo k politickým změnám, spousta lidí byla uvězněna, sesazena z funkcí nebo svou práci nesměla vykonávat, například novináři jako František Pilnay. Psalo se o „hrobařích“ liberecké atletiky, kteří byli jinak politicky naladěni, a jim se dávalo za vinu, že pohřbili tento sport, který byl do této doby na „výsluní“....“

VÁCLAV WEISSHÄUTEL

Václav Weissshäutel je libereckým rodákem, z Rochlic. Začal závodit na lyžích a teprve později, v době okupace, se úspěšně prosadil i jako velmi dobrý vytrvalec mezi atlety, obsadil v maratonu 11. místo a časem 2:37:06,0 hod dosáhl nejlepšího československého výkonu na tuto trať, československé rekordy v maratónu se však nevedly.

Jako jeden z mála československých sportovců patřil v poválečných letech mezi nejlepší vytrvalce a lyžaře v ČSR.

V roce 1946 odešel z libereckého oddílu a stal se členem pražské Sparty. V témže roce získal Weissshäutel titul Mistra ČSR v maratónu a zvítězil ve většině nejdůležitějších vytrveleckých závodů u nás. Právem byl jmenován do výpravy československých atletů na Mistrovství Evropy v Oslo a stal se tak jediným libereckým atletem, který dosáhl této mety.

Přestal závodit v roce 1953 a po skončení závodní činnosti vykonával funkci trenéra národního mužstva lyžařů.

DÁŠA RICHTEROVÁ

Byla všestrannou závodnicí, nejčastěji startovala ve skoku dalekém, v běhu na 80 m překážek a v pětiboji. Vážné onemocnění jí bohužel nedovolilo plně rozvinout svůj talent a v roce 1960 se musela rozloučit se závodním sportováním. Po šestileté přestávce, jako matka tří dětí, se vrátila zpět na závodní dráhu jako reprezentantka libereckého okresu ve finále soutěže všestrannosti a zvítězila ve své kategorii.

Již v roce 1954 získala tři tituly v celostátním finále Sportovních her mládeže, ve stejném roce byla členkou štafety Čech na 4 x 100 m, která časem 51,5 s vytvořila nový československý rekord starších dorostenek.

V letech 1956 – 58 patřila mezi nejlepší československé dálkařky a pětibojařky.

SYLVA RICHTEROVÁ

Dosahovala nejlepších výkonů ve skoku vysokém a ve vrhačských disciplínách.

Později začala hrát závodně košíkovou, byla nominována do reprezentace ČSR a stala se profesionální hráčkou košíkové.

Poprvé však reprezentovala jako atletka, bylo to v roce 1955 v utkání škol ČSR – NDR; roku 1957 zvítězila v mezistátním dorosteneckém trojutkání ČSR – Polsko – Rumunsko ve skoku

vysokém výkonem 155 cm a v roce 1958 startovala v mezistátním utkání žen ČSR – NDR v Drážďanech.

MIRKO GRÄF

S atletikou se seznámil v Turnově. Pravidelně začal trénovat až v 17-ti letech, jeho atletické začátky nebyly výrazné. V prvním období své 20-ti leté závodní činnosti běhal převážně střední tratě, a teprve v 10. sezóně dosáhl času pod 4 min na 1500 m.

Svých největších úspěchů dosáhl na dlouhých tratích. V letech 1956-61 patřil mezi naše nejlepší vytrvalce, celkem 13x reprezentoval v mezinárodních utkáních, 3x běžel „l'Humanité“, v roce 1957 startoval na festivalu v Moskvě, dále závodil v řadě evropských zemí, 5x získal titul Mistra ČSSR, v přespolním běhu, v běhu na dráze a na silnici na 10 km, v běhu Běchovice – Praha.

Svého relativně nejlepšího výkonu dosáhl v běhu na 3 míle v mezistátním utkání ČSSR – Anglie v Londýně, v roce 1956 časem 13 : 32,8 min.

Již během závodní činnosti se věnoval trenérské práci a po roce 1968, kdy definitivně po 20-ti letech opustil běžeckou dráhu, vykonává v oddíle funkci vedoucího družstva mužů, které přivedl v roce 1965 zpět do II. ligy.

Mírko Gräf je dodnes ten, který byl, je a bude duší atletického oddílu AC Slovan Liberec.

JOSEF SOUČEK

Řadu let patřil mezi opory oddílu ve sprinterských disciplínách a jeho výkony patří stále mezi nejlepší výkony v Severočeském kraji.

Již během své závodní činnosti pomáhal spolu s dalšími závodníky zajišťovat činnost oddílu, vykonával řadu funkcí od vedoucího lehkooatletické základny a vedoucího dorostenců po trenéra sprinterů a oddílového statistikáře.

Jeho největší předností byla vyrovnanost formy, jeho výkyvy ve výkonnosti byly minimální.

MILAN MADER

Je odchovancem libereckého atletického oddílu. Začal závodit v roce 1957 a brzy prokázal svůj talent pro střední a především dlouhé tratě.

V letech 1959 – 1960 byl na vojně a neměl možnost soustavně trénovat, začal jako mílař a od roku 1963 se zaměřil na dlouhé tratě, kde měl největší předpoklady k dalšímu výkonnostnímu růstu.

Mezi jeho největší úspěchy patří 2. místo v běhu na 10 km na Mistrovství ČSSR v Třinci v roce 1966.

Byl 2x členem družstva Severočeského kraje v přespolním běhu, v letech 1962 a 1966, které se stalo Mistrem ČSSR.

5x reprezentoval ČSSR. Startoval na mezinárodních krosech v Paříži, v Ženevě a v Tunisu.

Kromě závodění se věnoval i trenérské práci a řada skokanů mu vděčí za své úspěchy.

JOSEF VOTRUBEC

S atletikou se seznámil již jako mladší dorostenec. Jeho výkony nebyly zpočátku nijak přesvědčivé. Pod vedením Karla Báni se však rychle rozvinul jeho sprinterský talent a již jako dorostenec se zařadil mezi naše nejlepší sprinterské naděje.

Získal 2 tituly dorosteneckého přeborníka ČSSR na 100 m, v letech 1960 a 1961, a později se stal Mistrem ČSSR v obou sprinterských disciplínách. Bylo to v roce 1963, kdy závodil za

RH Praha.

Poprvé reprezentoval ČSSR v roce 1960 v Constantě při mezistátním dorostovém trojutkání ČSSR – Polsko – Rumunsko.

Svých nejlepších výkonů dosáhl v době, kdy reprezentoval RH Praha v letech 1962 – 1964.

MILADA KARBANOVÁ

Byla původně basketbalistka, s atletikou začínala ve Slovanu Liberec, poté přešla v roce 1969 do LIAZ Jablonec.

Byla velmi talentovanou závodnicí, specializace – skok vysoký. Koncem roku 1966 několikrát překonala výšku 160 cm a na halových závodech v Praze v březnu 1967 skočila 166 cm, čímž se zařadila mezi nejlepší výškařky ČSSR. V roce 1969 získala titul Mistryně sportu.

V roce 1971 se stala halovou mistryní Evropy.

Držitelka stříbrných medailí z ME – 1974 a z EHM – 1974.

Držitelka bronzových medailí z EHM – 1973 a 1976.

Jako první výškařka překonala hranici 190 cm – v Praze 8. 9. 1974, výkonem 191 cm. Reprezentovala v 10-ti mezistátních utkáních, 3 x zvítězila. Osobní rekord na dráze – 192 cm, Třinec : 6. 8. 1977 a v hale – 190cm, Praha : 26. 2. 1974.

JIŘÍ STEHLÍK

Přestoupil do Liberce v roce 1962 ze Slovanu Jilemnice, v té době studoval na Pedagogickém institutu v Liberci.

Během základní vojenské služby v letech 1964 – 65 reprezentoval RH Praha. Byl všestranným závodníkem. Největší úspěchy dosahoval především v běžeckých disciplínách, dále i v hodu oštěpem, a byl také výborný lyžař.

Jako mladší dorostenec se v roce 1958 stal dorosteneckým přeborníkem ČSR v přespolním běhu a v běhu na 1000 m. V kategorii staršího dorostu vyhrál v roce 1960 běh na 1500 m.

V roce 1963 byl členem družstva mílařů Severočeského kraje, které získalo titul Mistra ČSSR v běhu na 5000 m.

Reprezentoval 6x ČSSR v mezistátních utkáních dorostu, juniorů a mužů.

ALENA BULÍŘOVÁ

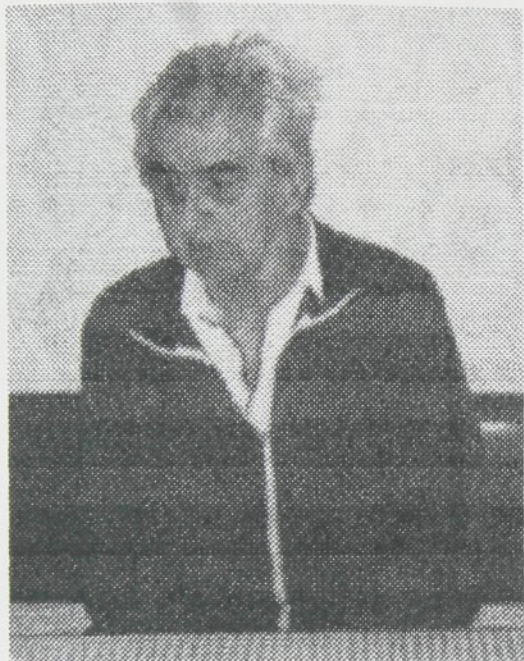
Narodila se v Jablonci nad Nisou. Začínala ve Slovanu Liberec roku 1977, poté přešla v roce 1984 do oddílu LIAZ Jablonec.

Specializací byla sprinterka. V letech 1984 – 88 reprezentovala v 8 mezistátních utkáních, 2x zvítězila.

EHM se účastnila v roce 1983, kdy byla v běhu na 400 m v rozběhu vyřazena, v roce 1985 obsadila v té samé disciplíně 3. místo, a v roce 1988, kdy byla vyřazena v semifinále.

FRANTIŠEK PILNAY

V roce 1934 vyhrál běh na 60 m na Župním sletu v Ústí nad Labem, které je předměstím Krásného Března, kde vyrůstal. 1935 byl jako dorostenec vybrán do reprezentace Československé obce sokolské do Tyršova domu, kde byl jeho trenérem Zdeněk Sobotka; jeho specializací byly sprinty na 60 a na 100 m.

V roce 1946 nastoupil jako redaktor bývalých libereckých novin „Svobodný sever“, a jako redaktor také vyhrál celostátní soutěž.

Roku 1951 byl vedoucím oddílu v Sokole ČSSZ Liberec.

Slova F. P. : „Za základ všech úspěchů považuji všestrannost, což prospěje každému sportovci a vede až k metě nejvyšší.“

ALFRÉD ŠTUBNER

Začal závodit v Sokole Šluknov roku 1949, již v prvním roce své závodní činnosti se zařadil mezi nejlepší severočeské běžce.

Po příchodu do Liberce se aktivně zapojil do nově se tvořícího lehkooatletického oddílu Sokola SKD Liberec nejen jako závodník, ale i jako obětavý funkcionář.

Jeho největším sportovním úspěchem bylo 2. místo ve finále SHDM, Sportovní hry dělnické mládeže.

Roku 1951 patřil mezi nejlepší československé mílaře, dosáhl 6. nejlepšího času na 1 000 m a na 800 m byl 18.

V roce 1951 - na podzim odešel na vojnu a po ukončení se již do Liberce nevrátil.

JINDŘICH NOVÁK

Narodil se v Liberci. V roce 1946 začal závodit za DTJ Liberec. Od roku 1948 závodil za pražskou Spartu, kde také dosáhl svých největších úspěchů, stal se mistrem ČSR v přespolním běhu a maratónu, startoval na několika mezistátních utkáních a na známém krosu „l'Humanité“, v Paříži.

ČSR reprezentoval především v běhu na 5 km a na 10 km a v maratónu. 4 x zvítězil v poválečných ročnících Běhu kolem Liberce.

Byl náčelníkem základní tělesné výchovy v Ruprechticích, dále působil 5 let jako instruktor tělesné výchovy v učilišti, mimo jiné nacvičoval dvě spartakiády a byl vyznamenán Odznakem za zásluhy o nácvik spartakiády.

V roce 1950 byl vyhlášen nejlepším svazarmovským sportovcem roku.

Od roku 1973 od tohoto roku pracoval jako vedoucí oddílu českých pionýrů v mezinárodním táboře v Německu.

KAREL BÁŇA

S atletikou začal v Rosicích u Brna, za války závodil za Vítkovice. Do Liberce se přestěhoval hned po osvobození v roce 1945 a od té doby, s výjimkou let 1949 - 1951, kdy závodil v Turnově, byl přední postavou libereckého oddílu. Libereckou atletiku úspěšně reprezentoval dlouhá léta ve sprintech a závodit přestal až kolem čtyřiceti let.

Již během své závodní činnosti pomáhal mladým sprinterům v jejich tréninku, později vychoval řadu dobrých běžců v čele s reprezentanty Votrubcem a Verukem.

Příloha č. 3

SOUČASNÉ OSOBNOSTI LIBERECKÉ ATLETIKY

ZUZANA KOCUMOVÁ

Narozena v roce 1979.

Je především lyžařka, v atletice běhá hlavně přespolní běhy a běhy na silnici.

V roce 1997 obsadila 3. místo na Mistrovství světa v Malých Svatoňovicích, kde naše juniorky dokonce vyhrály 1. místo jako družstvo.

Byla členkou olympijské štafety v letošním roce na OH v Naganu 1998, která obsadila 6. místo v běhu na lyžích ve štafetě na 4 x 5 km.

MICHAELA HEJNOVÁ

Narozena v roce 1980. Začínala ve Slávii ODPM Liberec. Od roku 1991 je členkou AC Slovan Liberec.

Je absolventkou sportovních tříd, studuje na Gymnáziu v Liberci, které ukončí letos maturitní zkouškou

Její specializace je víceboj. Je držitelkou 3 rekordů České republiky.

- Sedmiboj žákyň, 1995
- Halový pětiboj dorostenek, 1997
- Halový pětiboj juniorek, 1998

Na Mistrovství České republiky vybojovala 21 medailí :

- kategorie žactva (1994 – 1995) : 5 x 1.místo, 1 x 2.místo, 2 x 3.místo

- kategorie dorostu (1996 – 1997) : 5 x 1.místo, 2 x 2.místo
- kategorie juniorek (1998) v hale : 1 x 1.místo, 1 x 3.místo

Startovala na několika mezistátních utkáních, kde reprezentovala a hájila „naše barvy“.

- 1996 : Mezistátní utkání do 17-ti let v Řecku (400 m překážek, hod oštěpem)
- 1997 : Mistrovství Evropy juniorů do 19-ti let ve Slovinsku v Lublani, kde obsadila 6.místo v sedmiboji
- 1998 : Mezistátní utkání žen ve víceboji v hale ČR – Nizozemí Španělsko

V současné době se připravuje na Mistrovství světa juniorů 1998 ve Francii. Perspektiva je velmi dobrá, v tabulkách jsou totiž pouze 3, které v kategorii zůstali.

Na Mistrovství České republiky bohužel nemohla startovat v kategorii juniorek, zároveň totiž probíhalo Mezistátní utkání dospělých, kam byla nominována, a kde závodila za ženy. Tady obsadila 6. místo mezi ženami a mimo jiné porazila i závodnice, které startovaly na Mistrovství Evropy v hale ve Valencii. K tomuto tématu Petr Jeřábek, trenér Michaely Hejnové, dodal : „Ten výběr se dělal nějak záhadně, vybírala Evropská asociace, v Evropě je celá řada lepších...“

MILAN KOHOUT

Narozen v roce 1981. V současné době studuje na sportovním Gymnáziu v Jablonci nad Nisou ve 3. ročníku.

Je nejvýznamnějším atletem sportovních tříd. Zaměřením je vícebojař, jeho nejsilnější disciplíny jsou skok o tyči a překážky.

V roce 1997 reprezentoval na Mezinárodním utkání do 17-ti let ve skoku o tyči. V téže roce obsadil 1. místo na Mistrovství České republiky v kategorii dorostu v desetiboji.

Letos, v roce 1998, vybojoval v hale 1. místo v sedmiboji v kategorii dorostenců, chybělo mu pouze pár bodů k překonání českého rekordu.

Loni, v roce 1997, byl nejúspěšnějším „nováčkem“ v ligovém družstvu mužů Slovanu.

Na snímku : 1. místo

TOMÁŠ ČERNÝ

Narozen v roce 1979.

V současné době je na základní vojenské službě – člen Dukly Praha.

V roce 1996 reprezentoval na Mezinárodním utkání v Řecku v roce 1996 v kategorii juniorů. Jeho zaměřením jsou sprinty.

V letošním roce, 1998, vyhrál Mistrovství ČR v hale v kategorii juniorů v běhu na 60 m a 200 m.

VÍT ZÁKOUCKÝ

Narozen v roce 1978.

V současné době je členem Dukly Praha, kde studuje VŠ. Jeho zaměřením je desetiboj, nejsilnější disciplínou v ligové soutěži mužů, kterou absolvuje, jsou skoky – dálka, výška, tyčka.

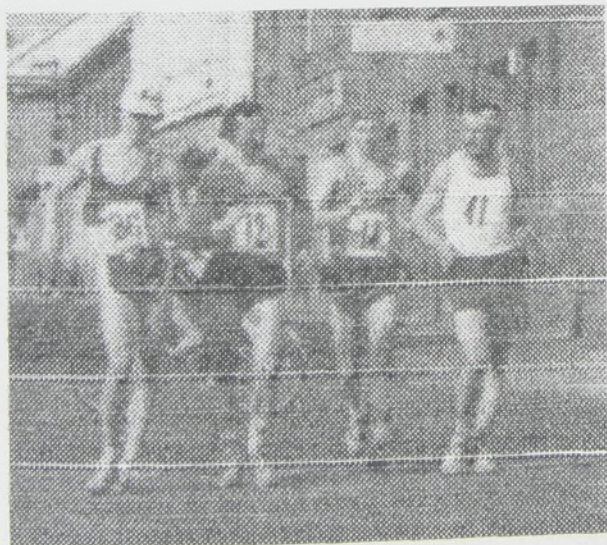

FRANTIŠEK PÁRYS

Je současným předsedou libereckého atletického oddílu AC Slovan Liberec. Zaměřením je chodec, závodí v kategorii veteránů.

V roce 1996 vybojoval 1. místo na Mistrovství Evropy v kategorii nad 40 let. Loni, v roce 1997 obsadil 4. místo na Mistrovství Evropy; 20 km, 50 km.

Na snímku druhý zleva.

Příloha č. 4 :

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ASH	Armádní sportovní hry
ATK	Armádní tělovýchovný klub
ČOS	Československá obec sokolská
ČSAAU	Československá atletická amatérská unie
ČSSH	Československé sportovní hry
ČSSZ	Československé stavební závody
ČSTV	Československý svaz tělesné výchovy
DLAV	Deutsches Leichtatletik Verein
DSO	Dobrovolná sportovní organizace
DTJ	Dělnická tělocvičná jednota
KV ČSTV	Krajský výbor Čs. svazu tělesné výchovy
KVS	Krajský výbor Sokola
KV TVS	Krajský výbor tělesné výchovy a sportu
MV ČSTV	Městský výbor Čs. Svazu tělesné výchovy a sportu
NTV	Národní tělovýchovný výbor
OH	Olympijské hry
OV ČSTV	Okresní výbor Čs. Svazu tělesné výchovy
OV TVS	Okresní výbor tělesné výchovy a sportu
RFK	Reichenberger Fussball – Klub
RH	Rudá hvězda
RSK	Reichenberger Sport – Klub
SHDM	Sportovní hry dělnické mládeže
SHM	Sportovní hry mládeže
SK	Sportovní klub
SKD	Severočeské konzumní družstvo
SVSM	Středisko vrcholového sportu mládeže
TJ	Tělovýchovná jednota
TOZ	Tyršův odznak zdatnosti
TSM	Tréninkové středisko mládeže
ÚV ČSTV	Ústřední výbor Čs. Svazu tělesné výchovy
YMCA	Young Men's Christian Association
ŽLKV	Ženský lehkooatletický klub vysokoškolského sportu

Příloha č. 5 :

ZNÁMÉ ATLETICKÉ PODNIKY POŘÁDANÉ NA LIBERECKU

Běh kolem Liberce

Konal se v letech 1931 – 1956.

Byl založen v roce 1931 českým klubem AFK Stráž bezpečnosti Liberec a byl pořádán každoročně v den národního svátku 28. října. V předválečném Liberci měl význam nejen sportovní, ale i národnostní. Běžci německých klubů se ho zúčastňovali jen zcela výjimečně. Do německé okupace se v Liberci uskutečnilo 7 ročníků.

Nepodařilo se zjistit, kde se konal 8. ročník v roce 1938. Je jisté, že to nebylo v Liberci, protože v té době bylo již město okupováno nacisty. Podle nezaručených zpráv se konal v Turnově – Daliměřicích. Je pravděpodobné, že se v roce 1938 však uskutečnil, pořadatelé označili totiž první poválečný ročník běhu v roce 1945 jako devátý.

V roce 1962 byla snaha ze strany OV ČSTV tento závod obnovit na změněné trati, dokonce se běželo ještě v roce 1963, ale navázat na tradici se již nepodařilo.

Běh Ruprechticemi

Konal se v letech 1945 – 1963.

Byl dalším známým podnikem od roku 1945, pořádaný Sokolem Ruprechtice. Start a cíl byl na náměstí v Ruprechticích. První tři ročníky se konaly na trati 3 km, od roku 1948 se běhal hlavní závod mužů na dvou okruzích, tj. 6 km. Závod se konal většinou začátkem října. V rámcových závodech byla hojná účast mládeže.

Od roku 1957 se závod běhal jako Memoriál Jindřicha Vrby, redaktora deníku Práce a zakladatele tohoto závodu, který zahynul při letecké katastrofě

V roce 1956 se závod běžel jako krajský přebor na zcela odlišné trati, proto jsou i časy zkresleny.

Běh na Českou chalupu

1. ročník tohoto běhu se konal v roce 1971 jako rozloučení libereckých atletů s uplynulou sezónou. Byla to oddílová akce na závěr sezóny, secese v podobě zábavného závodu v legračních úborech. 2. ročníku se zúčastnilo na 800 závodníků.

Od roku 1971 se vždy první listopadovou sobotu scházejí příznivci běhání všech věkových kategorií na startu běhu, který měří 2500 m a má převýšení 246 m.

Závod se běhal pod patronací OV ČSTV a Okresní odborové rady v Liberci vždy na počest výročí vítězství VŘSR. Dříve to byla nejen sportovní, ale i politická akce.

Původně byl navržen běh na Ještěd pod lanovkou, tento návrh však neprošel, narazil na odpor ochranářů přírody, proto se běhá na Českou chalupu.

Příloha č. 6 :

DOTAZNÍKY OSOBNOSTÍ LIBERECKÉ ATLETIKY

1. JMÉNO :

Zdeněk Sobotka

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

17. ledna 1917 v Benátkách nad Jizerou

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

... v Sokole už jako žáček, ale pak v dorostu od roku 1932 do roku 1946 nepřetržitě

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL ?

... „ Bydleli jsme v Mladé Boleslavi proti letnímu cvičišti, a tak jsem denně chodil na „ letní “, okukoval tam atlety, zkoušel tu vrhat, tu házet či skákat a šlo to. Pozoroval mě cvičitel Boleslavského Sokola Otakar Mlejnek, až mě dovedl k pořádnému trénování a závodění, tedy jedině jemu děkuji za svou výkonnost.“

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...To je dlouhá historie. V Liberci jsem byl už v roce 1932 jako gymnazista na závodech libereckého gymnázia, se kterým měla Mladá Boleslav patronát, což bylo i mezi sokolskými jednotami a župami. Poprvé jsem v Liberci závodil v roce 1935, kdy bylo výročí založení Sokola Liberec I. Závody jsem vyhrál ve skoku vysokém. Po přestěhování do Liberce v roce 1945 jsem pomáhal zakládat jednotu Sokol Liberec I. , lehkooatletický oddíl v této jednotě, pak jsem byl členem župního náčelnictva, vedl jsem atletiku v celé župě. Krátce řečeno, byla to práce všestranná, zabrala mnoho času, ale dostavily se viditelné úspěchy , atletika se na Liberecku ujala a prospívala.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...To vyplývá z předešlých odpovědí : hlavní disciplínou byl skok vysoký, a jako koníčka jsem provozoval hod oštěpem až do té doby , než jsem si poranil rameno při hodu granátem.

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

...To by byl výčet na celou stránku, uvedu ty hlavní :

- na přeborech ČSR dorostu v Praze na Letné jsme spolu s bratrem Přemyslem sami dva zvítězili nad všemi, mnohem početnějšími družstvy, jako např. Sparta Praha, Slávia Praha, Vysokoškolský klub Praha, Olomouc, Brno a další. Tato vítězství byla tak suverénní, že přišlo omezení a dorostenec mohl startovat pouze ve dvou technických disciplínách a jednom běhu. My jsme totiž startovali ve všech možných disciplínách a vždy vítězně.
- Na přeborech ČSO, sletech a přeborech ČSR, kdy jsem v roce 1936 splnil limit na nominaci na Olympijské hry v Berlíně výkonem 193 cm
- 4 x jsem reprezentoval ČSR , a to ve skoku vysokém

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠEL ?

...Vychován jsem byl v Sokole Mladá Boleslav, nejsem odchovanec libereckého oddílu

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Nejhezčí vzpomínky mám na ten nebývalý zájem studentů obchodní akademie, průmyslové školy a gymnázia, kteří přicházeli trénovat na trochu vzdálený stadión v Pavlovicích. Kolem atletiky se pohybovali samí obětaví lidé, jako např. Miroslav Holub nebo Eduard Anděl, kteří pracovali zadarmo. A tom bylo právě to celé tajemství: když amaterismus, tak úplný.

10. JINÉ POSTŘEHY ČI POZNÁMKY :

...Výkony špiček naší atletiky obdivuji, ale kdo po nich...?

1. JMÉNO :

Eduard Anděl

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

23. května 1928 v Liberci

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

...v roce 1942 jako žák měšťanské školy v Turnově, v roce 1943, tedy ve svých 15-ti letech, jsem vstoupil do NSK Mladá Boleslav, kde jsem začal opravdu trénovat a závodit

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL?

...Jako kluk jsem běhal pro radost a pro „vybití“ energie. Později jsem měl v Mladé Boleslavi možnost shlédnout Mistrovství, tehdejšího, protektorátu Čecha a Morava v klasickém pětiboji a desetiboji, dále lehkooatletické utkání, které pořádal NSK Mladá Boleslav, např. NSK Mladá Boleslav – Zlín, za který už tehdy běhal Emil Zátopek. A to vše mě tak nějak ovlivnilo.

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...Byl jsem vlastně spoluzakladatelem a funkcionářem atletického oddílu Sokola Liberec I., po 2. světové válce jsem dlouhá léta v tomto oddíle závodil, dělal jsem i trenéra běžců a propagaci, můj vztah byl prostě ten nejvřelejší. Miloval jsem běhání jako přirozený lidský pohyb, mám rád své město, a hlavně - v atletice se nedá nic ošidit. Člověk musí dodržovat životosprávu, musí trénovat a pak jsou zde soupeři, stopky, metr atd. a buď umíš nebo neumíš.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...střední a dlouhé tratě. V utkáních jsem nejvíce běhal 1500 m a 5 km. Nejvíce jsem miloval běh na 1500 m

-čili byl jsem mílař. Ale na podzim jsem si často zaběhl i 5 km a 10 km v různých silničních a přesporních závodech.

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

...Například : v roce 1948 na juniorských přeborech ČSR – běh na 1500 m časem 4 : 16,6 – 2.místo

- další výsledky : v roce 1946 v Liberci – běh na 1500 m časem 4 : 28,2 min

1946 v Liberci – běh na 5 km časem 17 : 39, 9 min

1947 v Liberci – běh na 800 m časem 2 : 05,2 min

v roce 1953 v Liberci – běh na 3 km časem 9 : 33,0 min

1954 v Houšťce – běh na 5 km časem 16 : 13,4 min

Roky, kdy jsem takto běhal je třeba vidět, dnes by tyto výkony byly tak na „Přebor náměstí“, tehdy to byla nejlepší umístění v závodech a utkáních.

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠEL ?

...Jako liberecký rodák jsem se po skončení 2. světové války do Liberce vrátil z Mladé Boleslavi, a v Liberci jsme také založili atletický oddíl Sokol Liberec I

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Vzpomínek je mnoho a vesměs krásné. Myslím tím kamarádství na dráze , ranní tréninky v lesích kolem Jizerských hor, vítězství a prohry. Vše v duchu „Fair play“. Mnoho krásné dřiny, odříkání a bojů.

10. JINÉ POSTŘEHY ČI POZNÁMKY

...Závodil jsem hlavně v letech 1945 – 48, kdy jsem byl jako student zatčen StB a uvězněn na dva roky, po „únoru 1948“. Tím vlastně skončila moje vrcholná sportovní činnost, po návratu z vězení jsem ještě trénoval a závodil do roku 1955, ale víceméně pro osobní radost, „bojovné srdce“ bylo zlomeno.

1. JMÉNO :

Karel Báňa

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

5. prosince 1920 v Nitře

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

...ve 3. ročníku Obchodní akademie v Banské Bystrici, tedy v 19-ti letech

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL ?

...Byl jsem nejrychlejší na škole a na středoškolských hrách, za Slovenského státu jsem skončil na 2. místě v běhu na 100 m časem 11,8 s , byl to mimochodem můj první závod v tretrách, a atletice jsem zůstal věrný dodnes.

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...Do Liberce jsem přijel v listopadu 1945, již ženatý s jedním dítětem. V roce 1946 jsem se stal členem lehkotletického oddílu Sokola Liberec I a závodil jsem za A-družstvo mužů víc než 20 let. Ve svých 44-ti letech jsem zaběhl 100 m za 11,5 s. Oddíl několikrát změnil název a již léta funguje pod názvem Slovan Liberec. Po skončení, a vlastně již v průběhu činnosti jsem pracoval jako trenér sprinterů v kategorii II. třídy.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...sprinty – 100m a 200 m. Podle potřeby jsem startoval ve skoku dalekém a trojskoku.

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

...Nejlepších výkonů jsem dosáhl v období protektorátu na několika závodech v Brně, Vítkovicích a dalších v běhu na 100 m časem 10,9 s a 200 m časem 22,8 s . V Liberci jsem léta běhal 100 m za 11,0 s. Byl jsem dlouhodobě nejlepším severočeským atletem. V roce 1946 jsem vyhrál sprinterský trojboj ve Zlíně. Byl jsem nominován na několik mezinárodních závodů proti Američanům na Strahově, proti Švédovi Hakansonovi v Ústí nad Labem, proti Bělehradu v Mladé Boleslavi.

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠEL ?

...Do Liberce jsem přišel z Moravy, a to z lehkooatletického divizního oddílu Slovan Rosice v roce 1945. Oženil jsem se a musel jsem zajistit bydlení pro rodinu. Do atletické činnosti jsem vstoupil jako špičkový atlet republiky.

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Kolektivní a přátelský duch ve všech složkách oddílu, trvalé přátelství zakládajících členů do dnešních dnů.

Finanční pomoc závodníkům, i když minimální, studentům a nepracujícím členům oddílu. Případná pomoc při zajišťování zaměstnání. Vzpomínky na zahraniční zájezdy do Francie, Itálie, Švédska, Finska, Německa, Polska.

Zejména reciproční forma atletických styků, ubytování u sportovních partnerů v rodinách.

10. JINÉ POSTŘEHY ČI POZNÁMKY :

...Jako trenér jsem vychoval několik přeborníků republiky : Janeček – 100 m a 200 m, Votrubec – 100 m a 200 m, Chabr – 100 m a 200 m, Černý – 300 m překážek, Veruk – 400 m, Slavičová – 110 m, Kříž – 100 m a 200 m. Dnes jsem omezen v pohybu, v oddíle pracuji však i nadále a zajišťuji vedení alba fotografií a novinových výstřižků.

1. JMÉNO :

Josef Souček

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

1. listopadu 1932 v Košicích

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

...v roce 1953

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL ?

...V době mých studií jsem se náhodou připojil na Pavlovickém stadiónu ke skupině běžců kolem Mirko Gräfa, kteří se právě rozvíchovali a rozběhávali.

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...Začal jsem závodit dost pozdě v roce 1953, závodil jsem do roku 1962. A jak bylo tenkrát zvykem, museli jsme se starat o přípravu stadiónu k závodům. Někteří řídili oddíl a někteří fungovali jako trenéři. Já jsem již např. v roce 1961 byl vedoucím trenérem atletické základny.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...100 m, 200 m, 400 m

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

- 60 m – 7,0 s : Jablonec nad Nisou, 1958
- 100 m – 11,0 s : Jablonec nad Nisou, 1958
- 100 m – 10,5 s : Houšťka, 1957
- 200 m – 22,6 s : Praha, 1958
- 300 m – 37,0 s : Liberec, 1960
- 400 m – 50,1 s : Praha, 1960

- 500m – 1 : 08,9 : Liberec, 1962
- 800 m – 2 : 01,6 : Mladá Boleslav, 1960

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠEL ?

...V Liberci jsem od roku 1945 a začal jsem závodit za Tatran Liberec

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Byli jsme mladí a na zájezdech a závodech bylo mnoho legrace, byli jsme stoprocentní amatéři, a tím to byla pohoda. My, starší generace, vzpomínáme zejména na týdenní výlet na Slovensko, spojený s několika závody.

1. JMÉNO :

Mirko Gräf

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

20. září 1928 ve Zbraslavi nad Vltavou

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

...v roce 1944

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL ?

...Před provozováním atletiky jsem hrál kopanou a tenis, ale vadilo mi, že se výkony v těchto druzích sportu nedají přesně měřit. Proto jsem začal s atletikou, když mohu však říci, že začátky byly velmi těžké.

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...V Liberci jsem trénoval a závodil od roku 1948, kdy jsem ukončil školu v Jablonci nad Nisou a závodil jsem zde až do roku 1963, v tomto roce jsem závodní činnost ukončil. Kromě svých atletických začátků v Turnově jsem zde prožil celou svoji závodní kariéru, následně jsem se do liberecké atletiky zapojil jako trenér a funkcionář.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...5 km

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

...Nejlepších sportovních výsledků jsem dosáhl v letech 1956 – 61. Startoval jsem ve 13-ti mezistátních utkáních, 5 x jsem získal titul Mistra Československa (2 x v běhu na 10 km na dráze, 2 x v přespolním běhu a

1 x v silničním běhu „ Běchovice – Praha“).

- 3 míle - 13 : 32, 8 min : Londýn, 1956 , 3. nejlepší čas na světě v tomto roce
- 5000 m – 14 : 04, 2 min : Moskva, 1957, 17. nejlepší čas na světě v tomto roce
- 10000 m – 29 : 55, 4 min : 1959
- 3000 m – 8 : 13,4 min : 1957

...Za své největší úspěchy považuji časy na 5 km při Memoriálu Rošického v Praze v roce 1956 a 1957, kdy se mi podařilo dvakrát porazit Emila Zátopka a pozdějšího olympijského vítěze Bolotnikova.

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠEL ?

...Začal jsem s atletikou v Turnově, kde jsem strávil dětství . Tam byla především ve válečných letech 1939 – 1945 velmi populárním sportem. Atletické závody navštěvovalo i více než 1000 diváků a vůbec nevadilo, že se závodilo na dráze 200 m dlouhé. Po zániku liberecké atletiky koncem roku 1948 jsem ještě jeden rok závodil v Turnově roku 1949 spolu s několika dalšími libereckými atlety.

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Postup mužů do národní ligy v roce 1965 a vůbec konec šedesátých , hlavně sedmdesátá léta a začátek osmdesátých let, kdy především mládežnická atletika v Liberci patřila mezi nejlepší v republice.

1. JMÉNO :

Dagmar Richterová - Gräfová

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

11. prosince 1937 v Bratislavě

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

...S atletikou jsem začala až na zdravotní škole, kde jsem měla při školních závodech dobré výkony. A tak jsem pomalu začala závodit , ne však pravidelně trénovat. Hrála jsem tenis a plavala.

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTALA ?

...K pravidelnému tréninku jsem se dostala až skoro v 18-ti letech , spolu se sestrou Sylvou nás trénoval náš otec. V té době jsme začaly závodit za za atletický oddíl Lokomotiva Liberec.

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...Po své závodní kariéře jsem na atletiku neměla čas, vychovala jsem tři děti a chodila do zaměstnání. Do atletického dění jsem se vrátila až v roce 1979. Začala jsem v oddíle pracovat jako organizační pracovnice, což dělám dodnes.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...skok daleký a jako koníčka překážky, ktré jsem měla ráda

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

- 100 m – 12,6 s : Lomnice nad Popelkou, 1958
- 200 m – 26,8 s : Jablonec nad Nisou, 1958
- 80 m přek. – 11,8 s : Jablonec nad Nisou, 1958
- skok daleký – 570 cm : Náchod, 1958

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠLA ?

...Jsem „odchovankyní“ libereckého atletického oddílu.

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Seznámila jsem se zde s manželem.

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTALA ?

...Atletika byla zálibou většiny učitelů školy. Každý z nich měl nějakou sportovní disciplínu, kterou vyučoval. Jako domácí jsem byla docela šikovná a těžila jsem na to, abych se mohla účastnit různých soutěží. V době, kdy jsem byla v hřišti, byla to moje oblíbená věc. Když jsem byla v hřišti, byla to moje oblíbená věc. Když jsem byla v hřišti, byla to moje oblíbená věc.

5. JAKÝ JE NEBO DYL VAS VLOM K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...Lehká atletika v Liberci, kam jsem přišla v roce 1951, byla docela populární. Když jsem přišla do školy, byla to moje oblíbená věc. Když jsem byla v hřišti, byla to moje oblíbená věc. Když jsem byla v hřišti, byla to moje oblíbená věc.

1. JMÉNO :

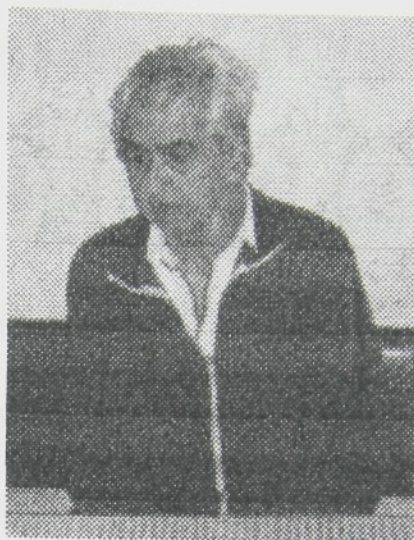
František Pilnay

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

29. prosince 1919 v Krásném Březnu

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

...Byl jsem vychován díky bratranci Josefu Kejřovi v Sokole Krásné Březno, kde byl náčelníkem, a do tělocvičny mě bral s sebou již od svých 3 let. Od malička jsem byl veden k všestrannosti, pro kterou byla lehká atletika základem, a tak jsem běhal, skákal a házel, čím se dalo.

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL ?

...Atletika byla základem veškeré sokolské činnosti, i pro další sporty, které jsem provozoval. Jako dorostenec jsem hrál kopanou, házenou a volejbal, v zimě jsem pak lyžoval a hrál lední hokej. Všechno jen pro osobní zájem a potěšení, když soutěže a zápasy, jak to známe dnes, se konaly jen ojediněle, i ve stínu celkového zájmu tělovýchovné činnosti.

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...Lehká atletika v Liberci, kam jsem přišel v roce 1945 hned po skončení války, byla zde popelkou, když neměla atletickou dráhu, funkcionáře, a hlavně ani peníze. Působil jsem jako tělovýchovný referent ČSSZ Liberec v DSO Tatran, v letech 1951 – 1954 jsem byl předsedou libereckého atletického oddílu Sokola ČSSZ Liberec, později přejmenovaného na Tatran Liberec. Byl jsem sportovním redaktorem „Svobodného slova“, a dodnes patřím mezi velké propagátory a nadšence atletiky.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...Nebyla žádná, neboť aktivní činnost byla brzy narušena politickými událostmi (světová válka a následně komunistická totalita), přičemž léta stárnutí narůstala.

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

...V porovnání se současnými atletickými výsledky nestojí za zveřejnění. Hlavní v šak byla účast na jednotlivých soutěžích. A tak jsem také jako jeden z prvních na Liberecku získal v roce 1950 Tyršův odznak zdatnosti (TOZ), který stvrzoval mou všestrannost.

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠEL ?

...Do Liberce jsem přišel z Děčína, kde jsem ukončil německé totální nasazení a na podzim jako sportovní redaktor a tajemník zakládal Severočeskou Mladou frontu.

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Ta se váže k roku 1965, kdy jsem byl vedoucím 44-ti členného družstva všech věkových kategorií okresu Liberec, tvořené vesměs atlety. V této době probíhala 2. celostátní spartakiáda a při této příležitosti byla vyhlášena soutěž o nejzdatnější okres. Vyhráli jsme a získali titul „ Nejzdatnější okres 1965 “. Ze 114 družstev z celé republiky Liberecký okres vyhrál.

10. JINÉ POSTŘEHY ČI POZNÁMKY :

...Nyní mohu již jen vzpomínat na krásná a bohatá léta dřívější bohaté i úspěšné sportovní aktivity.

1. JMÉNO :

Jiří Karban

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

8. března 1946 v Praze

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

...v roce 1960

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL ?

...po náborových závodech

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...Závodil jsem v letech 1960 – 1970 , svou závodní kariéru jsem následně musel ze zdravotních důvodů ukončit. Od roku 1970 do roku 1986 jsem byl placeným trenérem TJ Slovan Liberec a od této doby působím na atletických závodech jako rozhodčí.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...100 m, 200 m

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

...Za svůj nejlepší výkon považuji Československý rekord ve štafetě na 4 x 100 m v kategorii starších dorostenců. Bylo to v roce 1963 na celostátním finále Československých sportovních her v Plzni.

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠEL ?

...Jsem „ odchovancem “ libereckého atletického oddílu.

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Vedení dorosteneckých družstev chlapců v letech 1974 – 1977, kdy jsme získali 4 x za sebou titul Přeborník ČSSR.

1. JMÉNO :

Karel Šebelka

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

30. září 1948 v Liberci

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

...na jaře 1963

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL ?

...na pionýrském táboře v roce 1960 . Táborová olympiáda, a bylo to.

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...Od jara 1960 stále až do dnes ! Aktivně jsem závodil od roku 1963 do roku 1983, následně jsem působil jako funkcionář, trenér, člen výboru AO.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...skok daleký, trojskok a víceboje

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

- skok daleký : 708 cm – krajský juniorský rekord
- trojskok : 14,41 m – dlouholetý oddílový rekord
- člen trojnásobného nejzdatnějšího družstva okresu Liberec v letech 1964, 1965 a 1966
- nejzdatnější muž do 35-ti let v Československu v roce 1971

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠEL ?

...Chodil jsem do školy v Hrádku nad Nisou, kde jsme měli vynikajícího tělocvikáře.

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Nejlepší vzpomínky se vztahují asi k soutěžím družstev jak za své kariéry, tak i nyní, když řídím liguovou soutěž žen.

10. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL ?

...Vždy jsem rád běžel, ale na závodění jsem byl zvyklý až v dospělosti. Když jsem byl v Hrádku nad Nisou, tak jsem se účastnil různých závodů, ale až když jsem přišel do Liberce, tak jsem se začal věnovat sportu vážně. Byl jsem v klubu BS Vlasák, jsem se přiblížil tomu.

11. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...V roce 1985 jsem se přestěhoval do Liberce. Bylo mi 32 let, dostal jsem se do závodní kariéry, začal jsem se věnovat závodění. Byl jsem v klubu BS Vlasák, jsem se přiblížil tomu. V roce 1985 jsem se přestěhoval do Liberce. Bylo mi 32 let, dostal jsem se do závodní kariéry, začal jsem se věnovat závodění. Byl jsem v klubu BS Vlasák, jsem se přiblížil tomu.

12. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...V mládí jsem se věnoval různým sportům, ale v dospělosti jsem se specializoval na běh. Byl jsem v klubu BS Vlasák, jsem se přiblížil tomu.

1. JMÉNO :

František Párys

2. DATUM A MÍSTO NAROZENÍ :

22. srpna 1953 v Benešově u Prahy

3. KDY JSTE ZAČAL ZÁVODIT ?

...v 15-ti letech

4. JAK JSTE SE K ATLETICE DOSTAL ?

...Velice jsem chtěl sportovat, ale na většinu sportů jsem byl strašně nešikovný. Že dokážu běhat delší tratě lépe, než většina mých spolužáků, jsem zjistil náhodně na škole při tělesné výchově. Do atletického oddílu, Spartak BS Vlašim, jsem se přihlásil sám.

5. JAKÝ JE NEBO BYL VÁŠ VZTAH K LIBERECKÉ ATLETICE ?

...V roce 1985 jsem se přestěhoval do Liberce. Bylo mi 32 let, domníval jsem se, že závodní kariéru mám již za sebou, a že sportu se již budu věnovat pouze rekreačně. Dopadlo to však úplně jinak, změnou disciplíny jsem našel novou motivaci, vyřešily se zdravotní problémy a všech svých největších úspěchů jsem dosáhl v libereckém dresu a v tomto vyšším věku. Vedle vlastního závodění jsem po příchodu do Liberce začal i s trenérskou činností, v roce 1992 jsem byl zvolen předsedou oddílu AC Slovan Liberec – tuto funkci vykonávám dosud.

6. JAKÁ BYLA VAŠE SPORTOVNÍ SPECIALIZACE ?

...V mládežnických kategoriích jsem běhal střední tratě, s přibývajícím věkem se závodní tratě prodlužovaly, od roku 1977 jsem se specializoval na maraton. Po již zmiňovaném příchodu do Liberce jsem od běhů přešel k závodní chůzi.

Prakticky celé moje působení ve Slovanu Liberec je svázáno s chodeckými disciplínami.

7. JAKÉ BYLY VAŠE NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY ?

...V letech 1990 až 1992 jsem 3x za sebou získal stříbrnou medaili na Mistrovství České republiky v chůzi na 50 km vždy v Přerově.

...V roce 1993 jsem reprezentoval v mezistátním víceutkání Česká republika – Slovensko – Maďarsko – Velká Británie – Rumunsko v Békescábě v Maďarsku, na trati 35 km chůze.

...Od roku 1994 se pravidelně zúčastňuji Mistrovství světa a Mistrovství Evropy veteránů. V roce 1994 v Athénách jsem získal na ME bronzovou medaili v chůzi na 5000 m na dráze. V roce 1996 na ME v Malmö jsem na této trati vybojoval stříbrnou medaili a na 20 km chůze na okruhu jsem zvítězil a tak získal titul Mistr Evropy veteránů v kategorii 40 až 50 let.

8. ODKUD JSTE DO LIBERCE PŘIŠEL ?

...S organizovanou atletikou jsem začal v TJ Spartak BS Vlašim, během základní vojenské služby jsem závodil za Rudou Hvězdu Kutná Hora. Od roku 1979 do 1985 za TJ Naftové motory Smíchov a do AC Slovan Liberec jsem přestoupil na podzim 1985.

9. JAKÁ JE VAŠE NEJLEPŠÍ VZPOMÍNKA NA LIBERECKOU ATLETIKU ?

...Z vlastního závodního působení zřejmě výše zmíněný titul Mistra Evropy veteránů, jako trenér nejhezčí období prožívám právě nyní, kdy si můj svěřenec vybojoval účast na Evropském poháru v chůzi a další ze svěřenců usiluje o start na Mistrovství světa juniorů. Věřím, že ty nejpěknější zážitky, především v trenérské činnosti, mám ještě před sebou.

10. JINÉ POSTŘEHY ČI POZNÁMKY :

...V roce 1975 jsem během základní vojenské služby utrpěl těžký úraz (exploze granátu) a víc, než půl roku jsem strávil na nemocničním lůžku. Především díky atletice jsem se dokázal a následky zranění vyrovnat jak po stránce zdravotní, tak i psychické. Nesouvisí to sice přímo s libereckou atletikou, ale kdybych měl vybrat nejhezčí vzpomínku celého svého atletického působení, zvolil bych asi první závod po tomto úrazu. Bylo úplně jedno, kolikátý jsem tehdy doběhl a koho jsem tehdy porazil. Dokázal jsem se vrátit zpět.

• 1984 - Slovan Votice

• 1985 -

• 1986 -

• 1987 - ODPM Liberec

• 1988 - Slovan Frýdlant ODPM

• 1989 - Slovan Frýdlant ODPM

• 1990 - Slovan Frýdlant ODPM

• 1991 - Slovan Frýdlant ODPM

• 1992 - Slovan Frýdlant ODPM

• 1993 - Slovan Frýdlant ODPM, Slovan Liberec

• 1994 - Slovan Frýdlant ODPM, ODPM Liberec

• 1995 -

• 1996 -

• 1997 - Vojenské AČK Uherské Hradiště (AČK) školní sportovní

kyžník

Příloha č.7 :

DALŠÍ ATLETICKÉ ODDÍLY NA LIBERECKU V POSLEDNÍ DOBĚ

Atletický oddíl AC Slovan Liberec nebyl jediným atletickým oddílem na Libereckém okrese, který vykazoval v poslední době atletickou činnost. Byly to však pouze malé atletické oddíly, nebo atletické sportovní kroužky, které fungovaly většinou při ODPM – Okresním domu pionýrů a mládeže, a kde závodily většinou pouze kategorie žactva. V takovýchto malých atletických oddílech záleželo většinou pouze na jednom nadšenci, trenérovi nebo jiném funkcionáři, který činnost oddílu organizoval. Pro zajímavost uvedu atletické oddíly, které fungovaly v letech 1984 – 1997. Byly to tyto :

- 1984 – Slovan Vesec
- 1985 – /
- 1986 – /
- 1987 – ODPM Liberec
- 1988 – Slovan Frýdlant ODPM
- 1989 – Slovan Frýdlant ODPM
- 1990 – Slovan Frýdlant ODPM
- 1991 – Slovan Frýdlant ODPM
- 1992 – Slovan Frýdlant ODPM
- 1993 – Slovan Frýdlant ODPM, Slávia Liberec
- 1994 – Slovan Frýdlant ODPM, ODPM Liberec
- 1995 – /
- 1996 – /
- 1997 – TJ Vratislavice, AŠSK Chrastava (Atletický školní sportovní kroužek)

Příloha č. 8 :

SEZNAM SPONZORŮ

V červenci 1991 se liberecký atletický oddíl zaregistroval u ministerstva vnitra České republiky jako „Atletický klub AC Slovan Liberec“ a stal se v rámci liberecké tělesné výchovy po kopané dalším samostatným právním subjektem. Toto osamostatnění znamenalo především změnu v ekonomické situaci. Liberecký oddíl měl svůj běžný účet a samostatně účtoval vaškeré příjmy a vydání. Začalo období shánění sponzorů, jinak by nebyla možná činnost oddílu. Pro zajímavost a pro příklad uvádím seznam sponzorů z roku 1993.

ALIAS s.r.o. ocelové konstrukce Liberec
ALIAS s.r.o. telekomunikační technika Liberec
AUTOSALON MAZDA Liberec
ATESO a.s. výroba autopříslušenství Jablonec n. N.
CYKLON prodejna kol Jablonec n. N.
ČESKÁ POJIŠŤOVNA a.s. pobočka Liberec
ČESKÁ SPOŘITELNA a.s. okresní pobočka Liberec
DIMATEX CS s.r.o. Stráž n. N.
DROGERIE Milady Konrádové Liberec
ING. FAISTAUER Petr ředitel agentury RENTA Liberec
ELITEX akciová společnost Liberec
INSEN s.r.o. Liberec
INVESTIČNÍ BANKA a.s. Liberec
KOLA DRBOHLAV Liberec
KOMERČNÍ BANKA a.s. pobočka Liberec
KOMPLET stavebniny Stráž n. N.

LIBERECKÉ TISKÁRNY Liberec

LIBERECKÝ DEN redakce Liberec

MARIÁŠ & SPOL. samoobsluha potravin Liberec

MHM s.r.o. Liberec

NADACE PRO ROZVOJ TV A SPORTU Liberecka

NEOTERM s.r.o. Liberec

NORDIX s.r.o. Liberec

PROPOS rozpočtování a ekonomika staveb Liberec

RENTA realitní a právní agentura Liberec

ROMANCE prodejna plastických hmot Liberec

ŘÍDKÝ Martin soukromý podnikatel Liberec

SOVA opravy a montáže energetického zařízení Liberec

STAPRO s.r.o. stavební projekty Liberec

STAVOEXPRES J. Brindzák stavební podnik Liberec

Příloha č. 9 :

ODDÍLOVÁ BILANCE

Časopis Československého svazu tělesné výchovy Atletika přinášel každoročně od roku 1960 publikování tabulek oddílové bilance. Pro zajímavost a přehled uvádím umístění libereckého atletického oddílu Slovan Liberec v minulých letech.

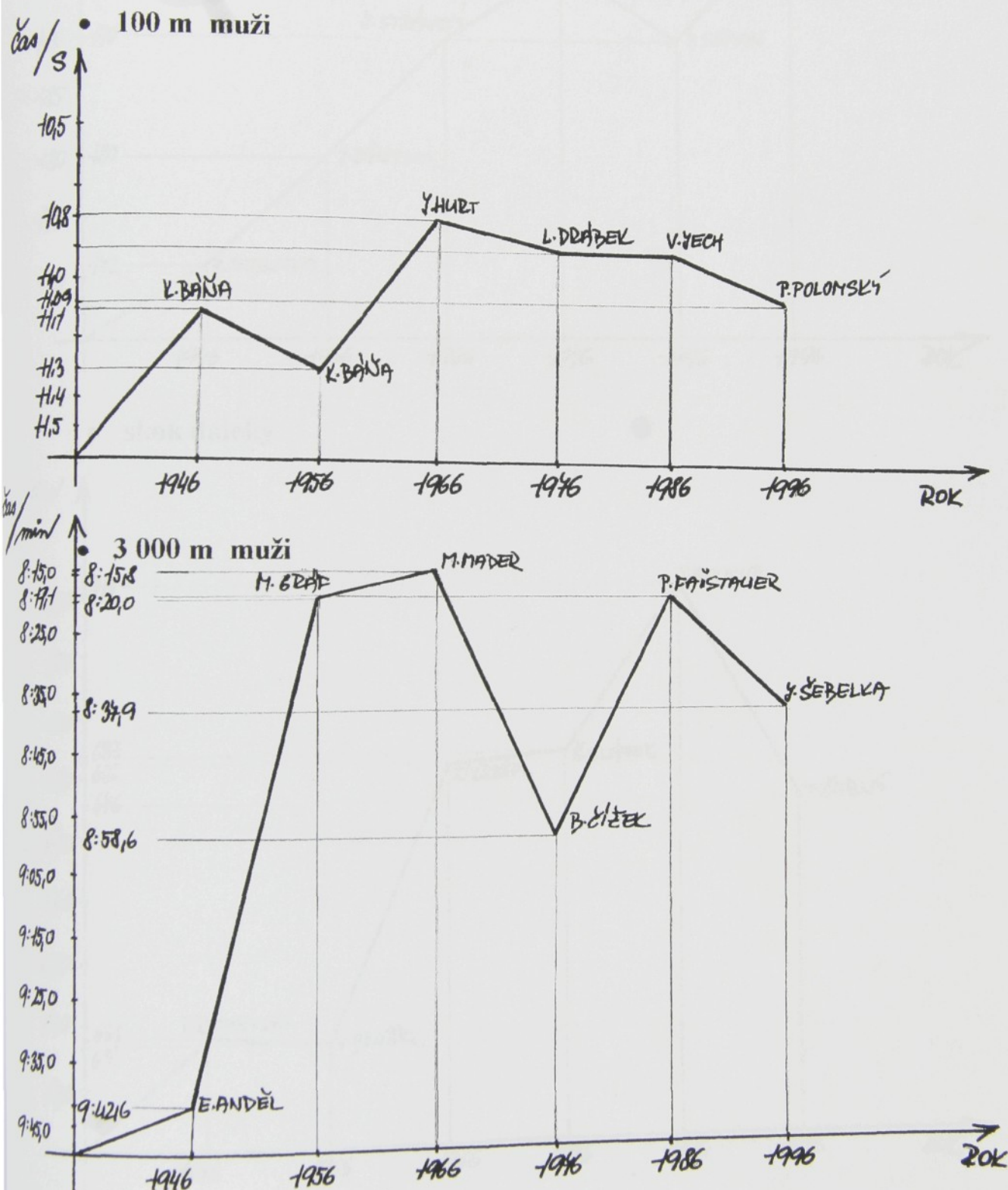
Poznámka :

- v těchto letech nebyl Slovan Liberec mezi 25-ti nejlepšími oddíly v republice :
 - 1960, 1961, 1963, 1964, 1970, 1971, 1972 ...
- v těchto letech nebyla oddílová bilance vedena :
 - 1990, 1991, 1992

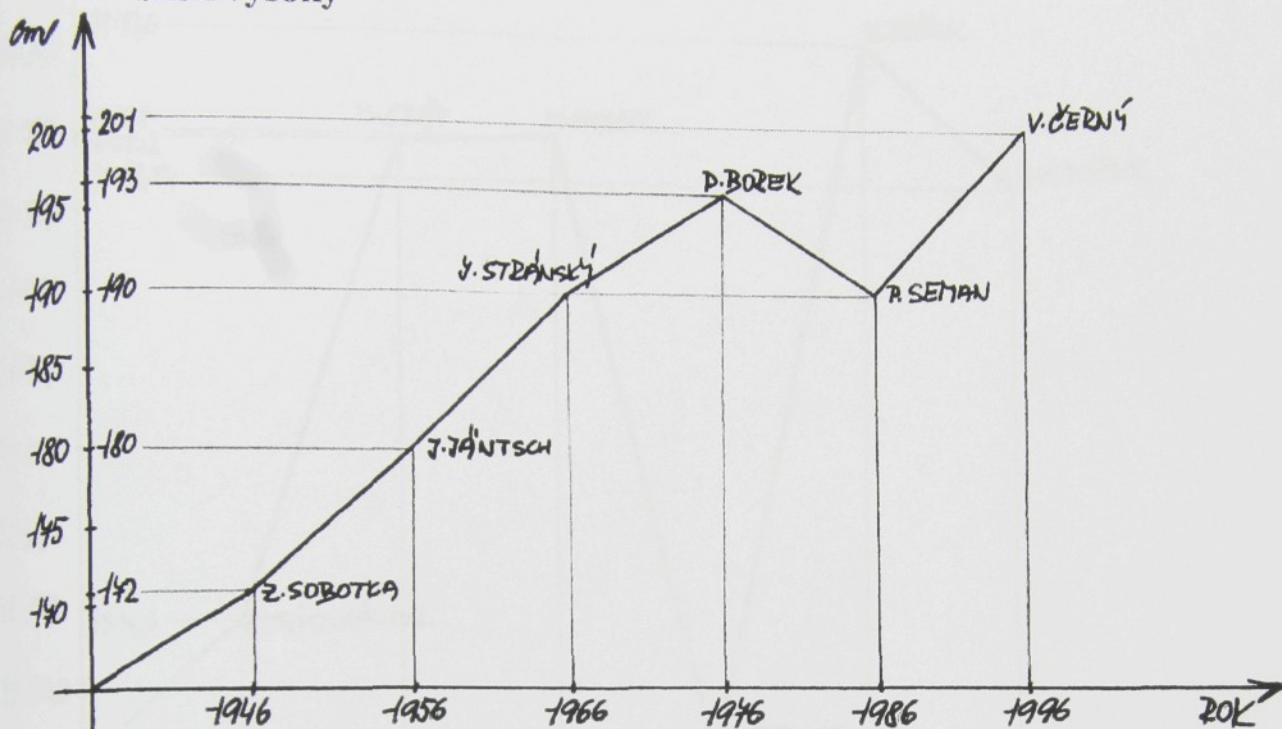

Příloha č. 10 :

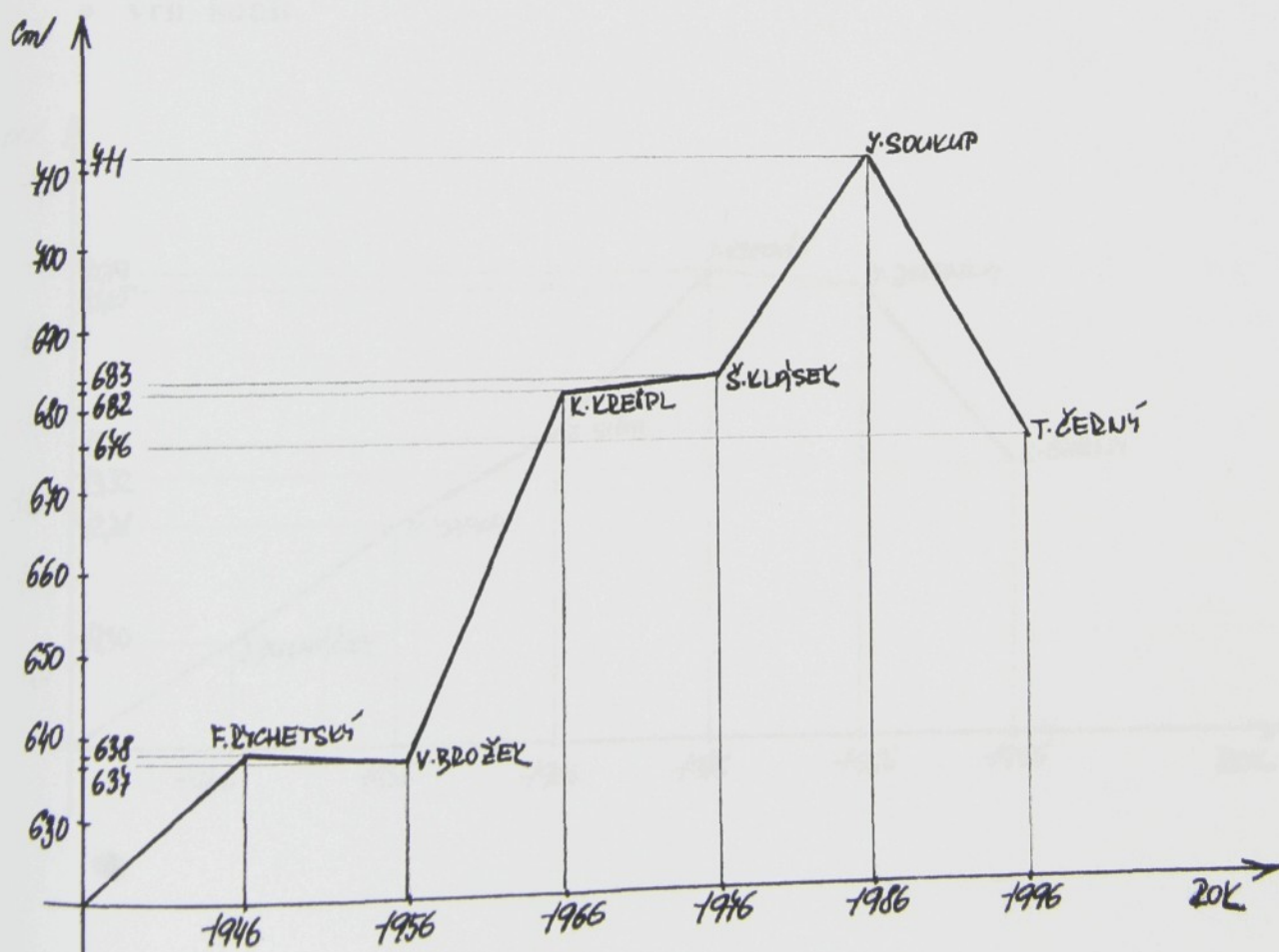
GRAFY VÝKONNOSTI VE VYBRANÝCH ATLETICKÝCH DISCIPLÍNÁCH

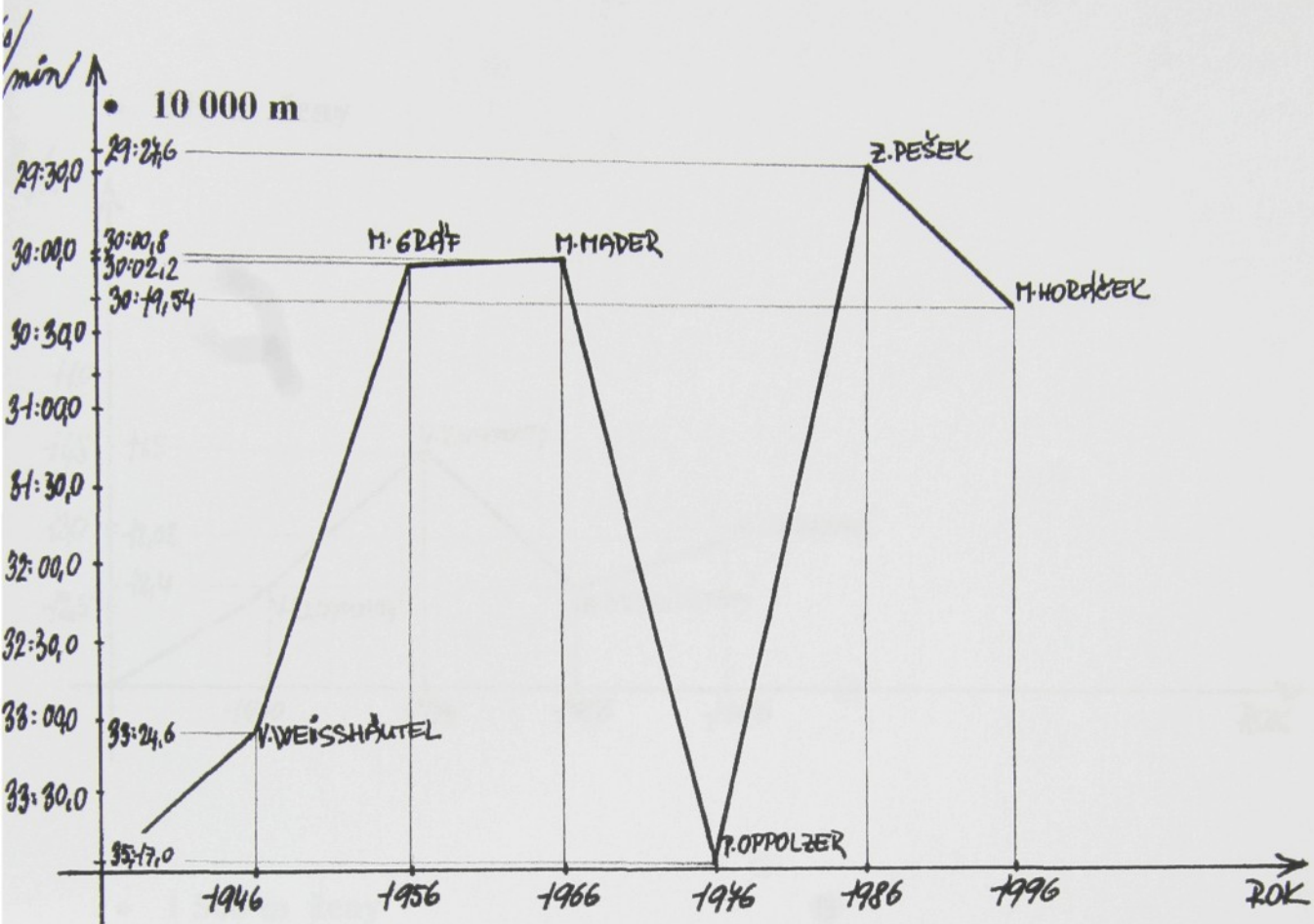

• skok vysoký

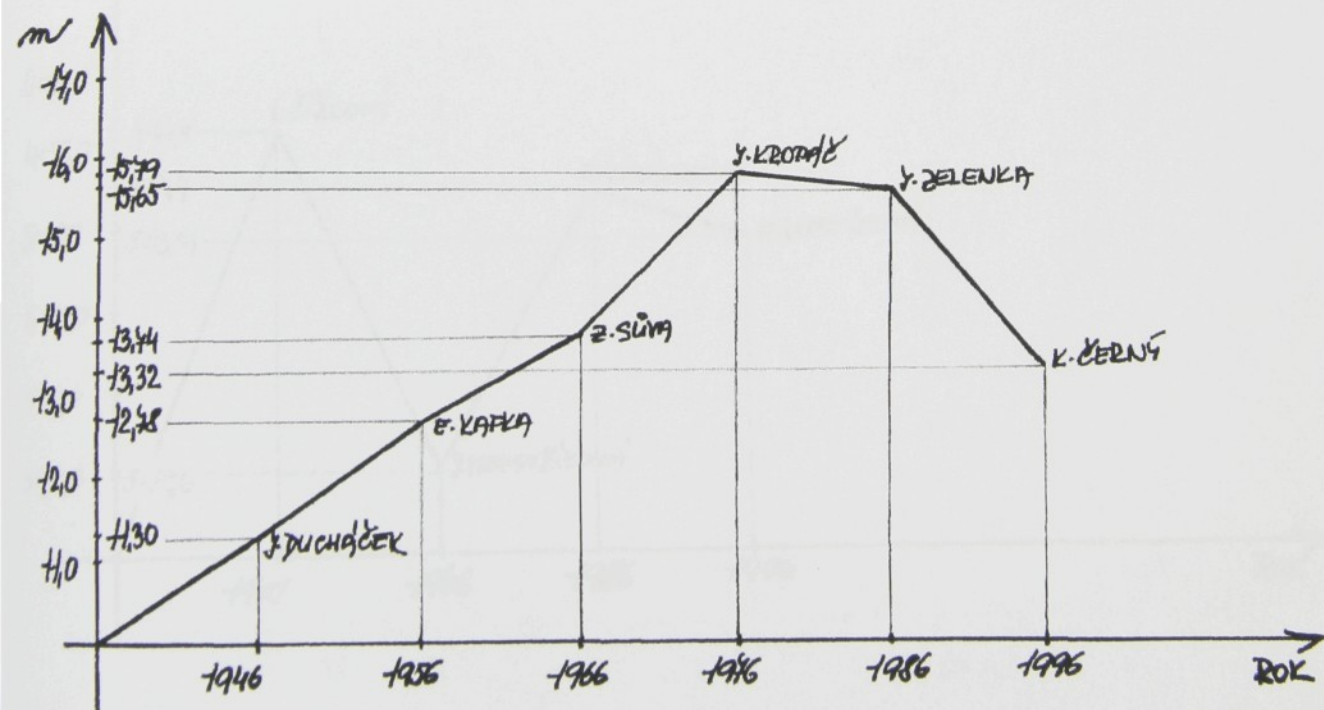

• skok daleký

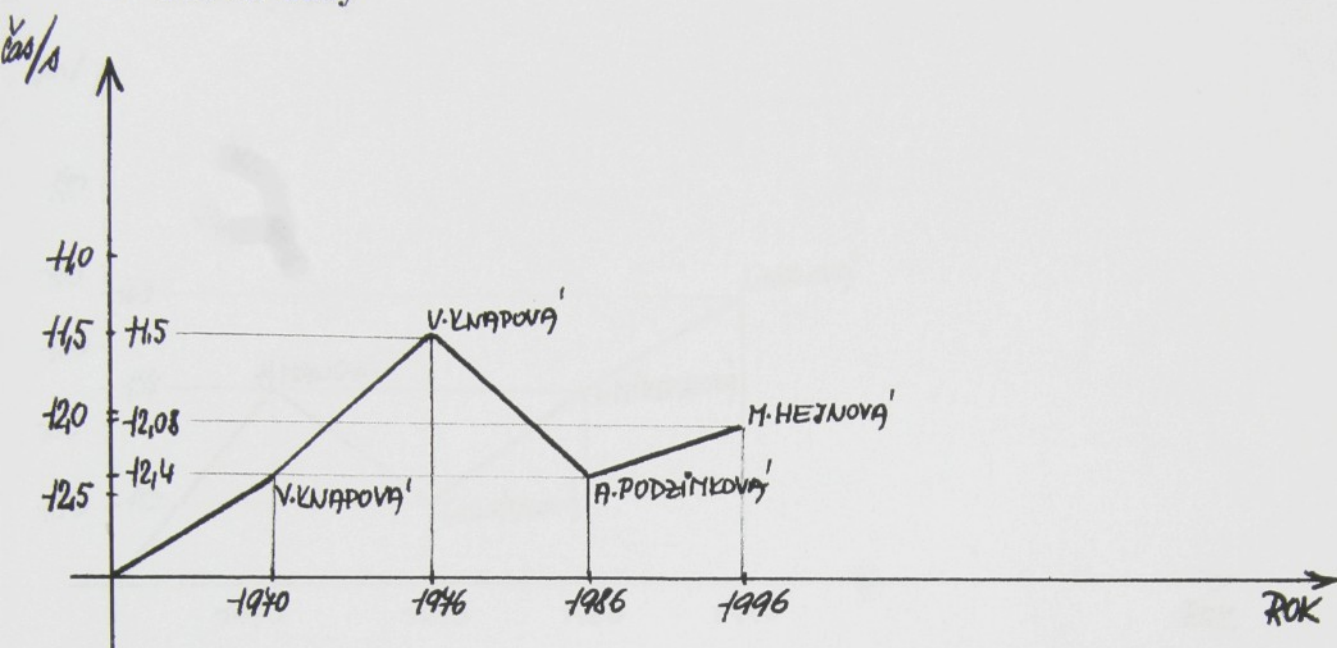

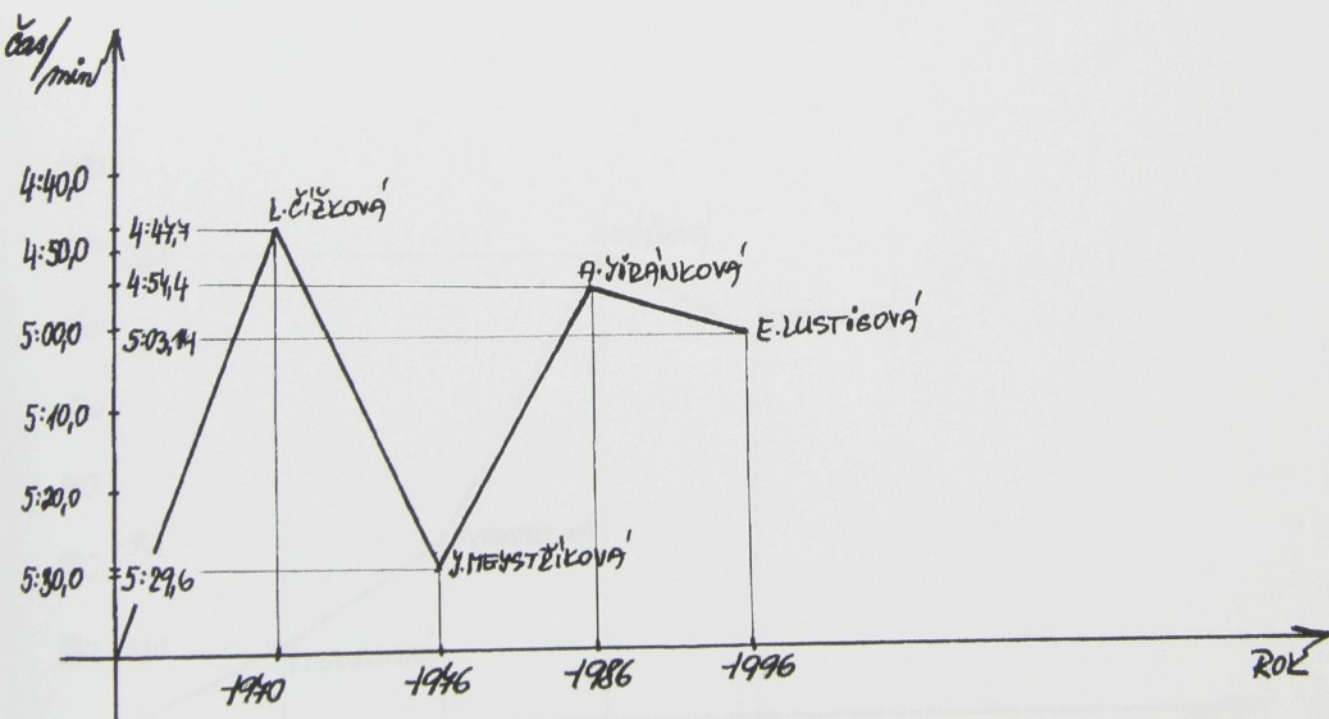
• vrh koulí

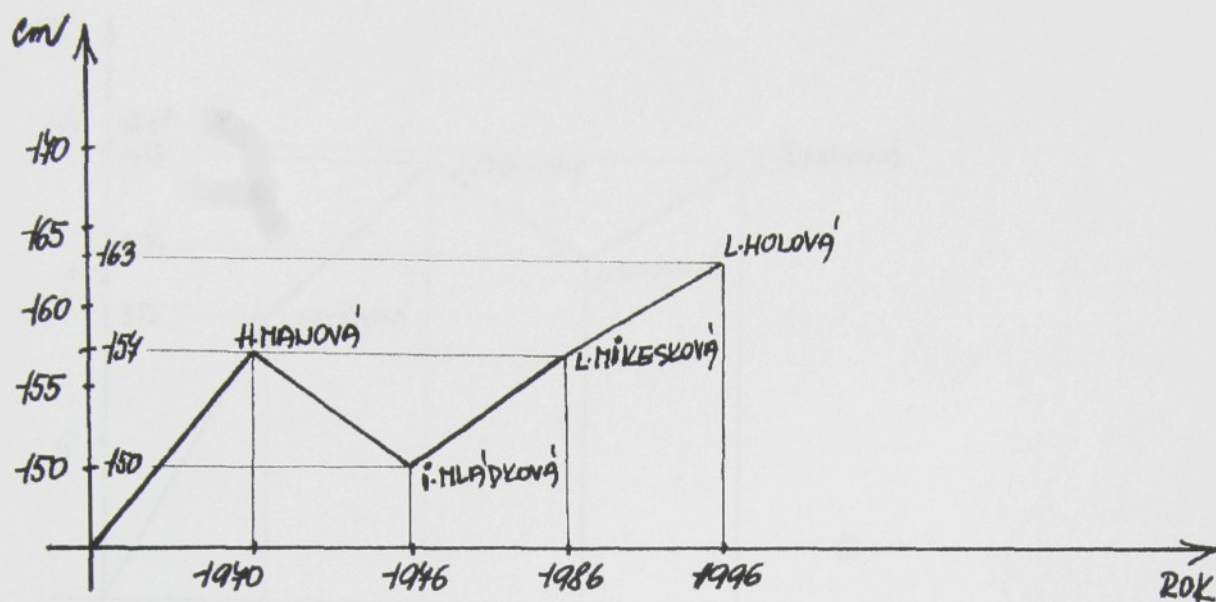
• 100 m ženy

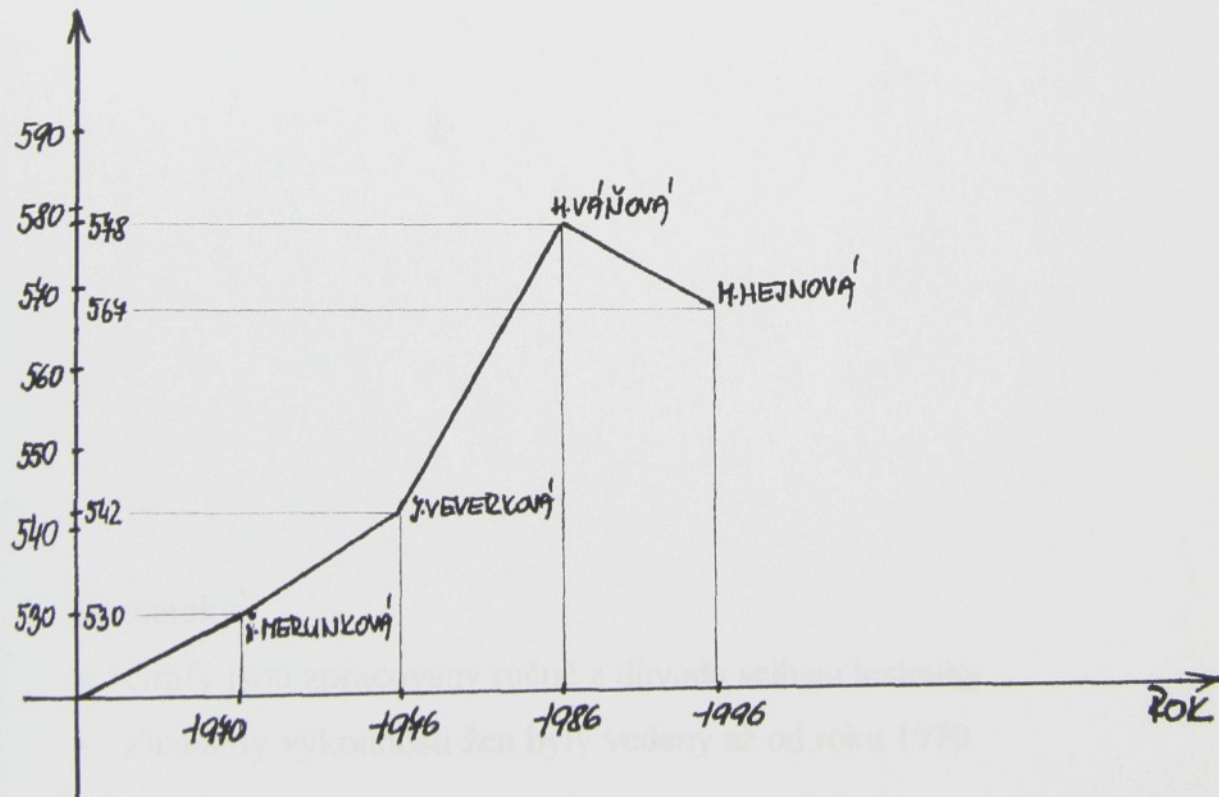
• 1 500 m ženy

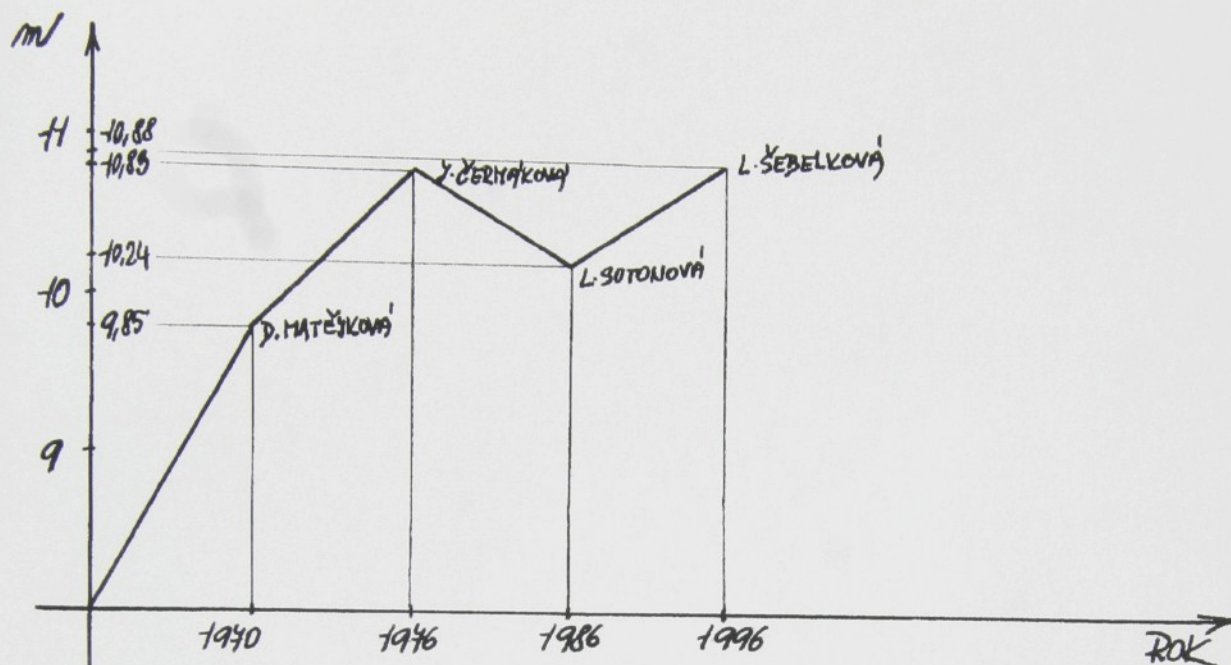
• skok vysoký

• skok daleký

• vrh koulí

Poznámky :

- Grafy jsou zpracovány ručně z důvodu selhání techniky
- Záznamy výkonnosti žen byly vedeny až od roku 1970